

Bank Pocztowy

Grupa Kapitałowa Banku Poczтового S.A.

Skonsolidowane
sprawozdanie finansowe
za rok zakończony
31 grudnia 2014 roku

Spis treści

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	3
Skonsolidowane sprawozdanie z pozostałych całkowitych dochodów	4
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	6
Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym.....	8
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	9
1. Informacje ogólne.....	9
2. Skład Grupy.....	9
3. Identyfikacja i zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	10
4. Skład Zarządu jednostki dominującej.....	10
5. Zasady rachunkowości.....	11
5.1. Podstawa sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz oświadczenie o jego zgodności ze standardami rachunkowości	11
5.2. Profesjonalny osąd.....	17
5.3. Niepewność szacunków	18
5.4. Zmiana szacunków	21
5.5. Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości.....	21
6. Sprawozdawczość według segmentów operacyjnych	38
7. Wynik z tytułu odsetek	41
8. Wynik z tytułu prowizji i opłat	42
9. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany.....	42
10. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych.....	42
11. Ogólne koszty administracyjne	43
12. Świadczenia pracownicze	43
13. Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości	44
14. Pozostałe przychody operacyjne	45
15. Pozostałe koszty operacyjne.....	45
16. Podatek dochodowy	46
17. Podział wyniku finansowego.....	48
18. Zysk na jedną akcję	48
19. Kasa i środki w Banku Centralnym	49
20. Należności od innych banków.....	50
20.1. Należności od innych banków (netto).....	50
20.2. Należności od innych banków wg metody szacunku odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości oraz przesłanki utraty wartości.....	50
20.3. Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.....	50
21. Należności i zobowiązania z tytułu zakupionych/sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	51
22. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu.....	52
23. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto).....	54

23.1. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (według rodzaju)	54
23.2. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (według terminów zapadalności)	54
23.3. Kredyty i pożyczki udzielone klientom w podziale wg metody szacunku odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	55
23.4. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg przesłanki utraty wartości	56
23.5. Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	57
24. Inwestycyjne aktywa finansowe	58
25. Rzeczowe aktywa trwałe	60
26. Wartości niematerialne	63
27. Pozostałe aktywa	65
28. Zobowiązania wobec Banku Centralnego	65
29. Zobowiązania wobec innych banków	66
30. Zobowiązania wobec klientów	66
31. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	67
32. Zobowiązania podporządkowane	68
33. Rezerwy	69
34. Pozostałe zobowiązania	72
35. Kapitały własne	72
35.1. Kapitał zakładowy	72
35.2. Kapitał zapasowy	73
35.3. Kapitał z aktualizacji wyceny	73
35.4. Pozostałe kapitały rezerwowe	73
36. Wartość godziwa instrumentów finansowych	74
37. Leasing operacyjny	81
38. Leasing finansowy	81
39. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych	82
40. Pozabilansowe zobowiązania warunkowe	84
41. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	86
42. Sprzedaż pakietów wierzytelności	88
43. Informacje o podmiotach powiązanych	88
44. Struktura zatrudnienia	93
45. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	93
46. Cele i zasady zarządzania ryzykiem w Grupie	94
46.1. Ryzyko kredytowe	95
46.2. Ryzyko płynności	117
46.3. Ryzyko rynkowe	122
46.4. Ryzyko operacyjne	134
46.5. Pozostałe ryzyka	135
46.1 Zarządzanie kapitałem	137

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Nota	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
		tys. zł	tys. zł
Działalność kontynuowana*			
Przychody z tytułu odsetek	<u>7</u>	416 278	423 400
Koszty z tytułu odsetek	<u>7</u>	(148 128)	(179 593)
Wynik z tytułu odsetek		268 150	243 807
Przychody z tytułu prowizji i opłat	<u>8</u>	102 304	73 006
Koszty z tytułu prowizji i opłat	<u>8</u>	(42 647)	(31 378)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		59 657	41 628
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany	<u>9</u>	2 763	2 905
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	<u>10</u>	1 770	5 980
Ogólne koszty administracyjne	<u>11</u>	(218 622)	(212 738)
Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości	<u>13</u>	(61 013)	(42 398)
Pozostałe przychody operacyjne	<u>14</u>	8 736	8 739
Pozostałe koszty operacyjne	<u>15</u>	(6 296)	(4 663)
Wynik na działalności operacyjnej		55 145	43 260
Zysk brutto		55 145	43 260
Podatek dochodowy	<u>16</u>	(11 506)	(7 233)
Wynik finansowy netto bieżącego okresu		43 639	36 027
z tego przypadający na:			
- akcjonariuszy jednostki dominującej		43 639	36 027
Średnioważona liczba akcji zwykłych		9 729 040	9 729 040
Zysk podstawowy na jedną akcję zwykłą (w złotych)**		4,49	3,70

* W roku zakończonym 31 grudnia 2014 roku oraz w okresie porównawczym w Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana

** Grupa nie wylicza rozwodnionego zysku na jedną akcję z uwagi na brak w okresie bieżącym i latach poprzednich kategorii kapitałowych powodujących rozwodnienie.

Skonsolidowane sprawozdanie z pozostałych całkowitych dochodów

za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

		okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
	Nota	tys. zł	tys. zł
Wynik finansowy netto bieżącego okresu		43 639	36 027
Pozycje, które mogą w przyszłości zostać przeniesione do rachunku zysków i strat:			
Zyski/straty z wyceny aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży, w tym:	<u>24,35.3.</u>	4 697	(11 321)
- podatek odroczony	<u>16</u>	(1 102)	2 655
Przeniesienie do rachunku zysków i strat wyniku na sprzedaży aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży, w tym:		1 227	5 881
- podatek odroczony	<u>16</u>	(288)	(1 379)
Rozliczenie wyceny aktywów finansowych reklasifikowanych z portfela dostępnych do sprzedaży do portfela utrzymywanych do terminu zapadalności		(1 820)	(319)
- podatek odroczony	<u>16</u>	428	75
Pozycje, które nie zostaną w przyszłości przeniesione do rachunku zysków i strat:			
Zyski i straty aktuarialne z wyceny programów określonych świadczeń, w tym:		124	27
- podatek odroczony	<u>16</u>	(29)	(7)
Pozostałe całkowite dochody razem	<u>35.3.</u>	4 228	(5 732)
Dochody całkowite		47 867	30 295
z tego przypadające na:			
- akcjonariuszy jednostki dominującej		47 867	30 295

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

na 31 grudnia 2014 roku

Aktywa	Nota	Stan na	Stan na
		31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
		tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	<u>19</u>	757 643	327 242
Należności od innych banków	<u>20</u>	158 269	36 329
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	<u>22</u>	1 336	1 369
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	<u>23</u>	5 151 777	5 055 712
Inwestycyjne aktywa finansowe:	<u>24</u>	1 519 266	1 842 036
- dostępne do sprzedaży	<u>24</u>	1 100 547	1 455 018
- utrzymywane do terminu zapadalności	<u>24</u>	418 719	387 018
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>25</u>	47 921	44 666
Wartości niematerialne	<u>26</u>	32 401	30 215
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	<u>16</u>	120	98
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	<u>16</u>	21 020	18 004
Pozostałe aktywa	<u>27</u>	29 274	27 074
Aktywa razem		7 719 027	7 382 745

Zobowiązania i kapitał własny	Nota	Stan na	Stan na
		31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
		tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	<u>28</u>	11	11
Zobowiązania wobec innych banków	<u>29</u>	4 020	41 762
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	<u>21</u>	177 701	49 610
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	<u>22</u>	94	17
Zobowiązania wobec klientów	<u>30</u>	6 492 023	6 230 578
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	<u>31</u>	358 256	431 597
Zobowiązania podporządkowane	<u>32</u>	142 090	142 027
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	<u>16</u>	2 979	3 138
Rezerwy	<u>33</u>	2 855	3 419
Pozostałe zobowiązania	<u>34</u>	99 366	88 821
Zobowiązania razem		7 279 395	6 990 980
Kapitał zakładowy		97 290	97 290
Kapitał zapasowy		34 068	34 068
Kapitał z aktualizacji wyceny		2 877	(1 351)
Pozostałe kapitały rezerwowe		267 238	242 207
Zyski zatrzymane		38 159	19 551
Kapitał własny razem	<u>35</u>	439 632	391 765
Zobowiązania i kapitał własny razem		7 719 027	7 382 745

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

		okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
	Nota	tys. zł	tys. zł
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Wynik finansowy netto bieżącego okresu		43 639	36 027
Korekty razem:		508 408	(824 396)
Amortyzacja	<u>11</u>	20 804	21 939
Odsetki naliczone (z rachunku zysków i strat)		(268 150)	(243 807)
Odsetki wypłacone		(126 364)	(158 897)
Odsetki otrzymane		377 379	372 684
Zysk/strata z działalności inwestycyjnej		(55)	(13)
Zmiana stanu należności od innych banków	<u>39</u>	(121 102)	(8 180)
Zmiana aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu		33	(603)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	<u>39</u>	(64 862)	(422 186)
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	<u>39</u>	367 305	(384 898)
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	<u>39</u>	(32 227)	6 028
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(2 200)	(11 797)
Zmiana stanu zobowiązań wobec Banku Centralnego		0	5
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	<u>39</u>	(37 699)	38 894
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu		128 091	49 610
Zmiana zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu		77	0
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	<u>39</u>	260 475	(88 349)
Zmiana stanu rezerw		(564)	(576)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	<u>39</u>	10 851	12 011
Zapłacony podatek dochodowy		(15 695)	(13 746)
Obciążenie podatkowe pokazywane w rachunku zysków i strat		11 506	7 233
Inne pozycje	<u>39</u>	805	252
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		552 047	(788 369)

Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

Wpływy z działalności inwestycyjnej	71	58
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	71	58
Wydatki z działalności inwestycyjnej	26 913	25 527
Nabycie wartości niematerialnych	11 415	12 828
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	15 498	12 699
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(26 842)	(25 469)

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Wpływy z działalności finansowej	330 000	227 850
Emisja dłużnych papierów wartościowych	330 000	227 850
Wydatki z działalności finansowej	424 421	23 657
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu	311	623
Wykup obligacji z emisji własnej	400 000	0
Spłata odsetek od wyemitowanych instrumentów finansowych i zaciągniętych zobowiązań podporządkowanych	24 110	23 034
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(94 421)	204 193

Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	430 784	(609 645)
w tym różnice kursowe netto	71	(127)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	331 700	941 345
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	<u>39</u>	762 484

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Nota	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy		Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane		Kapitał własny ogółem
		tys. zł	Kapitał zapasowy tworzony ustawowo	Z nadwyżki przy emisji akcji	tys. zł	tys. zł	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik finansowy netto bieżącego okresu	
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Na dzień 1 stycznia 2014 roku		97 290	25 468	8 600	(1 351)	242 207	(16 476)	36 027	391 765
Zysk za okres		0	0	0	0	0	0	43 639	43 639
Pozostałe całkowite dochody		0	0	0	4 228	0	0	0	4 228
Całkowite dochody		0	0	0	4 228	0	0	43 639	47 867
Podział zysku		0	0	0	0	25 031	10 996	(36 027)	0
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	35	97 290	25 468	8 600	2 877	267 238	(5 480)	43 639	439 632

za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Nota	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy		Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane		Kapitał własny ogółem
		tys. zł	Kapitał zapasowy tworzony ustawowo	Z nadwyżki przy emisji akcji	tys. zł	tys. zł	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik finansowy netto bieżącego okresu	
		tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Na dzień 1 stycznia 2013 roku		97 290	25 161	8 600	4 381	195 070	(7 981)	38 949	361 470
Zysk za okres		0	0	0	0	0	0	36 027	36 027
Pozostałe całkowite dochody		0	0	0	(5 732)	0	0	0	(5 732)
Całkowite dochody		0	0	0	(5 732)	0	0	36 027	30 295
Podział zysku		0	307	0	0	47 137	(8 495)	(38 949)	0
Na dzień 31 grudnia 2013 roku	35	97 290	25 468	8 600	(1 351)	242 207	(16 476)	36 027	391 765

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 9 do 138 stanowią jego integralną część.

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Banku Poczтового S.A. („Grupa”) jest Bank Pocztowy S.A. („Bank”, „Jednostka dominująca”). Został on utworzony na podstawie decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego nr 18 z 5 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Banku Poczтового Spółki Akcyjnej w Bydgoszczy.

Bank zarejestrowano pod numerem RHB 1378 w dziale B Rejestru Handlowego w dniu 16 maja 1990 roku przez Wydział Gospodarczy Sądu Rejonowego w Bydgoszczy. Obecnie Bank figuruje pod numerem 0000010821 w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON: 002482470.

Czas trwania Banku zgodnie ze statutem Banku nie jest ograniczony.

Akcjonariat Banku na 31 grudnia 2014 roku był następujący:

Nazwa podmiotu	Ilość akcji	Ilość głosów	Wartość nominalna 1 akcji (w zł)	Udział w kapitale podstawowym
Poczta Polska S.A.	7 296 770	7 296 770	10	74,9999%
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	2 432 270	2 432 270	10	25,0001%
	9 729 040	9 729 040		100%

W porównaniu do stanu na 31 grudnia 2013 roku w strukturze właścicielskiej Banku nie nastąpiły zmiany.

Przedmiotem działalności Banku jest wykonywanie czynności bankowych w obrocie krajowym i zagranicznym oraz w granicach dopuszczonych prawem wszelkich innych czynności powiązanych z czynnościami bankowymi.

Podstawowa działalność Banku według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) została zakwalifikowana do działu pozostałe pośrednictwo pieniężne symbol 6419Z.

Bank działa na podstawie obowiązujących przepisów i statutu Banku.

2. Skład Grupy

W skład Grupy na 31 grudnia 2014 roku wchodził Bank oraz następujące spółki zależne, konsolidowane metodą pełną:

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Banku w kapitale	
			31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	Bydgoszcz	Działalność wspomagająca usługi finansowe	100%	100%
Spółka Dystrybucyjna Banku Poczтового Sp. z o.o.	Warszawa	Pośrednictwo finansowe	100%	100%

Na 31 grudnia 2014 roku i na 31 grudnia 2013 roku udział głosów posiadanych przez Bank na Walnym Zgromadzeniu podmiotów zależnych w ogólnej liczbie głosów był równy udziałowi Banku w kapitałach tych jednostek. Ponadto, Bank ma prawo do desygnowania do Rady Nadzorczej każdej ze spółek większości członków, a tym samym prawo do podejmowania kluczowych decyzji, w tym ma prawo mianowania wszystkich członków ich zarządów.

Spółka **Centrum Operacyjne Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością** („Centrum Operacyjne”) została utworzona przez Bank 20 maja 2010 roku. Spółka ta rozpoczęła działalność 28 maja 2010 roku.

Centrum Operacyjne powstało w celu świadczenia usług w zakresie procesów administracyjnych dla produktów i usług podmiotów sektora finansowego. Podstawowa działalność Spółki według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) została zakwalifikowana, jako pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych – symbol 6619Z.

W 2014 roku Centrum Operacyjne świadczyło usługi na rzecz Banku, Spółki Dystrybucyjnej Banku Pocztowego Sp. z o.o. oraz Poczтового Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych, jednostki z Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej.

Na 31 grudnia 2014 roku, podobnie jak na 31 grudnia 2013 roku kapitał zakładowy Centrum Operacyjnego wynosił 3 284 tys. zł, w tym kwota wniesiona aportem w wysokości 784 tys. zł.

Spółka Dystrybucyjna Banku Pocztowego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością („Spółka Dystrybucyjna”) została utworzona przez Bank 20 maja 2010 roku. Spółka ta rozpoczęła działalność 28 maja 2010 roku.

Spółka Dystrybucyjna powstała w celu organizacji i prowadzenia działań w ramach mobilnych struktur sprzedażowych dla produktów i usług finansowych, w tym przede wszystkim dotyczących współpracy z Bankiem. Podstawowa działalność Spółki Dystrybucyjnej według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) została zakwalifikowana, jako pozostałe formy udzielania kredytów – symbol 6492Z.

W 2014 roku Spółka Dystrybucyjna współpracowała przede wszystkim z Bankiem, w zakresie dystrybucji jego produktów.

Na 31 grudnia 2014 roku, podobnie jak na 31 grudnia 2013 roku kapitał zakładowy Spółki Dystrybucyjnej wynosił 2 680 tys. zł, w tym kwota wniesiona aportem w wysokości 680 tys. zł.

3. Identyfikacja i zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Bank sporządził skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku, które zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 19 marca 2015 roku.

4. Skład Zarządu jednostki dominującej

Skład Zarządu Banku według stanu na 31 grudnia 2014 roku przedstawiał się następująco:

- **Tomasz Bogus** – Prezes Zarządu,
- **Szymon Midera** – Wiceprezes Zarządu,
- **Michał Sobiech** – Członek Zarządu,
- **Paweł Spławski** – Członek Zarządu.

W dniu 12 maja 2014 roku Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę o odwołaniu Pana Radosława Sałaty z dniem 12 maja 2014 roku z funkcji Członka Zarządu Banku. Ponadto, Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 19 maja 2014 roku Pana Pawła Spławskiego w skład Zarządu Banku i powierzyła mu funkcję Członka Zarządu Banku.

W dniu 16 stycznia 2015 roku Pan Tomasz Bogus złożył w rezygnację z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Banku oraz ze składu Zarządu Banku ze skutkiem od dnia 19 stycznia 2015 roku.

W dniu 16 stycznia 2015 roku Rada Nadzorcza powierzyła Panu Szymonowi Miderze, Wiceprezesowi Zarządu Banku, wykonywanie obowiązków Prezesa Zarządu od 20 stycznia 2015 roku. Ponadto, Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę o powołaniu Pana Szymona Midery na funkcję Prezesa Zarządu Banku. Uchwała ta wejdzie w życie od dnia następnego po dniu wyrażenia zgody przez Komisję Nadzoru Finansowego na powołanie Pana Szymona Midery na to stanowisko.

W dniu 12 lutego 2015 roku Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 12 lutego 2015 roku Pana Huberta Meronk w skład Zarządu Banku i powierzyła mu funkcję Członka Zarządu Banku.

Skład Zarządu Banku według stanu na dzień zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawiał się następująco:

- **Szymon Midera** – Wiceprezes Zarządu, p.o. Prezesa Zarządu,
- **Hubert Meronk** – Członek Zarządu,
- **Michał Sobiech** – Członek Zarządu,
- **Paweł Szałowski** – Członek Zarządu.

5. Zasady rachunkowości

5.1. Podstawa sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz oświadczenie o jego zgodności ze standardami rachunkowości

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu, w tym instrumentów pochodnych, które wyceniane są do wartości godziwej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawiono w polskich złotych, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł).

Oświadczenie o zgodności z MSSF

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości oraz ich interpretacjami („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”). Natomiast w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami i interpretacjami jest ono zgodne z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (t. jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) („Ustawa o rachunkowości”) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględniła wymogi wszystkich zatwierdzonych przez UE standardów oraz związanych z nimi interpretacji za wyjątkiem wymienionych poniżej standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez UE bądź zostały zatwierdzone przez UE, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym. Grupa nie skorzystała w okresie objętym sprawozdaniem z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez UE, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

Standardy i interpretacje opublikowane i zatwierdzone przez UE, które Grupa zastosowała po raz pierwszy od 1 stycznia 2014 roku

Następujące standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacje opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE weszły w życie po raz pierwszy od 1 stycznia 2014 roku:

- MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” - opublikowany przez RMSR w dniu 12 maja 2011 roku.
MSSF 10 zastępuje wytyczne dotyczące konsolidacji zawarte w MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe” i SKI-12 „Konsolidacja - jednostki specjalnego przeznaczenia” poprzez wprowadzenie jednolitego modelu konsolidacji dla wszystkich jednostek na podstawie kontroli, niezależnie od charakteru inwestycji (tj. tego, czy jednostka jest kontrolowana poprzez prawa głosu inwestorów czy poprzez inne ustalenia umowne powszechnie w jednostkach specjalnego przeznaczenia). Zgodnie z MSSF 10, kontrola opiera się na tym, czy inwestor posiada
  - 1) zdolność kontroli nad inwestycją,
  - 2) ekspozycję lub prawo do zmiennych zysków powstałych z jej zaangażowania w inwestycję,
  - 3) możliwość korzystania z jego kontroli nad inwestycją w celu wpłynięcia na wysokość zwrotu z inwestycji.

Grupa przeanalizowała wymogi nowego standardu. Jego zastosowanie nie miało znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” - opublikowany przez RMSR w dniu 12 maja 2011 roku. MSSF 11 wprowadza nowe regulacje rachunkowości w odniesieniu do wspólnych ustaleń umownych, zastępując MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach”. Możliwość zastosowania metody konsolidacji proporcjonalnej w stosunku do jednostek współkontrolowanych została usunięta. Ponadto, MSSF 11 eliminuje wspólnie kontrolowane aktywa pozostawiając rozróżnienie na wspólne operacje i wspólne przedsięwzięcie. Wspólne operacje są to wspólne ustalenia umowne, w których strony mają wspólną kontrolę nad prawami do aktywów i zobowiązań. Wspólne przedsięwzięcie jest to wspólne ustalenie umowne, w którym strony mają wspólną kontrolę nad prawami do aktywów netto.

Grupa przeanalizowała wymogi nowego standardu. Jego zastosowanie nie miało znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” - opublikowany przez RMSR w dniu 12 maja 2011 roku. MSSF 12 wymaga dostarczenia zwiększonej informacji zarówno na temat jednostek objętych konsolidacją jak i jednostek nieobjętych konsolidacją, w których jednostka jest zaangażowana. Celem MSSF 12 jest dostarczanie informacji, tak aby użytkownicy sprawozdań finansowych mogli ocenić podstawę kontroli, ograniczenia narzucone na skonsolidowane aktywa i pasywa, ekspozycję na ryzyko wynikające z zaangażowania w strukturalne jednostki nieobjęte konsolidacją oraz zaangażowanie niekontrolujących posiadaczy udziałów w operacjach skonsolidowanych jednostek.

Grupa przeanalizowała wymogi nowego standardu. Jego zastosowanie nie miało znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” (znowelizowany w roku 2011) - opublikowany przez RMSR w dniu 12 maja 2011 roku.

Wymagania dotyczące jednostkowych sprawozdań finansowych nie uległy zmianie i są zawarte w znowelizowanym MSR 27. Inne części MSR 27 zostały zastąpione przez MSSF 10.

Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tym standardzie. Zmiany nie miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” (znowelizowany w roku 2011) - opublikowany przez RMSR w dniu 12 maja 2011 roku.

MSR 28 zmieniono w wyniku publikacji MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12.

Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tym standardzie. Zmiany nie miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” oraz MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” – objaśnienia na temat przepisów przejściowych - opublikowane przez RMSR w dniu 28 czerwca 2012 roku.

Zmiany mają na celu dostarczenie dodatkowych objaśnień na temat przepisów przejściowych w MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12 w taki sposób, aby ograniczyć wymogi przekształcenia danych porównawczych tylko do poprzedzającego okresu porównawczego. Wprowadzono również zmiany do MSSF 11 i MSSF 12 w celu eliminacji wymogów prezentowania danych porównawczych za okresy wcześniejsze niż bezpośrednio poprzedzający okres.

Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tych standardach. Zmiany nie miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” – jednostki inwestycyjne - opublikowane przez RMSR w dniu 31 października 2012 roku.

Zmiany wprowadzają zwolnienie z wymogu konsolidacji zgodnie z MSSF 10 oraz wymóg dla jednostek inwestycyjnych ujmowania poszczególnych jednostek zależnych w wartości godziwej przez wynik finansowy, zamiast obowiązku ich konsolidacji. Zmiany wprowadzają również wymogi dotyczące ujawnień dla jednostek inwestycyjnych.

Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tych standardach. Zmiany nie miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” – kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych - opublikowane przez RMSR w dniu 16 grudnia 2011 roku.

Zmiany doprecyzowują zasady kompensowania i skupiają się na czterech głównych obszarach

- 1) wyjaśnienie, na czym polega „posiadanie możliwego do wyegzekwowania prawa do przeprowadzania kompensaty”,
- 2) jednoczesne przeprowadzanie kompensat i rozliczeń,
- 3) kompensowanie zabezpieczeń,
- 4) jednostka rozliczeniowa na potrzeby kompensat.

Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tym standardzie. Zmiany nie miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do MSR 36 „Utrata wartości aktywów” – ujawnianie wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych - opublikowane przez RMSR w dniu 29 maja 2013 roku.

Zmiany do MSR 36 dotyczą ujawnienia informacji o wartości odzyskiwalnej aktywów, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości oraz w sytuacji kiedy wartość odzyskiwalna jest oparta na wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tym standardzie. Zmiany nie miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” – nowacja instrumentów pochodnych i dalsze stosowanie rachunkowości zabezpieczeń - opublikowane przez RMSR w dniu 29 maja 2013 roku.

Zmiany wprowadzają możliwość dalszego stosowania rachunkowości zabezpieczeń w przypadku nowacji instrumentu pochodnego (wyznaczonego jako instrument zabezpieczający) w taki sposób, że jego stroną staje się kontrahent centralny, pod warunkiem spełnienia określonych warunków.

Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tym standardzie. Zmiany nie miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Sporządzając skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane przez RMSR i zostały zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)” opublikowane w dniu 12 grudnia 2013 roku.

Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Najważniejsze z nich to nowe lub zmienione wymogi dotyczące:

- 1) definicji „warunku nabycia uprawnień”,
- 2) rozliczania zapłaty warunkowej w połączeniu przedsięwzięć,
- 3) agregacji segmentów operacyjnych i uzgodnienia sumy aktywów segmentów sprawozdawczych do aktywów jednostki,
- 4) wyceny krótkoterminowych należności i zobowiązań,
- 5) proporcjonalnego przekształcenia skumulowanego umorzenia w modelu przeszacowania,
- 6) definicji kluczowych członków kierownictwa.

Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tych standardach. Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2011-2013)” – opublikowane w dniu 12 grudnia 2013 roku.

Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 13 oraz MSR 40) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których

poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Najważniejsze z nich to nowe lub zmienione wymogi dotyczące:

- 1) znaczenia obowiązujących MSSF w MSSF 1,
- 2) zakresu zwolnień dotyczących wspólnych przedsięwzięć,
- 3) zakresu paragrafu 52 MSSF 13 (zwolnienie portfela),
- 4) doprecyzowania relacji między MSSF 3 a MSR 40 dotyczącej klasyfikacji nieruchomości jako inwestycyjnych lub użytkowanych we własnym zakresie.

Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tych standardach. Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zostały opublikowane przez RMSR w dniu 21 listopada 2013 roku.

Zmiany dotyczą zakresu zastosowania standardu do składek od pracowników lub osób trzecich płaconych na rzecz programów określonych świadczeń. Celem zmian jest uproszczenie rozliczania składek, które są niezależne od liczby przepracowanych lat pracy (np. składek pracowniczych obliczanych jako stały procent wynagrodzenia).

Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tym standardzie. Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty” - opublikowana przez RMSR w dniu 20 maja 2013 roku.

KIMSF 21 to interpretacja MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. MSR 37 określa kryteria rozpoznawania zobowiązania, jednym z których jest wymóg posiadania obecnego obowiązku wynikającego z przeszłych zdarzeń (tzw. zdarzenie obligujące). Interpretacja wyjaśnia, że zdarzeniem skutkującym powstaniem zobowiązania do uiszczenia opłaty jest działalność podlegająca opłacie określona w odpowiednich przepisach prawnych.

Grupa przeanalizowała wymogi nowej interpretacji. Zastosowanie niniejszej interpretacji nie będzie miało znaczącego wpływu na roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez RMSR, z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na 31 grudnia 2014 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania w UE:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku jest standardem zastępującym MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena”.

MSSF 9 określa wymogi w zakresie ujmowania i wyceny, utraty wartości, zaprzestania ujmowania oraz rachunkowości zabezpieczeń.

Klasyfikacja i wycena - MSSF 9 wprowadza nowe podejście do klasyfikacji aktywów finansowych, która uzależniona jest od charakterystyki przepływów pieniężnych oraz modelu biznesowego związanych z danymi aktywami.

Utrata wartości - MSSF 9 wprowadza nowy model utraty wartości ustalonej w oparciu o oczekiwane straty, który wymaga bieżącego ujmowania oczekiwanych strat kredytowych. W szczególności, nowy standard wymaga, aby jednostki ujmowały oczekiwane straty kredytowe w momencie kiedy instrumenty finansowe są ujmowane po raz pierwszy oraz ujmowały wszelkie oczekiwane straty z całego okresu życia instrumentów w szybszy niż dotychczas sposób.

Rachunkowość zabezpieczeń - MSSF 9 wprowadza zreformowany model rachunkowości zabezpieczeń, z rozszerzonymi wymaganiami w zakresie ujawnień dotyczących zarządzania ryzykiem. Nowy model stanowi znaczącą zmianę rachunkowości zabezpieczeń, która ma na celu dostosowanie zasad rachunkowości w tym zakresie do praktycznej działalności zarządzania ryzykiem.

Własne ryzyko kredytowe - MSSF 9 usuwa zmienność wyniku finansowego, powodowaną przez zmiany własnego ryzyka kredytowego zobowiązań wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej.

W przypadku MSSF 9, zastosowanie tego standardu w zakresie klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych oraz zasad tworzenia odpisów na utratę wartości instrumentów finansowych będzie miało znaczący wpływ

na skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy. Grupa jest w trakcie analizy i oszacowania wpływu wprowadzenia MSSF 9 na wyniki finansowe.

- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – obowiązkowa data wejścia w życie i przepisy przejściowe opublikowane przez RMSR w dniu 16 grudnia 2011 roku. Zmiana odracza w czasie obowiązkowy dzień wejścia w życie, z 1 stycznia 2013 roku na 1 stycznia 2015 roku. Zmiany również zwalniają z obowiązku przekształcania danych porównawczych w sprawozdaniach finansowych w związku z zastosowaniem MSSF 9. Zwolnienie to było pierwotnie dostępne tylko dla jednostek, które zdecydowały się na zastosowanie MSSF 9 przed rokiem 2012. Zamiast tego wymagane są dodatkowe ujawnienia na temat skutków przejścia na nowe standardy, sporządzone w taki sposób, aby pomóc inwestorom w zrozumieniu wpływu początkowego zastosowania MSSF 9 na klasyfikację i wycenę instrumentów finansowych.

W przypadku MSSF 9, zastosowanie tego standardu w zakresie klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych oraz zasad tworzenia odpisów na utratę wartości instrumentów finansowych będzie miało znaczący wpływ na skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy. Grupa jest w trakcie analizy i oszacowania wpływu wprowadzenia MSSF 9 na wyniki finansowe.

- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” opublikowany przez RMSR w dniu 30 stycznia 2014 roku. Standard ten ma na celu umożliwienie podmiotom stosującym MSSF po raz pierwszy, a które obecnie ujmują odroczone salda z działalności regulacyjnej zgodnie z ich poprzednimi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości, kontynuację ujmowania tych sald po przejściu na MSSF.

Grupa przeanalizowała wymogi nowego standardu. Jego zastosowanie nie będzie miało znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” - opublikowany przez RMSR w dniu 28 maja 2014 roku. Standard ten określa, w jaki sposób i kiedy ujmuje się przychody, oraz wprowadza wymóg dostarczenia bardziej szczegółowych ujawnień. Standard zastępuje MSR 18 „Przychody”, MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów. Standard ma zastosowanie do prawie wszystkich umów z klientami (główne wyjątki dotyczą umów leasingowych, instrumentów finansowych oraz umów ubezpieczeniowych). Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w taki sposób, aby odzwierciedlić transfer towarów lub usług na rzecz klientów w kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), do którego spółka spodziewa się uzyskać prawo w zamian za towary lub usługi. Standard dostarcza również wytyczne ujmowania transakcji, które nie były szczegółowo regulowane przez dotychczasowe standardy (np. przychody z usług czy modyfikacje umów) jak i dostarcza obszerniejsze wyjaśnienia na temat ujmowania umów wieloelementowych.

Grupa przeanalizowała wymogi nowego standardu. Jego zastosowanie nie będzie miało znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem - opublikowane w dniu 11 września 2014 roku. Zmiany mają na celu usunięcie sprzeczności między wymogami MSR 28 a MSSF 10 oraz wyjaśniają, że ujęcie zysku lub straty w transakcjach z udziałem jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zależy od tego czy sprzedane lub wniesione aktywa stanowią przedsięwzięcie.

Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tych standardach. Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji - opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku. Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 oraz MSR 28 wprowadzają wyjaśnienia w odniesieniu do rozliczania jednostek inwestycyjnych. Zmiany dostarczają także, w szczególnych okolicznościach, pewne zwolnienia w tym aspekcie.

Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tych standardach. Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” – rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach - opublikowane przez RMSR w dniu 6 maja 2014 roku.
Zmiany dostarczają nowe wskazówki w zakresie sposobu rozliczania nabycia udziałów we wspólnych operacjach mającego formę przedsięwzięcia.
Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tym standardzie. Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – inicjatywa w odniesieniu do ujawnień – opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku.
Zmiany do MSR 1 mają na celu zachęcanie jednostek do zastosowania profesjonalnego osądu w celu określenia, jakie informacje podlegają ujawnieniu w sprawozdaniu finansowym jednostki. Na przykład, zmiany określają jasno, że istotność ma zastosowanie do całości sprawozdania finansowego oraz że włączanie nieistotnych informacji może zmniejszyć przydatność ujawnień w sprawozdaniu finansowym.
Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tym standardzie. Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne” – wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacji - opublikowane przez RMSR w dniu 12 maja 2014 roku.
Zmiany precyzują, że stosowanie metod opartych na przychodach do obliczania amortyzacji środka trwałego nie jest właściwe, ponieważ przychody uzyskane z działalności, która obejmuje wykorzystanie aktywów, na ogół odzwierciedla czynniki inne niż konsumowanie korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów. Zmiany precyzują również, że przyjęcie przychodu jako podstawy pomiaru zużycia korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów niematerialnych jest co do zasady uważane za nieodpowiednie. Dopuszczalne są jednak odstępstwa od tej zasady w ściśle określonych okolicznościach.
Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tych standardach. Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo” – rolnictwo: uprawy roślinne - opublikowane przez RMSR w dniu 30 czerwca 2014 roku.
Zmiany włączają uprawy roślinne, które są wykorzystywane wyłącznie w celu wzrostu produktów, w zakres MSR 16 i w związku z tym powinny być rozliczane w taki sam sposób jak rzeczowe aktywa trwałe.
Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tych standardach. Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” – metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych - opublikowane przez RMSR w dniu 12 sierpnia 2014 roku.
Zmiany mają na celu przywrócenie metody praw własności jako dodatkowej opcji rozliczania inwestycji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych wykazywanych w jednostkowych sprawozdaniach finansowych.
Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tym standardzie. Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)” – opublikowane w dniu 25 września 2014 roku.
Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do standardów (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Poprawki zawierają nowe lub zmienione wymogi dotyczące:
  - 1) zmiany w metodach zbycia,
  - 2) kontraktów usługowych,
  - 3) zastosowania poprawek do MSSF 7 w skróconych śródrocznych sprawozdaniach finansowych,
  - 4) stopy dyskonta: emisje na rynkach regionalnych,
  - 5) ujawniania informacji „w innym miejscu śródrocznego raportu finansowego”.Grupa przeanalizowała zmiany wprowadzone w tych standardach. Zmiany nie będą miały znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Okres i zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku i zawiera dane porównawcze:

- dla pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej na 31 grudnia 2013 roku,
- dla pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z pozostałych całkowitych dochodów, skonsolidowanego zestawienia zmian w kapitale własnym, skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku.

Kontynuacja działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy sporządzono przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki wchodzące w skład Grupy w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli po dniu 31 grudnia 2014 roku.

Zarząd Banku nie stwierdza, na dzień zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez jednostki wchodzące w skład Grupy w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Działalność zaniechana

W okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku i okresie porównawczym w Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana.

Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Banku oraz sprawozdania finansowe jego jednostek zależnych. Zostały one sporządzone za okres 12 miesięcy kończący się w dniu 31 grudnia 2014 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych, po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF, sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym przychody i koszty, niezrealizowane zyski oraz zyski i straty wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez jednostkę dominującą do dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy jednostka dominująca sprawuje władzę nad jednostką zależną, z tytułu swojego zaangażowania w jednostkę zależną jednostka dominująca podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do zmiennych wyników finansowych oraz posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką zależną do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych.

5.2. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Utrata wartości aktywów finansowych

Grupa ocenia, czy wystąpiły obiektywne przesłanki wskazujące na utratę wartości składnika/grupy aktywów finansowych. Poprzez przesłanki utraty wartości rozumie się zdarzenia lub grupy zdarzeń, które miały miejsce po dacie początkowego ujęcia składnika/grupy aktywów, a które wskazują, iż mogło nastąpić obniżenie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych ze składnika aktywów lub grupy aktywów. W momencie rozpoznania przesłanek utraty wartości dokonuje się oszacowania odpisów z tytułu utraty wartości.

Więcej informacji na temat utraty wartości aktywów finansowych zostało zaprezentowanych w notach 5.5.7, 13, 20 i 23.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Więcej informacji na temat aktywów z tytułu podatku odroczonego przedstawiono w notcie 16.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyść z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji. Szczegółowe informacje na temat umów leasingowych zawarto w notach 37 i 38.

5.3. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku obrotowym.

Dokonywane przez Grupę szacunki oraz założenia są poddawane bieżącym przeglądom. Korekty szacunków rozpoznaje się w tym okresie, w którym dokonano zmiany szacunków, jeżeli korekty dotyczą tylko tego okresu. Natomiast, jeżeli korekty wpływają zarówno na okres, w którym dokonano zmiany, jak i na przyszłe okresy są one rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany oraz w okresach przyszłych.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

W przypadku aktywów i zobowiązań finansowych ujmowanych w bilansie w wartości godziwej, dla których nie identyfikuje się aktywnego rynku, wycenę przeprowadza się w oparciu o powszechnie stosowane techniki wyceny w maksymalnym stopniu bazując na obserwowalnych w otoczeniu rynkowym danych wejściowych i profesjonalnym osądzie. Stosowane techniki wyceny i dane wejściowe podlegają regularnej weryfikacji.

Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych i ich wartości bilansowe przedstawiono w notcie 36

Poniższa tabela prezentuje wpływ zmiany rynkowych stóp procentowych o + 1 p.b./- 1 p.b. na wartość godziwą instrumentów finansowych ujmowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej:

	Stan na 31 grudnia 2014		Stan na 31 grudnia 2013	
	-1 p.b. tys. zł	+1 p.b. tys. zł	-1 p.b. tys. zł	+1 p.b. tys. zł
Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(106)	106	(91)	91
Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	(5)	5	(7)	7

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia czy wystąpiły obiektywne przesłanki wskazujące na utratę wartości składnika/grupy aktywów finansowych.

Poniższa tabela prezentuje szacunkowy wpływ zmiany wartości bieżącej szacowanych przepływów pieniężnych na zmianę kosztów odpisów z tytułu utraty wartości dla składników pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” analizowanych indywidualnie.

	Stan na 31 grudnia 2014		Stan na 31 grudnia 2013	
	scenariusz +10 %	scenariusz -10 %	scenariusz +10 %	scenariusz -10 %
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Szacunkowa zmiana odpisów	(2 098)	3 015	(3 080)	4 408

Wartość godziwa zabezpieczeń udzielonych kredytów

Wartość godziwą zabezpieczeń udzielonych kredytów ustala się w oparciu o techniki wyceny oraz analizę rynku nieruchomości. Lista przyjmowanych przez Grupę zabezpieczeń oraz ich wartość godziwa (w przypadku zabezpieczeń hipotecznych) zostały przedstawione w nocie 46.1. skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W Grupie przyjmuje się następujące podstawowe zasady wyceny wartości dla najczęściej stosowanych rodzajów zabezpieczeń:

Lp.	Rodzaj zabezpieczenia	Ogólne zasady dokonywania wyceny wartości
1	hipoteka na nieruchomości	wycena nieruchomości dokonana przez uprawnionego rzeczoznawcę, sporządzona dla celów związanych z zabezpieczeniem lub dokument potwierdzający nabycie nieruchomości lub przedwstępna umowy sprzedaży, w przypadku finansowania celów mieszkaniowych dla osób fizycznych
2	przewłaszczenie, zastaw rejestrowy, zastaw zwykły na rzeczy ruchomej stanowiącej środek trwały	wycena ruchomości dokonana przez uprawnionego rzeczoznawcę, sporządzona dla celów związanych z zabezpieczeniem lub polisa ubezpieczeniowa - w przypadkach, gdy rzeczy ruchome występują w powszechnym obrocie rynkowym lub cena zakupu - w przypadkach, gdy rzeczy ruchome są nowe, zakupione na rynku, charakteryzuje je płynność rynkowa
3	przewłaszczenie, zastaw rejestrowy, zastaw zwykły na rzeczy ruchomej stanowiącej majątek obrotowy	cena zakupu, po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi /rynkowymi /komisowymi lub polisa ubezpieczeniowa, po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/rynkowymi/komisowymi lub udokumentowana cena giełdowa/rynkowa/komisowa rzeczy
4	poręczenia lub poręczenia wekslowe	dochody poręczyciela muszą kształtować się na poziomie zbliżonym do dochodów wnioskodawcy lub jeżeli poręczyciel nie spełnia wymogów określonych powyżej do ustalenia wartości zabezpieczenia przyjmuje się taką kwotę, jaką przy uwzględnieniu sytuacji majątkowej poręczyciela mógłby on uzyskać w Banku jako kredytobiorca lub w przypadku poręczenia podmiotu jako zabezpieczenie przyjmowane jest wyłącznie w przypadku, gdy łączna kwota poręczenia udzielonego przez poręczyciela jednemu dłużnikowi nie przekroczy 15% aktywów netto poręczyciela, pomniejszonych o należne, lecz nie wniesione wkłady na poczet kapitałów (funduszy) podstawowych spółek akcyjnych i spółdzielni
5	przelew wierzytelności z umowy	wartość netto towarów lub usług, bez podatku VAT, uwzględniając indywidualne warunki umowy/kontraktu, w tym terminy płatności, tryb zgłaszania i załatwiania reklamacji, zabezpieczenie realizacji umowy
6	ubezpieczenie	w przypadku ubezpieczeń na życie suma ubezpieczenia powinna pokrywać kwotę kredytu, natomiast w przypadku ubezpieczeń od utraty pracy suma ubezpieczenia na jedno zdarzenie ubezpieczeniowe powinna stanowić wyższą z kwot: równowartość 6 rat kredytu, lub kwotę 9 tys. zł. Zakres ochrony i wyłączeń odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń z tytułu polisy ubezpieczeniowej podlega każdorazowo akceptacji Banku

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Szacując długość okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych uwzględniane są m.in.:

- dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywności wykorzystania, itp.,
- utratę przydatności z przyczyn technologicznych,
- okres sprawowania kontroli nad składnikiem aktywów oraz prawne i inne ograniczenia okresu użytkowania,
- zależność okresu użytkowania składników aktywów od okresu użytkowania innych aktywów,
- inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych, bądź też w sytuacji, kiedy szacowany okres jest krótszy, przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

Grupa corocznie weryfikuje przyjęte okresy użyteczności środków trwałych i wartości niematerialnych na podstawie bieżących szacunków. Szczegółowe informacje dotyczące okresów użytkowania aktywów trwałych i wartości niematerialnych zawarto w nocie 5.5.9. i 5.5.10.

Poniższa tabela prezentuje wpływ na skonsolidowane koszty Grupy zmiany długości okresu użytkowania o +/- 1 rok dla największych grup rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji.

	Stan na 31 grudnia 2014		Stan na 31 grudnia 2013	
	scenariusz +1 rok	scenariusz -1 rok	scenariusz +1 rok	scenariusz -1 rok
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Budynki i budowle	(21)	25	(15)	16
Urządzenia i maszyny	(965)	1 438	(787)	1 208
Ulepszenia w obcych obiektach	(362)	529	(353)	513
Wyposażenie	(487)	686	(542)	806
Koszty zakończonych prac rozwojowych	(163)	269	(75)	113
Autorskie prawa majątkowe, licencje i oprogramowanie	(1 399)	2 282	(1 741)	2 934

Rezerwa na odprawy emerytalno-rentowe (programy określonych świadczeń)

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe wyliczana jest przez aktuarium metodą aktuarialną jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Grupy wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Wyliczenie rezerw oparto na szeregu założeń co do stóp dyskontowych, prognozowanych podwyżek wynagrodzenia, rotacji pracowników, wskaźnika umieralności i innych. Wszystkie założenia są weryfikowane na koniec roku obrotowego.

Wielkości bilansowe utworzonych rezerw przedstawiono w nocie 33.

Wpływ zmiany stopy dyskonta oraz stopy wzrostu wynagrodzeń na zmiany wartości rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe został przedstawiony w poniższej tabeli:

	Stan na 31 grudnia 2014		Stan na 31 grudnia 2013	
	scenariusz +0,5 p.p.	scenariusz -0,5 p.p.	scenariusz +0,5 p.p.	scenariusz -0,5 p.p.
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
stopa dyskontowa	(36)	40	(44)	49
stopa wzrostu wynagrodzeń	40	(37)	49	(45)

5.4. Zmiana szacunków

W bieżącym okresie sprawozdawczym i okresie porównawczym Grupa nie zmieniała istotnie wielkości szacunkowych, które mogły mieć znaczący wpływ na wyniki finansowe okresu bieżącego lub okresów przyszłych.

5.5. Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości

5.5.1. Początkowe ujęcie aktywów i zobowiązań finansowych

Grupa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Grupa decyduje o klasyfikacji aktywa finansowego w momencie jego początkowego ujęcia.

Aktywa i zobowiązania finansowe objęte zakresem MSR 39 klasyfikuje się do następujących kategorii:

- aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (do tej kategorii zalicza się aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym instrumenty pochodne, a także aktywa i zobowiązania finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy),
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności,
- pozostałe zobowiązania finansowe.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wycenia się według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Wszystkie standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych ujmuje się pozabilansowo na dzień zawarcia transakcji tj. na dzień, w którym Grupa zobowiązuje się zakupić składnik aktywów finansowych. Natomiast w dniu realizacji transakcji składnik aktywów finansowych wprowadza się do ewidencji bilansowej. Standaryzowana transakcja kupna lub sprzedaży polega na kupnie lub sprzedaży składnika aktywów finansowych zgodnie z umową, której warunki wymagają dostarczenia składnika aktywów w okresie wynikającym ze zwykle obowiązujących regulacji lub konwencji przyjętych na danym rynku.

5.5.2. Późniejsza wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe ujmowane są w wartości godziwej. Instrumenty pochodne posiadające na dzień wyceny dodatnią wartość godziwą wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, zaś instrumenty posiadające ujemną wartość z wyceny – jako zobowiązania. Zmiany wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu, wykazuje się w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”.

Pozostałe aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu obejmują instrumenty finansowe nabyte w celu sprzedaży lub odkupienia w krótkim czasie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie, i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie. Inne niż pochodne instrumenty finansowe aktywa i zobowiązania finansowe zakwalifikowane jako przeznaczone do obrotu ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej odnoszone są do skonsolidowanego rachunku zysków i strat, w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”. Przychody oraz koszty z tytułu odsetek ujmowane są odpowiednio w pozycji „Przychody z tytułu odsetek” albo „Koszty z tytułu odsetek”.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności, inne niż:

- aktywa finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu,
- aktywa finansowe zaklasyfikowane do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży,
- aktywa finansowe spełniające definicję „pożyczek i należności”.

Po początkowym ujęciu aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Rozliczenie zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej jest ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody z tytułu odsetek”. Straty z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

Metoda efektywnej stopy procentowej to metoda naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego (albo grupy aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych) oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym – do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Bank dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego, jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje i punkty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie lub dyskonta.

W przypadku rozliczania prowizji i opłat oraz niektórych kosztów zewnętrznych związanych z nabyciem lub wytworzeniem instrumentu finansowego, w przypadku instrumentów z ustalonym harmonogramem przepływów, dla których ze względów technicznych lub merytorycznych nie można zastosować metody efektywnej stopy procentowej Bank stosuje metody uproszczone, których wyniki nie różnią się istotnie od wyników kalkulacji opartej o metodę efektywnej stopy procentowej.

Pożyczki i należności

Do kategorii pożyczek i należności zalicza się aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- aktywa finansowe, które Grupa zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe wyznaczone przez Grupę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży, lub
- aktywa finansowe, gdzie Grupa może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Po ujęciu początkowym pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Rozliczenie zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej ujmuje się w pozycji „Przychody z tytułu odsetek” w skonsolidowanym rachunku zysków i strat. Straty z tytułu utraty wartości pozycji innych niż „Pozostałe aktywa” są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych kategorii aktywów.

Po początkowym ujęciu aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się w wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach (pozostałe całkowite dochody skumulowane są w pozycji kapitału „Kapitał z aktualizacji wyceny”). Kapitał z aktualizacji wyceny podlega rozliczeniu do skonsolidowanego rachunku zysków i strat w momencie sprzedaży składnika aktywów bądź wystąpienia utraty jego wartości, gdzie skumulowane zyski i straty ujmowane są w pozycji „Wynik na pozostałych instrumentach finansowych”.

W przypadku instrumentów dłużnych, przychody odsetkowe, dyskonto lub premia rozliczane w czasie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody z tytułu odsetek”. Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych są wykazywane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa do otrzymania płatności w pozycji „Przychody z dywidend”.

Jeśli nie można ustalić wartości godziwej instrumentów kapitałowych, to wówczas aktywa te są ujmowane według kosztu nabycia z uwzględnieniem utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznawane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości” i nie podlega odwróceniu.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe inne niż wycenianie w wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przepływów pieniężnych, a więc także rzetelnie ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Gwarancje finansowe

Zgodnie z MSR 39 gwarancje finansowe to takie umowy, które zobowiązują Grupę, jako ich wystawcę, do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z warunkami instrumentu dłużnego. Umowy gwarancji finansowych w momencie ich początkowego ujęcia wyceniane są w wartości godziwej skorygowanej o koszty transakcji, które można bezpośrednio przyporządkować czynności wystawienia gwarancji. W terminie późniejszym zobowiązania te są ujmowane według wyższej z dwóch wartości: najlepszego szacunku wydatków koniecznych do uregulowania bieżących zobowiązań na dzień bilansowy oraz wartości ujętej pierwotnie pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSR 18.

5.5.3. Przekwalifikowanie aktywów finansowych

Grupa może przekwalifikować niebędący instrumentem pochodnym składnik aktywów z kategorii przeznaczonych do obrotu do kategorii pożyczek i należności, jeżeli nie jest już dłużej utrzymywany w celu sprzedaży lub odkupienia w krótkim czasie. Aby składnik aktywów finansowych mógł być przekwalifikowany, musi spełniać warunki wynikające z definicji pożyczek i należności oraz Grupa musi mieć intencję i możliwość utrzymywania składnika aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do upływu terminu zapadalności.

Przekwalifikowane aktywa finansowe ujmowane są w wartości godziwej na moment reklasyfikacji. W przypadku przekwalifikowania z kategorii aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu, wszelkie zyski i straty ujęte już w rachunku zysków i strat, nie ulegają odwróceniu. Wartość godziwa składnika aktywów w momencie przekwalifikowania staje się nowym zamortyzowanym kosztem.

W przypadku aktywów finansowych przekwalifikowanych z kategorii dostępnych do sprzedaży do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności lub kategorii pożyczek i należności (o ile aktywa te spełniają kryteria klasyfikacji do powyższej kategorii), wszelkie zyski i straty związane z takim składnikiem aktywów, które poprzednio odniesiono na kapitał z aktualizacji wyceny, ujmuje się w następujący sposób:

- w przypadku składnika aktywów z określonym terminem zapadalności, skumulowane zyski lub straty ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny do dnia przekwalifikowania amortyzuje się i ujmuje w skonsolidowanym rachunku zysków i strat przez okres pozostały do terminu zapadalności przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej,
- w przypadku składnika aktywów o nieokreślonym terminie zapadalności, skumulowane zyski i straty pozostają w kapitale z aktualizacji wyceny do momentu sprzedaży lub wyzbycia się go w inny sposób, kiedy to ujmuje się je w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

5.5.4. Wyłączenie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Aktywa finansowe

Grupa wyłącza składnik aktywów finansowych (lub część składnika aktywów finansowych, lub część grupy podobnych aktywów finansowych) ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy:

- wygasły prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych,

- Grupa przeniosła prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów lub zobowiązała się do przekazania otrzymanych przepływów pieniężnych bez zbędnej zwłoki stronie trzeciej na zasadzie pośredniczenia w transakcji i:
  - (a) przeniosła zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów, lub
  - (b) nie przeniosła ani nie zachowała zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów, ale przeniosła kontrolę nad składnikiem aktywów finansowych.

W przypadku, gdy Grupa przeniosła swoje prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów lub zobowiązała się do pośredniczenia w transakcji, ale nie przeniosła ani nie zachowała zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów, ani też wyżej wymienione przeniesienie nie spowodowało przeniesienia kontroli nad składnikiem aktywów, wówczas ten składnik aktywów jest ujmowany w stopniu, w jakim Grupa utrzymuje zaangażowanie w składnik aktywów.

Zaangażowanie w składnik aktywów, które przyjmuje formę gwarancji, jest wyceniane według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej składnika aktywów oraz maksymalnej kwoty, którą Grupa może być zobowiązana zapłacić za ten składnik aktywów.

Zobowiązania finansowe

Grupa wyłącza ze swojego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaś.

Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach, dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami, Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

5.5.5. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu/odsprzedaży oraz umowy pożyczek papierów wartościowych

Papiery wartościowe sprzedane z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (transakcje typu *repo*, *sell buy back*) nie są wyłączone z bilansu pod warunkiem zachowania przez Grupę zasadniczo całości ryzyk i korzyści wynikających z danego aktywa. Zobowiązania wobec kontrahenta ujmuje się jako „Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu”.

W przypadku transakcji zakupu papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odsprzedaży (*reverse repo*, *buy sell back*), w przypadku których kontrahent zachowuje zasadniczo całość ryzyk i korzyści dotyczących papierów wartościowych, należności z tytułu zawartych transakcji ujmowane są jako „Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu”.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu i zakupu papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odsprzedaży wyceniane są według zamortyzowanego kosztu metodą efektywnej stopy procentowej, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji sprzedaży z udzielonym przyrzeczeniem odkupu podlegają wycenie według zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych.

Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana w czasie trwania umowy z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

W przypadku sprzedaży papierów wartościowych zakupionych z udzielonym przyrzeczeniem odsprzedaży zobowiązanie odzwierciedlające obowiązek ich zwrotu jest ujmowane w pozycji „Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”.

5.5.6. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwa stanowi cenę, którą Grupa otrzymałaby za sprzedaż składnika aktywów lub zapłaciłaby za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Wartość godziwa instrumentów finansowych notowanych na aktywnym zorganizowanym rynku finansowym jest ustalana poprzez odniesienie do bieżącej ceny kupna – dla składnika aktywów, lub bieżącej ceny sprzedaży – dla zaciągniętego zobowiązania.

Wartość godziwa instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek jest ustalana przy zastosowaniu różnych technik wyceny, gdzie Grupa maksymalizuje wykorzystanie obserwowalnych danych wejściowych, np. oszacowania ceny instrumentu finansowego, na podstawie publicznie ogłoszonej, notowanej w aktywnym obrocie

regulowanym ceny nie różniącego się istotnie, podobnego instrumentu finansowego albo cen składników złożonego instrumentu finansowego lub oszacowania ceny instrumentu finansowego za pomocą metod estymacji powszechnie uznanych za poprawne.

Wartość godziwa dla poszczególnych pozycji aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, oraz sposoby jej szacowania zostały opisane szczegółowo w notcie 36

5.5.7. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Do obiektywnych dowodów utraty wartości należą np. znaczące trudności finansowe dłużnika, niespłacenie lub zaleganie ze spłaceniem odsetek lub nominału, wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej dłużnika, obserwowane dane wskazujące na możliwy do zmierzania spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Przesłanki utraty wartości ekspozycji indywidualnie istotnych dzieli się na dwie grupy:

1) Ilościowe (obligatoryjne):

- a) opóźnienie w spłacie raty kapitałowej lub odsetkowej przekracza 90 dni,
- b) w przypadku sektora rządowego i samorządowego opóźnienie w spłacie raty kapitałowej lub odsetkowej przekracza 30 dni,
- c) ekspozycja klasyfikowana jest do grupy „zagrożone” (tj. kategorie ryzyka „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”), zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

2) Jakościowe:

a) Kryteria twarde (obligatoryjne):

- wniosek (w tym wniosek banku) o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, likwidacyjnego, upadłościowego lub naprawczego wobec kontrahenta (dłużnika),
- kwestionowanie bilansowej ekspozycji kredytowej przez kontrahenta na drodze postępowania sądowego,
- wypowiedzenie umowy kredytowej/pożyczki,
- umorzenie części kredytu/pożyczki, układ, ugoda.

b) Kryteria miękkie (czynniki podlegające ocenie eksperckiej analityka dokonującego oceny):

- uzyskanie informacji o wszczęciu postępowania upadłościowego, bankructwie lub innej reorganizacji finansowej kontrahenta,
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej kontrahenta,
- nieznanne miejsca pobytu i nieujawniony majątek kontrahenta,
- zanik aktywnego rynku na daną bilansową ekspozycję kredytową ze względu na trudności finansowe,
- opóźnienia lub brak spłat rat kapitałowych lub odsetkowych w okresie ostatnich 3 miesięcy,
- przegrana istotna sprawa sporna mogąca spowodować istotne straty,
- uzyskanie informacji o problemach finansowych kontrahenta (np. obniżenie dochodów, wzrost zadłużenia, niespłacanie zadłużenia w innych instytucjach),
- znaczące trudności finansowe kontrahenta (na podstawie negatywnej oceny sytuacji finansowej kontrahenta dokonanej w procesie monitoringu),
- restrukturyzacja zadłużenia,
- znaczące pogorszenie wyników analizy ratingowej lub scoringowej (np. do kategorii, przy której klient nie otrzymałby kredytu/pożyczki w ogóle lub na pierwotnych warunkach z momentu podpisania umowy lub otrzymałby kredyt/pożyczkę w niższej kwocie),
- obniżenie przez uznaną i powszechnie akceptowaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej (agencję ratingową) ratingu kontrahenta, ratingu kraju lub ratingu jakichkolwiek papierów dłużnych emitowanych przez kontrahenta,
- występowanie zajęć na rachunkach kredytobiorcy/pożyczkobiorcy,

- utrata rynków zbytu lub znaczących klientów,
- negatywne zmiany czynników makroekonomicznych, które mają wpływ na branżę, w której działa kredytobiorca/pożyczkobiorca,
- niedotrzymanie innych istotnych warunków umowy, skutkujące spadkiem oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych,
- negatywne zmiany w wewnętrznej strukturze organizacyjnej czy strukturze kierownictwa,
- zmiana przepisów prawa mających negatywny wpływ na funkcjonowanie kredytobiorcy/pożyczkobiorcy,
- znaczący spadek cen rynkowych zabezpieczeń ekspozycji,
- niedostarczenie przez kredytobiorcę/pożyczkobiorcę dokumentów dotyczących jego sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- inne, o ile mogą wpłynąć na przewidywane przepływy pieniężne.

Natomiast dla kredytów indywidualnie nieistotnych podlegających analizie grupowej Grupa identyfikuje następujące przesłanki utraty wartości:

1) Ilościowe (obligatoryjne):

- a) opóźnienie w spłacie raty kapitałowej lub odsetkowej przekracza 90 dni,
- b) wypowiedzenie umowy kredytu/pożyczki,
- c) ekspozycja ma charakter wyłudzenia (*fraud*),
- d) ekspozycja podlega restrukturyzacji,
- e) ekspozycje objęte procesem windykacji,
- f) uzyskanie przez Grupę informacji o zdarzeniu mogącym mieć wpływ na przewidywane przepływy pieniężne,
- g) ekspozycja klasyfikowana jest do grupy „zagrożone” (tj. kategorie ryzyka „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”), zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

2) Kryteria miękkie (czynniki podlegające ocenie eksperckiej):

- a) zanik aktywnego rynku na wybraną grupę ekspozycji kredytowych ze względu na trudności finansowe kontrahentów (np. znaczne pogorszenie sytuacji finansowej emitentów spowodowało spadek obrotu wybranymi rodzajami aktywów, skutkujący brakiem możliwości wiarygodnego ustalenia ceny aktywów),
- b) obserwowane dane wskazują na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą bilansowych ekspozycji kredytowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy, w tym:
  - negatywne zmiany statusu płatności kontrahentów w grupie (np. zwiększona ilość opóźnionych płatności lub zwiększona liczba posiadaczy kart kredytowych, którzy osiągnęli limit kredytowy i spłacają miesięczną kwotę minimalną), lub
  - krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która ma związek z niespłacaniem ekspozycji kredytowych w grupie (np. wzrost wskaźnika bezrobocia w obszarze geograficznym kontrahenta, w przypadku kredytów hipotecznych, spadek cen nieruchomości w danym regionie lub niekorzystne zmiany w kondycji branży, która dotyczy kontrahentów w grupie).

Należności od innych banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom

W przypadku należności od innych banków oraz kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu metodą efektywnej stopy procentowej, Grupa w pierwszej kolejności rozważa, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także łącznie w przypadku aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. W przypadku stwierdzenia, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, składnik ten jest włączany do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie oceniany pod względem utraty wartości. Aktywa oceniane indywidualnie pod względem utraty wartości, w przypadku których Grupa dokonuje odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości lub postanawia taki odpis dalej ujmować, nie są uwzględniane w łącznej ocenie utraty wartości.

Jeżeli istnieją dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych). Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie rachunku rezerw i kwota straty ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są ujmowane przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości. Kredyty wraz z dotyczącymi ich odpisami z tytułu utraty wartości są spisywane w momencie, gdy brak jest realnych perspektyw przyszłych odzysków oraz wszystkie zabezpieczenia zostały zrealizowane i przeniesione na rzecz Grupy. Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zwiększyła się bądź zmniejszyła się z powodu zdarzenia, które miało miejsce po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu zwiększa się bądź zmniejsza się poprzez skorygowanie rachunku rezerw.

Wartość bieżąca oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych jest ustalana przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej dla danego instrumentu finansowego. Jeżeli pożyczka bądź należność mają przypisaną zmienną stopę procentową, to stopa dyskontowa dla wyceny utraty wartości jest bieżącą efektywną stopą procentową. Kalkulacja wartości bieżącej oszacowanych przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczonym zastawem składnikiem aktywów, odzwierciedla przepływy pieniężne, które mogą powstać w wyniku egzekucji, pomniejszone o koszty związane z pozyskaniem i sprzedażą zabezpieczenia (w przypadku analizy portfelowej koszty nie są obecnie uwzględniane ze względu na brak możliwości jednoznacznego przypisania kosztu do ekspozycji kredytowej, a także stwierdzony w drodze przeprowadzonych analiz brak materialności wpływu uwzględnienia kosztów), niezależnie od tego, czy dokonanie egzekucji jest prawdopodobne.

Dla celów łącznej oceny utraty wartości, aktywa finansowe grupowane są według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy, np. na podstawie oceny ryzyka kredytowego lub procesu oceniania według przyjętej skali, z uwzględnieniem typu składnika aktywów, branży, obszaru geograficznego, rodzaju zabezpieczenia, opóźnienia w spłacie i innych istotnych czynników.

Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest łącznie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego.

Odpisy wyznaczane dla grupy aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest łącznie, w tym odpis IBNR, szacowane są zgodnie z koncepcją straty poniesionej lecz niezareportowanej, opartą o powszechnie stosowane w sektorze parametry ryzyka: PD oraz LGD. Szacując rezerwy na pozabilansowe ekspozycje kredytowe Grupa uwzględnia dodatkowo współczynnik konwersji kredytowej (CCF). Wartości parametrów PD, LGD oraz CCF szacowane są z wykorzystaniem metod statystycznych opartych na obserwacjach historycznych strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego, przy zastosowaniu zasady PIT (ang. *point in time*), poprzez zastosowanie mechanizmu ważenia historycznych obserwacji oraz uwzględnieniu czynników wynikających z aktualnej sytuacji rynkowej. W razie potrzeby dane historyczne dotyczące strat mogą być korygowane na podstawie dostępnych bieżących danych, tak aby odzwierciedlić oddziaływanie bieżących warunków, które nie miały wpływu w okresie, na którym opierają się dane historyczne dotyczące strat, jak też, aby wyeliminować czynniki mające wpływ na dane historyczne, a niewystępujące obecnie.

Dodatkowo, w celu zapewnienia adekwatności odpisów z tytułu utraty wartości model wyliczeniowy podlega w Grupie procesowi zarządzania modelami (w tym cyklicznej walidacji) oraz cyklicznie (raz do roku) przeprowadzanym testom potwierdzającym (tzw. *backtest*).

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

W przypadku aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności na każdy dzień bilansowy Grupa indywidualnie ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych. Jeśli istnieją obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się, a kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się. Kwotę odwróconej straty ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

W przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

W przypadku inwestycji kapitałowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, do obiektywnych dowodów utraty wartości zalicza się znaczący bądź utrzymujący się spadek wartości godziwej składnika aktywów finansowych poniżej kosztu.

Jeżeli nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, to skumulowane straty – będące różnicą pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszone o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat – wyśięgowuje się z kapitału z aktualizacji wyceny i ujmuje w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

Strat z tytułu utraty wartości inwestycji kapitałowych nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat. Wzrost ich wartości godziwej po ujęciu straty z tytułu utraty wartości ujmowany jest bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach.

W przypadku instrumentów dłużnych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, ocena czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych odbywa się na takich samych zasadach, jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są ujmowane przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości.

Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łącznie ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości”.

Aktywa finansowe wyceniane według kosztu

Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalonych strat z tytułu utraty wartości nie poddaje się odwróceniu.

5.5.8. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych składają się gotówka w kasie oraz na rachunku nostro w Narodowym Banku Polskim, a także należności od banków w rachunku bieżącym oraz inne środki pieniężne o terminie wymagalności do 3 miesięcy, wykazywane według wartości nominalnej oraz aktywa finansowe o dużej płynności, tzw. krótkoterminowe (za taki okres można przyjąć okres trzymiesięczny lub krótszy, licząc od daty nabycia).

5.5.9. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia. Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzacja innych rzeczowych aktywów trwałych jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Okres
Budynki i budowle	25, 40 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	5 – 20 lat
Urządzenia biurowe	5 – 20 lat
Środki transportu	5 lat
Komputery	3 – 10 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	3,5 – 10 lat (ale nie dłużej niż okres umowy najmu)

Odpis amortyzacyjny składników rzeczowych aktywów trwałych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w „Ogólnych kosztach administracyjnych”.

Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat odpowiednio w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne” lub „Pozostałe koszty operacyjne” w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

5.5.10. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Amortyzację wartości niematerialnych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej przez okresy ich użytkowania, które wynoszą 2 lata, w uzasadnionych przypadkach przy uwzględnieniu przewidywanego okresu użyteczności 3 – 20 lat.

Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w „Ogólnych kosztach administracyjnych”.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat odpowiednio w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne” lub „Pozostałe koszty operacyjne”.

Koszty prac badawczych są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Aktywa niematerialne powstałe w wyniku prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika aktywów niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Wartość początkową aktywów niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie stanowi suma wydatków poniesionych od dnia, gdy składnik aktywów niematerialnych po raz pierwszy spełnia kryteria ujmowania ich w bilansie (patrz powyżej). W przypadku gdy nie można ująć w bilansie kosztów prac rozwojowych wytworzonych we własnym zakresie, koszty te są ujmowane w rachunku zysków i strat okresu, w którym zostały poniesione.

Aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie w ramach prac rozwojowych po początkowym ujęciu są wykazywane po pomniejszeniu o umorzenie i łączne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, na takiej samej zasadzie jak nabyte aktywa niematerialne.

5.5.11. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Grupa jest stroną umów leasingu finansowego, na mocy których przyjmuje do odpłatnego użytkowania obce środki trwałe przez określony w umowie czas.

Umowy leasingu finansowego przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, który ujmowany jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat. Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane metodą liniową przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Ponadto Grupa jest stroną umów leasingu operacyjnego, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujemowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingodawca

Grupa jest stroną umów leasingu operacyjnego, na mocy których oddaje do odpłatnego użytkowania lub pobierania pożytków środki trwałe przez określony w umowie czas.

Opłaty z tytułu umów leasingu operacyjnego ujemowane są w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne” rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

5.5.12. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Grupa raz do roku ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie obligatoryjności wynikającej z MSSF przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów odpowiada wartości godziwej tego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne (OWŚP) pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z tych wartości jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba, że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów lub OWŚP jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów.

Do określania wartości godziwej, pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży, używany jest odpowiedni dla danego składnika aktywów model wyceny. Obliczenia te są potwierdzone przez wyceny dokonane na podstawie innych źródeł lub inne dostępne wyznaczniki wartości godziwej.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów są ujemowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, z wyłączeniem aktywów wcześniej przeszacowanych. W ich przypadku przeszacowanie zostało odniesione na kapitał. Wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest także ujemowany w kapitałach do wartości wcześniejszych przeszacowań.

Na koniec każdego roku obrotowego ocenia się, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że wcześniej ujęte odpisy z tytułu utraty wartości aktywów są nadal zasadne i czy nie powinny zostać pomniejszone. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów bądź ośrodków wypracowujących wpływy pieniężne. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej.

Podwyższona kwota nie powinna przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, chyba że dany składnik aktywów wykazywany jest w wartości przeszacowanej, w którym to przypadku odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości traktuje się jako zwiększenie kapitału z aktualizacji wyceny.

Powyższe kryteria mają także zastosowanie w ocenie, czy nastąpiła utrata wartości aktywów ujętych jako wartości niematerialne. Test ten przeprowadza się albo dla poszczególnych aktywów, albo dla ośrodków wypracowujących środki pieniężne oraz gdy okoliczności wskazują, że mogła wystąpić utrata wartości.

5.5.13. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że wydatki objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazywane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest dyskontowana, przy zastosowaniu bieżącej stopy dyskontowej nieuwzględniającej podatku, odzwierciedlającej ewentualne ryzyko związane z danym zobowiązaniem. Jeżeli kwota rezerwy została zdyskontowana, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty odsetkowe.

Rezerwy na sprawy sporne

Rezerwy na sprawy sporne dotyczą spraw toczących się w postępowaniach sądowych, administracyjnych oraz innych sporów o charakterze prawnym. Grupa prowadzi szczegółową ewidencję spraw spornych. W sprawach, w których na Grupie ciąży obowiązek prawny lub wynikający z ogólnie przyjętych zwyczajów, mający swe źródło w zdarzeniach przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków, Grupa tworzy rezerwy. Ewentualne przyszłe rozliczenia dokonywane są w ciężar utworzonych rezerw. Grupa rozpoznała rezerwy na wszystkie szacowane straty. Szacunkowe terminy realizacji rezerw na sprawy sporne wynoszą, co do zasady, powyżej 1 roku.

Rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe

Odprawy emerytalno-rentowe stanowią zgodnie z MSR 19 programy określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Rezerwa na odprawy emerytalno-rentowe ustalana jest w oparciu o zasady Regulaminów Wynagradzania obowiązujących w Grupie. Wartość bieżąca rezerw na odprawy emerytalno-rentowe i związanych z nimi kosztów bieżącego i przeszłego zatrudnienia wyceniona jest przez niezależnego aktuarusza metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych. Przeszacowania rezerw na odprawy emerytalno-rentowe składają się z następujących składników:

- kosztów zatrudnienia (w tym kosztów bieżącego zatrudnienia, kosztów przeszłego zatrudnienia),
- kosztu lub dochodu z odsetek netto, oraz
- zysków lub strat aktuarialnych.

Koszty zatrudnienia i koszty lub dochód z odsetek netto ujmowane są w rachunku zysków i strat, natomiast zyski lub straty aktuarialne są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ciężar kapitału z aktualizacji wyceny w okresie, w którym te zmiany wystąpiły.

Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku udzielone gwarancje oraz bezwarunkowe zobowiązania dotyczące finansowania traktowane są jako element zaangażowania obciążonego ryzykiem kredytowym. Przy kalkulacji rezerw związanych ze zobowiązaniami pozabilansowymi Bank uwzględnia współczynnik konwersji kredytowej (CCF). Szczegółowe zasady tworzenia odpisów na utratę wartości ekspozycji obciążonych ryzykiem kredytowym, w tym kredytów i pożyczek zostały opisane w nocie 5.5.7.

5.5.14. Pozostałe aktywa

Na pozycję „Pozostałe aktywa” składają się głównie: koszty do rozliczenia w czasie, przychody do otrzymania, zaliczki, rozliczenia kart płatniczych, zapasy związane z działalnością uboczną Grupy oraz należności od kontrahentów.

Przychody do otrzymania to przychody odnoszące się do wyniku danego okresu sprawozdawczego do otrzymania przez Grupę w okresie późniejszym, które dotyczą naliczonych opłat i prowizji za prowadzenie rachunków i wykonanie innych czynności bankowych.

Koszty do rozliczenia w czasie to koszty poniesione w danym okresie sprawozdawczym dotyczące następnych okresów sprawozdawczych, dotyczące w szczególności kosztów ubezpieczenia, prenumeraty i składek na fundusz świadczeń gwarantowanych.

Należności od kontrahentów ujmuje się w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji (jeżeli występują) zgodnie z MSR 39.

Nabyte lub powstałe zapasy rzeczowych składników aktywów obrotowych ujmuje się w księgach rachunkowych według cen nabycia lub kosztów wytworzenia na dzień ich nabycia lub powstania.

Wartość należności aktualizuje się, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty, poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, który zalicza się w rachunku zysków i strat do „Pozostałych kosztów operacyjnych” lub „Kosztów prowizyjnych”.

Wartość zapasów aktualizuje się uwzględniając ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia w stosunku do ich wartości netto możliwą do odzyskania. Odpis wartości zapasów do ich wartości netto możliwej do uzyskania ujmowany jest w rachunku zysków i strat „Pozostałych kosztach operacyjnych”.

5.5.15. Pozostałe zobowiązania

Składnikami pozostałych zobowiązań są między innymi: rezerwy na koszty rzeczowe wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy przez kontrahentów, które zostaną rozliczone w następnych okresach sprawozdawczych, zobowiązania wobec pracowników z tytułu niewykorzystanych urlopów, premii uznaniowych, zaliczki otrzymane oraz pozostałe zobowiązania od kontrahentów, rozrachunki międzybankowe, rozliczenia publiczno-prawne oraz rozliczenia z Poczta Polską z tytułu obsługi zastępczej. Pozycje te ujmują się w wartości wymagającej zapłaty.

5.5.16. Ujmowanie przychodów

Wynik z tytułu odsetek

W przypadku wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz oprocentowanych aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, przychody i koszty odsetkowe ujmowane są z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, jako odpowiednio „Przychody z tytułu odsetek” lub „Koszty z tytułu odsetek”. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Grupa dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego, jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów. W przypadku, gdy Grupa zmienia oszacowania płatności udzielonych lub otrzymanych, koryguje wartość bilansową składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. Korekta jest wyliczana z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego i ujmowana jest w „Przychodach z tytułu odsetek” lub „Kosztach z tytułu odsetek” w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Przychody odsetkowe od dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowanych do kategorii przeznaczonych do obrotu bądź desygnowanych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy na moment początkowego ujęcia są ujmowane w „Przychodach z tytułu odsetek”.

W przypadku aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe naliczane są od wartości bieżącej należności (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość) przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania odpisu z tytułu utraty wartości.

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Opłaty i prowizje nie stanowiące integralnej części efektywnej stopy procentowej tj. takie, które nie są rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej, lecz rozkładane są w czasie metodą liniową lub rozpoznawane jednorazowo w rachunku zysków i strat, są ujmowane odpowiednio w pozycji „Przychody z tytułu opłat i prowizji” lub „Koszty z tytułu opłat i prowizji”. Do przychodów rozliczanych w czasie metodą liniową zaliczane są głównie prowizje od kredytów w rachunku bieżącym.

Do przychodów prowizyjnych zaliczanych jednorazowo należą m.in.:

- opłaty płacone urzędowi pocztowym za zawarcie umowy wkładu terminowego – ujmują się w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia, pod warunkiem, że te umowy są niezależne od samej lokaty (wkładu terminowego),
- opłaty płacone urzędowi pocztowym za przyjęcie pełnomocnictwa pod warunkiem, że dotyczy ono nie konkretnej lokaty, ale różnych depozytów – ujmują się w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia,
- opłaty płacone urzędowi pocztowym za odwołanie pełnomocnictwa Klienta – ujmują się w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia,
- opłaty płacone urzędowi pocztowym za przyjęcie dyspozycji na wypadek śmierci – ujmują się w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia.

Przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych

Grupa uzyskuje przychody z tytułu „bancassurance”, tj. sprzedaży poprzez kanały dystrybucji Grupy produktów ubezpieczeniowych. Jednocześnie, w trakcie ochrony ubezpieczeniowej, Grupa może świadczyć dodatkowe usługi na rzecz towarzystwa ubezpieczeń o charakterze obsługi posprzedażowej zawartych polis.

Grupa ujmuje wynagrodzenie otrzymywane za oferowanie produktów ubezpieczeniowych na podstawie profesjonalnego osądu czy sprzedaż ubezpieczenia jest ograniczona wyłącznie do świadczenia usługi pośrednictwa czy też usługa sprzedaży ubezpieczenia jest powiązana ze sprzedażą produktu kredytowego. Ocena bazuje na treści ekonomicznej oferowanych produktów kredytowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Grupa uczestniczy. Celem osądu jest rozróżnienie na bazie treści ekonomicznej przychodów stanowiących:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego produktu kredytowego,
- wynagrodzenie za usługę agencyjną lub pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Ocena bezpośredniego powiązania przeprowadzana jest przede wszystkim na podstawie następujących kryteriów:

- możliwości nabycia produktu kredytowego bez produktu ubezpieczeniowego (niezależność umowy kredytowej i ubezpieczeniowej),
- średniego rzeczywistego rocznego oprocentowania poszczególnych kredytów w portfelu Grupy w podziale na zawierające ochronę ubezpieczeniową oraz bez elementu ubezpieczenia,
- dobrowolności skorzystania z ubezpieczenia,
- możliwości dostarczenia indywidualnej polisy przez klienta z dowolnego towarzystwa ubezpieczeniowego bez udziału Grupy,
- oceny rentowności produktu kredytowego w oparciu o raporty zarządcze w uwzględnieniu wyniku z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych,
- oceny stopnia sprzedaży produktów łączonych, tzn. procentowego udziału produktów kredytowych z ochroną ubezpieczeniową do ilości umów dotyczących produktów kredytowych w portfelu Grupy,
- ilości rezygnacji i wysokości zwracanych prowizji - w podziale na kredyty zgodnie z ofertą produktową Grupy, produkty ubezpieczeniowe i grupy ubezpieczeń; poziomu kontynuowanych umów ubezpieczenia po ich pierwotnym okresie obowiązywania.

Analiza bezpośredniego powiązania produktu ubezpieczeniowego z kredytem skutkuje podziałem produktu złożonego tj. wydzieleniem wartości godziwej oferowanego kredytu oraz wartości godziwej produktu ubezpieczeniowego sprzedawanego łącznie z kredytem. W przypadku, gdy Grupa wykonuje czynności pośrednictwa, należne Grupie wynagrodzenie jest dzielone pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu kredytu ujmowane w „Przychodach z tytułu odsetek” oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonanie czynności pośrednictwa ujmowane w „Przychodach z tytułu prowizji i opłat”. Podział wynagrodzenia jest dokonywany w czytelnej części: odpowiednio wartości godziwej kredytu oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości.

Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, iż Grupa będzie zobowiązana do świadczenia dalszych usług w okresie ważności polisy ubezpieczeniowej, prowizja lub jej część jest odraczana i rozliczana w czasie przy uwzględnieniu zasady współmierności przychodów i kosztów.

Wartość godziwą ustala się według następującego podejścia:

- usługa pośrednictwa – bazuje na danych rynkowych i wykorzystuje ceny i inne dane rynkowe generowane przez identyczne lub porównywalne transakcje rynkowe realizowane w ramach produktów ubezpieczeniowych sprzedawanych niezależnie od produktów kredytowych,
- wartość godziwa kredytu – określenie przyszłych spłat kapitałowych i odsetkowych z uwzględnieniem przyszłych strat z tytułu utraty wartości godziwej kredytu oraz spodziewanych odzysków, zdyskontowanych za pomocą rynkowej krzywej stóp procentowych powiększonej o bieżące marże oferowane przez Grupę dla danego typu kredytu,
- w odniesieniu do elementu wynagrodzenia za inne czynności na rzecz ubezpieczyciela wykonywane przez Grupę w trakcie trwania ubezpieczenia, szacunek wartości godziwej dla celów alokacji dokonany na podstawie analizy poniesionych kosztów w związku z świadczeniem tych usług.

Dodatkowo, Grupa dokonuje szacunku rezerwy na zwroty, czyli kwoty, o którą winna być pomniejszona suma wynagrodzenia Grupy z tytułu dystrybucji ubezpieczeń. Grupa opiera szacunek rezerwy na zwroty na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach wynagrodzenia, jak również na przewidywaniach Grupy, co do trendu w przyszłości. Rezerwa na zwroty uwzględniana jest proporcjonalnie do podziału wynagrodzenia między element pośrednictwa oraz element stanowiący integralną część efektywnej stopy procentowej kredytu.

Koszty sprzedaży ubezpieczenia ujmowane są proporcjonalnie do sposobu podziału przychodów na rozpoznawane w ramach kalkulacji kosztu zamortyzowanego (ujmowane jako „Przychody z tytułu odsetek”) i przychodów rozpoznawanych jednorazowo jako wynagrodzenie z tytułu wykonania usługi pośrednictwa i ujmowane jako „Koszty z tytułu prowizji i opłat”.

Grupa w następujący sposób ujmuje przychody i koszty z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami:

- kredyty gotówkowe z ubezpieczeniem – od 6% do 17% przychodu z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami gotówkowymi ujmowana jest jednorazowo jako przychód prowizyjny, natomiast pozostała część przychodu rozliczana jest jako przychód odsetkowy metodą efektywnej stopy procentowej lub metodą uproszczoną przez okres ekonomicznego trwania kredytu,
- kredyty hipoteczne z ubezpieczeniem – od 0% do 15% przychodu z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytami hipotecznymi ujmowana jest jednorazowo jako przychód prowizyjny, natomiast pozostała część przychodu rozliczana jest jako przychód odsetkowy metodą efektywnej stopy procentowej lub metodą uproszczoną przez okres ekonomicznego trwania kredytu.

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

Pozycja „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany” uwzględnia wszystkie zyski i straty wynikające ze zbycia oraz zyski lub straty z wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pozycja ta obejmuje również wynik z pozycji wymiany, tj. dodatnie i ujemne różnice kursowe zarówno zrealizowane, jak niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i zobowiązań walutowych według obowiązującego na dzień bilansowy średniego kursu NBP.

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

„Wynik na pozostałych instrumentach finansowych” zawiera:

- zyski i straty powstałe w wyniku zbycia aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz efekt rozliczania metodą efektywnej stopy procentowej zysków lub strat ujętych w kapitale z aktualizacji wyceny dla papierów wartościowych zaklasyfikowanych pierwotnie do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które zostały zreklasyfikowane do kategorii inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności,
- zyski i straty zrealizowane na sprzedaży papierów wartościowych zakwalifikowanych do kategorii pożyczek i należności.

Koszty świadczeń pracowniczych

Płatności z tytułu wynagrodzeń, premii oraz płatnych urlopów wypoczynkowych ujmowane są jako „Koszty świadczeń pracowniczych” w okresie, w którym pracownicy świadczyli pracę.

Płatności na rzecz określonych programów emerytalnych tj. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, funduszy emerytalnych i Pracowniczego Programu Emerytalnego stanowią programy określonych składek i ujmowane są jako koszty w pozycji „Koszty świadczeń pracowniczych” w momencie kiedy pracownicy wykonali usługi uprawniające ich do udziału w tych programach.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

W pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych wykazywane są pozycje niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością operacyjną.

Na pozostałe przychody operacyjne składają się w szczególności zyski z tytułu sprzedaży środków trwałych, otrzymane odszkodowania oraz kary, przychody z odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych, nieściągalnych, spłaty kosztów windykacji, rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania oraz przychody uboczne Grupy.

Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie straty z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych, koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien, koszty z tytułu spisanych należności, odpisy na należności od dłużników różnych i inne koszty operacyjne.

5.5.17. Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwoty przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (w przypadku należności – podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które na dzień bilansowy prawnie już obowiązywały lub proces legislacyjny ich zatwierdzenia był w zasadzie zakończony.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza wynikiem finansowym jest ujmowany w pozostałych całkowitych dochodach, w zakresie pozycji ujętych w pozostałych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym, w zakresie pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, odroczony podatek dochodowy jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych z wyjątkiem przypadku, gdy rezerwa na odroczony podatek dochodowy powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub innego składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie ma wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać wyżej wymienione różnice, ulgi i straty, z wyjątkiem przypadku, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na zrealizowanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które na dzień bilansowy prawnie już obowiązywały lub proces legislacyjny ich zatwierdzenia był w zasadzie zakończony.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza wynikiem finansowym jest ujmowany w pozostałych całkowitych dochodach, w zakresie pozycji ujętych w pozostałych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym, w zakresie pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat aktywów z zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

5.5.18. Kapitały własne

Kapitał zakładowy wykazywany jest w wysokości zgodnej ze statutem Banku oraz wpisem do rejestru sądowego według wartości nominalnej.

Pozostałe pozycje kapitałów własnych wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej z uwzględnieniem ich podziału na rodzaje zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i z postanowieniami statutu Banku. Tworzą je:

- kapitał zapasowy, który jest tworzony z nadwyżki wartości emisyjnej akcji nad ich ceną nominalną, z obligatoryjnego 8% odpisu z zysku netto i z przeniesienia kapitału z aktualizacji wyceny,

- kapitał rezerwowy tworzony zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (t. jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 1376 z późn. zm.) („Prawo bankowe”) i statutem Banku z podziału zysku netto,
- wynik finansowy netto bieżącego okresu oraz niepodzielony zysk lub niepokryta strata z okresów poprzednich (prezentowane łącznie w pozycji „Zyski zatrzymane/Niepokryte straty”),
- kapitał z aktualizacji wyceny.

5.5.19. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla danego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Grupa nie prezentuje rozwodnionego zysku/straty na akcję, ponieważ nie występują potencjalne akcje zwykłe, które rozwadniałyby średnią ważoną liczbę akcji zwykłych.

5.5.20. Zobowiązania warunkowe

W ramach prowadzonej działalności Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku;
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy. Na pozycje udzielonych zobowiązań pozabilansowych składają się przyznane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje. W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się do wartości godziwej. Po początkowym ujęciu wycenia się ją według wartości wyższej z:

- wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 oraz
- wartości początkowej pomniejszonej, w odpowiednich przypadkach, o skumulowane odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSR 18.

5.5.21. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS)

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych (t. jedn. Dz. U. z 2012 roku, poz. 592 z późn. zm.) Grupa tworzy ZFŚS. Celem ZFŚS jest finansowanie działalności socjalnej na rzecz pracowników. Zobowiązania ZFŚS stanowią zakumulowane odpisy dokonane przez Bank i spółki Grupy na rzecz ZFŚS pomniejszone o bezzwrotne wydatki z ZFŚS.

W Grupie nie występuje majątek socjalny, całość zobowiązań z tytułu ZFŚS wyrażona jest w środkach pieniężnych zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym.

Na potrzeby prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa dokonała kompensaty aktywów i zobowiązań ZFŚS ze względu na fakt, że nie stanowią one aktywów Grupy.

5.5.22. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w polskich złotych. Jest to waluta funkcjonalna Grupy. Jest to również waluta podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działa Grupa.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na polskie złote przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na polskie złote przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez NBP. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany”. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
1 USD = 3,5072 zł	1 USD = 3,0120 zł
1 EUR = 4,2623 zł	1 EUR = 4,1472 zł
1 CAD = 3,0255 zł	1 CAD = 2,8297 zł
1 CHF = 3,5447 zł	1 CHF = 3,3816 zł
1 GBP = 5,4648 zł	1 GBP = 4,9828 zł
1 DKK = 0,5725 zł	1 DKK = 0,5560 zł
1 SEK = 0,4532 zł	1 SEK = 0,4694 zł

5.5.23 Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

6. Sprawozdawczość według segmentów operacyjnych

Zgodnie z intencją MSSF 8 informacje o segmentach operacyjnych prezentuje się w oparciu o strukturę raportowania stosowaną do celów sprawozdawczości wewnętrznej przedstawianej Zarządowi Banku, którego zadaniem jest przydzielanie zasobów do segmentów oraz ocena ich wyników.

Dla celów zarządczych działalność Grupy podzielono na segmenty w oparciu o sprzedawane produkty, świadczone usługi oraz typ klientów. Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne: detaliczny, instytucjonalny oraz rozliczeń i skarbu.

Szczegółowe zasady wydzielenia przychodów i kosztów oraz aktywów i pasywów poszczególnych segmentów opisują wewnętrzne regulacje Banku. Operacje koncentrują się na rynku polskim - podstawową bazę klientów stanowią krajowe osoby fizyczne i podmioty gospodarcze. Działalność Grupy nie jest narażona na fluktuacje związane z sezonowością operacji.

Zarząd Banku ocenia wyniki finansowe poszczególnych segmentów w zakresie następujących wielkości:

- wynik na działalności bankowej po odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości z uwzględnieniem pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych,
- ogólne koszty administracyjne,
- *C/I (cost/income)*.

Segment detaliczny Grupy

Segment detaliczny w ujęciu zarządczym obejmuje ofertę skierowaną do osób fizycznych oraz mikroprzedsiębiorstw (osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą). Oferta zawiera rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe i oszczędnościowe, lokaty terminowe, kredyty konsumpcyjne (w tym: gotówkowe, kredyty odnawialne w rachunku bieżącym), kredyty hipoteczne (w tym: kredyty mieszkaniowe, pożyczki hipoteczne i kredyty konsolidacyjne), karty kredytowe, produkty ubezpieczeniowe, produkty inwestycyjne i fundusze inwestycyjne. Oferta kierowana jest za pomocą tradycyjnych kanałów dystrybucji poprzez ogólnopolską sieć placówek (w tym sieć Poczty Polskiej S.A. i pośredników finansowych), bankowość internetową Pocztowy24, bankowość mobilną PocztowySMS i telefoniczne Contact Centre.

Segment instytucjonalny Grupy

Segment instytucjonalny w ujęciu zarządczym obejmuje wynik na działalności uzyskany z tytułu obsługi podmiotów gospodarczych będących osobami prawnymi, osobami fizycznymi i jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, jeżeli na podstawie właściwych przepisów prowadzą działalność gospodarczą oraz jednostek budżetowych szczebla centralnego i samorządowego.

W skład oferty segmentu instytucjonalnego wchodzi: produkty kredytowe (kredyty obrotowe w tym kredyt obrotowy odnawialny, kredyty w rachunku bieżącym i kredytowym, kredyty inwestycyjne, kredyty z premią termomodernizacyjną i z premią remontową, pożyczki hipoteczne oraz gwarancja bankowa), depozytowe (rachunki bieżące, lokaty standardowe i indywidualnie negocjowane, konta oszczędnościowe) oraz usługi rozliczeniowe wzbogacone o atrakcyjną cenowo ofertę produktową mającą na celu ułatwienie przedsiębiorcom efektywne zarządzanie środkami pieniężnymi. Produkty są oferowane poprzez sieć własną i sieć Poczty Polskiej S.A. oraz pośredników finansowych.

Segment rozliczeń i skarbu Grupy

Segment rozliczeń i skarbu w ujęciu zarządczym obejmuje wynik na działalności prowadzonej w zakresie usług rozliczeniowych oraz działalności skarbowej. W obszarze usług rozliczeniowych Grupa oferuje kompleksową i unikalną w skali kraju obsługę w oparciu o dostęp do infrastruktury Poczty Polskiej S.A. Do usług tych należą przede wszystkim: obsługa dokumentów wpłat na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędów Skarbowych. Ponadto, oferta produktów rozliczeniowych obejmuje wpłaty gotówkowe na rzecz osób trzecich dostępne w sieci Poczty Polskiej S.A. oraz sieci własnej Banku, wpłaty gotówkowe w sieci Poczty Polskiej S.A. oraz sieci własnej Banku na rachunki, obsługę masowych, krajowych i bezgotówkowych zleceń płatniczych w walucie polskiej oraz usługę umożliwiającą przyjmowanie wpłat gotówkowych od klientów.

Obszar skarbu prowadzi działalność w zakresie operacji skarbowych, rynków finansowych, zarządzania płynnością, ryzykiem stóp procentowych oraz ryzykiem walutowym. Dokonuje transakcji na rynku międzybankowym (np. depozyty), kupuje lub sprzedaje papiery wartościowe (obligacje Skarbu Państwa, instrumenty dłużne wyemitowane przez Narodowy Bank Polski, obligacje banków), przeprowadza transakcje *sell-buy-back* i *buy-sell-back* oraz transakcje pochodne zabezpieczające ekspozycję na ryzyko (typu: FRA, IRS i *swap*). W transakcjach wewnętrznych

odkupuje po stawce transferowej od segmentów operacyjnych pozyskane przez nie środki klientów i sprzedaje im fundusze na działalność kredytową.

Pozycje niezaalokowane oraz korekty i wyłączenia

Wielkości niezaalokowane oraz korekty i wyłączenia obejmują przychody i koszty nieprzyporządkowane do powyższych segmentów oraz podatek dochodowy.

Zmiany w sprawozdawczości dotyczącej segmentów operacyjnych

W 2014 roku Bank dokonał zmian w obszarze sprawozdawczości dotyczącej segmentów operacyjnych. Zmiany te wynikały z aktualizacji klucza alokacji kosztów działania placówek Banku do segmentów detalicznego i instytucjonalnego oraz klucza alokacji wyniku odsetkowego obszaru skarbu. Dodatkowo, w związku ze zmianą struktury organizacyjnej w 2014 roku, klienci będący mikroprzedsiębiorstwami zostali przeniesieni z segmentu instytucjonalnego do segmentu detalicznego. Dane za 12 miesięcy 2013 roku oraz na 31 grudnia 2013 roku prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały doprowadzone do porównywalności.

W związku z tym, że Zarząd Banku analizuje wynik odsetkowy łącznie w wynikach finansowych poszczególnych segmentów nie wydzielono przychodów i kosztów odsetkowych.

okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	Segment detaliczny	Segment instytucjonalny	Segment rozliczeń i skarbu	Wielkości niezaalokowane	Korekty i wyłączenia	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wynik z tytułu odsetek	222 091	28 631	18 083	(655)	0	268 150
- sprzedaż klientom zewnętrznym	222 291	22 738	0	(655)	23 776	268 150
- sprzedaż innym segmentom	(200)	5 893	18 083	0	(23 776)	0
Wynik z tytułu prowizji i opłat	31 975	10 599	15 519	1 564	0	59 657
Pozostałe przychody i koszty związane z działalnością bankową*	0	0	4 533	0	0	4 533
Wynik na działalności bankowej	254 066	39 230	38 135	909	0	332 340
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	3 906	(288)	17	(1 195)	0	2 440
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(178 694)	(21 013)	(15 475)	(3 440)	0	(218 622)
- amortyzacja	(18 209)	(1 010)	(1 013)	(572)	0	(20 804)
Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości	(49 130)	(11 883)	0	0	0	(61 013)
Wynik na działalności operacyjnej	30 148	6 046	22 677	(3 726)	0	55 145
Zysk (strata) brutto	30 148	6 046	22 677	(3 726)	0	55 145
Podatek dochodowy	0	0	0	(11 506)	0	(11 506)
Wynik finansowy netto bieżącego okresu	30 148	6 046	22 677	(15 232)	0	43 639

* Na pozycję składają się: wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany, wynik na pozostałych instrumentach finansowych.

okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	Segment detaliczny	Segment instytucjonalny	Segment rozliczeń i skarbu	Wielkości niezaalokowane	Korekty i wyłączenia	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wynik z tytułu odsetek	205 027	29 663	8 269	848	0	243 807
- sprzedaż klientom zewnętrznym	182 324	29 589	0	848	31 046	243 807
- sprzedaż innym segmentom	22 703	74	8 269	0	(31 046)	0
Wynik z tytułu prowizji i opłat	6 270	12 544	19 624	3 190	0	41 628
Pozostałe przychody i koszty związane z działalnością bankową*	0	0	8 885	0	0	8 885
Wynik na działalności bankowej	211 297	42 207	36 778	4 038	0	294 320
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	4 349	463	494	(1 230)	0	4 076
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(164 650)	(28 950)	(15 343)	(3 795)	0	(212 738)
- amortyzacja	(17 603)	(2 289)	(1 519)	(528)	0	(21 939)
Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości	(32 503)	(9 895)	0	0	0	(42 398)
Wynik na działalności operacyjnej	18 493	3 825	21 930	(988)	0	43 260
Zysk (strata) brutto	18 493	3 825	21 930	(988)	0	43 260
Podatek dochodowy	0	0	0	(7 233)	0	(7 233)
Wynik finansowy netto bieżącego okresu	18 493	3 825	21 930	(8 221)	0	36 027

* Na pozycję składają się: wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany i wynik na pozostałych instrumentach finansowych

Aktywa segmentu obejmują przypisane bezpośrednio do segmentu kredyty i pożyczki netto udzielone klientom Banku oraz zaalokowane zarządczo do segmentu następujące pozycje aktywów: gotówka i środki zgromadzone w Banku Centralnym, należności od innych banków, inwestycyjne aktywa finansowe, rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne, aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto oraz pozostałe aktywa.

Zobowiązania i kapitał własny segmentu obejmują przypisane bezpośrednio zobowiązania wobec klientów, zobowiązania wobec Banku Centralnego i innych banków oraz zaalokowane zarządczo do segmentu następujące pozycje pasywów: zobowiązania przeznaczone do obrotu, rezerwy, zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego, pozostałe zobowiązania, zobowiązania podporządkowane, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz kapitał własny ogółem.

Stan na 31 grudnia 2014	Segment detaliczny	Segment instytucjonalny	Segment rozliczeń i skarbu	Wielkości niezaalokowane	Korekty i wyłączenia	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa segmentu	6 271 572	1 461 631	0	(14 176)	0	7 719 027
Zobowiązania segmentu i kapitał własny	5 493 265	2 239 938	0	(14 176)	0	7 719 027

Stan na 31 grudnia 2013	Segment detaliczny	Segment instytucjonalny	Segment rozliczeń i skarbu	Wielkości niezaalokowane	Korekty i wyłączenia	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa segmentu	5 746 154	1 646 580	0	(9 989)	0	7 382 745
Zobowiązania segmentu i kapitał własny	4 902 270	2 490 464	0	(9 989)	0	7 382 745

Przychody od głównego kontrahenta Banku w 2014 roku wyniosły 16 648 tys. zł podczas, gdy w 2013 roku wyniosły 22 785 tys. zł.

7. Wynik z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek, w tym:	okres	okres
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Przychody z tytułu należności od innych banków	9 064	9 607
Przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom, w tym:	361 466	355 103
od kredytów w rachunku bieżącym	7 125	7 480
od kredytów i pożyczek terminowych	354 341	347 623
- osoby fizyczne	309 011	294 269
- klienci instytucjonalni	34 300	37 980
- instytucje samorządowe	11 030	15 374
Przychody z tytułu inwestycyjnych aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako:	45 447	58 541
dostępne do sprzedaży	25 361	37 891
utrzymywane do terminu zapadalności	20 086	20 650
Przychody z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	301	149
Razem	416 278	423 400

Kwota przychodów odsetkowych od należności z rozpoznaną utratą wartości w 2014 roku wyniosła 14 738 tys. zł, natomiast w 2013 roku kwota ta wynosiła 14 224 tys. zł.

Koszty z tytułu odsetek, w tym:	okres	okres
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Koszty z tytułu zobowiązań wobec banków	(419)	(450)
Koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów, w tym:	(121 894)	(156 552)
od rachunków bieżących	(31 603)	(43 503)
od depozytów terminowych:	(90 291)	(113 049)
- osoby fizyczne	(71 031)	(82 795)
- klienci instytucjonalni	(18 157)	(28 780)
- instytucje samorządowe	(1 103)	(1 474)
Koszty z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych i pożyczki podporządkowanej	(23 199)	(21 312)
Koszty z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(2 616)	(1 279)
Razem	(148 128)	(179 593)

8. Wynik z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat, w tym z tytułu:	okres	
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
operacji rozliczeniowych oraz operacji gotówkowych	42 783	36 742
obsługi rachunków bankowych	27 589	10 568
kart płatniczych i kredytowych	21 028	17 126
sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	4 717	3 589
udzielonych kredytów i pożyczek	855	747
pozostałe	5 332	4 234
Razem	102 304	73 006

Koszty z tytułu prowizji i opłat, w tym z tytułu:	okres	
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
obsługi rachunków bieżących i lokat terminowych	(18 108)	(14 788)
obsługi kart płatniczych, wypłat w bankomatach i POS-ach	(10 746)	(8 012)
obsługi kasowej i rozliczeniowej świadczonej na rzecz Grupy	(8 513)	(5 901)
pozostałych usług	(5 280)	(2 677)
Razem	(42 647)	(31 378)

9. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wynik z pozycji wymiany

	okres	
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Wynik na aktywach finansowych przeznaczonych do obrotu, w tym:	1 239	(628)
- IRS	852	(35)
- dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	835	(568)
- OIS	18	(17)
- FRA	(466)	(8)
Wynik z pozycji wymiany	1 524	3 533
Razem	2 763	2 905

10. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

	okres	
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Wynik zrealizowany z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	1 515	5 980
Wynik na papierach wartościowych zakwalifikowanych do kategorii pożyczki i należności	255	0
Razem	1 770	5 980

11. Ogólne koszty administracyjne

	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Świadczenia pracownicze	(99 398)	(92 372)
Wynagrodzenia	(84 054)	(78 216)
Narzuty na wynagrodzenia	(13 416)	(12 283)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(1 928)	(1 873)
Koszty rzeczowe	(98 420)	(98 427)
Inne świadczenia na rzecz pracowników	(6 688)	(6 184)
Materiały	(3 385)	(4 289)
Koszty usług obcych, w tym:	(50 398)	(49 006)
- koszty usług telekomunikacyjnych	(12 412)	(13 497)
- koszty usług związanych z rozliczeniami bankowymi	(5 692)	(5 652)
- koszty remontów i napraw	(1 456)	(1 561)
- koszty doradztwa i audytu, obsługi prawnej	(5 636)	(4 323)
- koszty serwisu oprogramowania, usług informatycznych	(16 851)	(15 083)
- koszty usług komunalnych, ochrona i monitoring	(5 394)	(5 274)
- pozostałe	(2 957)	(3 616)
Koszty ubezpieczeń, czynszów, dzierżawy	(16 519)	(19 744)
Koszty promocji i reklamy	(10 220)	(11 526)
Pozostałe koszty rzeczowe	(1 566)	(814)
Podatki i opłaty	(3 099)	(3 193)
Koszty ponoszone na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	(6 545)	(3 671)
Amortyzacja, w tym :	(20 804)	(21 939)
Amortyzacja środków trwałych	(11 937)	(11 986)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(8 867)	(9 953)
Razem	(218 622)	(212 738)

12. Świadczenia pracownicze

	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Wynagrodzenia, w tym:	(84 054)	(78 216)
- pracowniczy program emerytalny	(1 434)	(1 583)
- rezerwy na niewykorzystane urlopy	(337)	(38)
- rezerwa na odprawy emerytalno-rentowe	(107)	(143)
Narzuty na wynagrodzenia	(13 416)	(12 283)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(1 928)	(1 873)
Razem	(99 398)	(92 372)

13. Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości

	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014						okres od 01.01.2013 do 31.12.2013							
	Ekspozycje oceniane portfelowo			Ekspozycje oceniane indywidualnie			Razem	Ekspozycje oceniane portfelowo			Ekspozycje oceniane indywidualnie			Razem
	bilansowe	pozabilansowe	tym IBNR	bilansowe	pozabilansowe	bilansowe		pozabilansowe	tym IBNR	bilansowe	pozabilansowe			
tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł		
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	(57 388)	492	(8 411)	(4 119)	2	(61 013)	(32 214)	(441)	(382)	(9 743)	0	(42 398)		
osoby fizyczne	(48 403)	63	(7 471)	(399)	0	(48 739)	(28 844)	(357)	98	(2 921)	0	(32 122)		
- kredyty w rachunku bieżącym	(628)	63	189	0	0	(565)	(1 144)	(148)	(368)	0	0	(1 292)		
- kredyty konsumpcyjne	(42 882)	(17)	(8 017)	(399)	0	(43 298)	(16 648)	(7)	(2 040)	(2 921)	0	(19 576)		
- kredyty na nieruchomości	(3 963)	20	477	0	0	(3 943)	(10 241)	11	2 597	0	0	(10 230)		
- kredyty w rachunku karty kredytowej	(930)	(3)	(120)	0	0	(933)	(811)	(213)	(91)	0	0	(1 024)		
klienci instytucjonalni	(8 944)	429	(944)	(3 720)	2	(12 233)	(3 758)	(87)	(871)	(6 822)	0	(10 667)		
instytucje samorządowe	(41)	0	4	0	0	(41)	388	3	391	0	0	391		
Razem	(57 388)	492	(8 411)	(4 119)	2	(61 013)	(32 214)	(441)	(382)	(9 743)	0	(42 398)		

Na kwotę wyniku na odpisach składa się zmiana stanu rezerw na ekspozycje bilansowe i pozabilansowe oraz wykorzystanie rezerw z tytułu spisania w ciężar rezerw i sprzedaży wierzytelności.

14. Pozostałe przychody operacyjne

	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Przychody z tytułu spłaty kosztów windykacji należności komorniczych i sądowych	2 698	2 267
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	277	116
Przychody ze sprzedaży wierzytelności bilansowych	1 858	626
Rozwiązanie rezerw na przyszłe zobowiązania	643	1 949
Przychody uboczne Grupy:	1 896	2 433
- przychody ze sprzedaży towarów i usług	754	1 541
- inne przychody uboczne	1 142	892
Inne pozostałe przychody operacyjne	1 364	1 348
Razem	8 736	8 739

15. Pozostałe koszty operacyjne

	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Koszty z tytułu odpisów na należności	(2 523)	(1 642)
Koszty z tytułu spisania należności	(1 812)	(1 301)
Koszty z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	(576)	(823)
Wynik na sprzedaży, likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	(595)	(201)
Koszty z tytułu przekazania darowizn	(371)	(372)
Pozostałe	(419)	(324)
Razem	(6 296)	(4 663)

Grupa utworzyła odpisy aktualizujące na należności od dłużników różnych, na zapasy oraz na przychody do otrzymania (przeterminowane należności prowizyjne), uwzględniając prawdopodobieństwo ich zapłaty i okres przeterminowania tych należności. Odpisy na przeterminowane należności prowizyjne za prowadzenie rachunków bieżących prezentowane są w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w „Wyniku z tytułu prowizji i opłat”.

16. Podatek dochodowy

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	okres	okres
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Bieżący podatek dochodowy	(15 513)	(9 022)
Odroczony podatek dochodowy	4 007	1 789
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(11 506)	(7 233)

Skonsolidowane sprawozdanie z pozostałych całkowitych dochodów	okres	okres
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Odroczony podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych w całkowitych dochodach	(991)	1 344
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z pozostałych całkowitych dochodów	(991)	1 344

Uzgodnienie efektywnej stopy podatkowej	okres	okres
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem	55 145	43 260
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce wynoszącej 19%	(10 478)	(8 219)
Pozycje zwiększające/zmniejszające efektywną stawkę podatkową nie ujęte w podatku odroczonym	(1 028)	986
- składka na PFRON	(286)	(290)
- koszty spisania należności przedawnionych i nieściągalnych	(537)	(224)
- odpisy na przyszłe zobowiązania i rezerwy na dłużników różnych	(404)	85
- spadek/przyrost wartości odpisów aktualizujących, co do których istnieje prawdopodobieństwo nierealizowalności	0	556
- koszty związane z projektem emisji akcji	(103)	0
- opłata ostrożnościowa na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(264)	0
- ulga technologiczna	483	914
- koszty utworzenia IBNR do wysokości odpisu na fundusz ogólnego ryzyka	225	0
- pozostałe koszty	(142)	(55)
Razem bieżące obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(11 506)	(7 233)

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Sprawozdanie z całkowitych dochodów	
	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Odsetki do zapłacenia od depozytów	5 802	3 740	2 062	(496)
Koszty papierów dłużnych (premia, ESP)	1 028	839	189	273
Odsetki do zapłacenia od papierów dłużnych	621	1 289	(668)	(541)
Ujemna wycena instrumentów pochodnych	78	165	(87)	(67)
Rezerwy na koszty rodzajowe do zapłacenia	8 623	1 953	6 670	(692)
Prowizje i odsetki rozliczane według ESP	14 497	15 389	(892)	4 103
Odpisy aktualizujące na należności od podmiotów finansowych	31	43	(12)	19
Odpisy aktualizujące na należności podmiotów niefinansowych	13 878	11 316	2 562	2 318
Odpisy na prowizje od rachunków bieżących	2 162	1 631	531	851
Różnica pomiędzy amortyzacją bilansową a podatkową	550	1 097	(547)	196
Wartość aportu wniesionego do spółki okołobankowej	0	7	(7)	7
Pozostałe	12	82	(70)	(39)
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto odnoszone na wynik finansowy	47 282	37 551	9 731	5 932
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto odnoszone na kapitał własny	457	529	(72)	512
Razem aktywa z tytułu podatku odroczonego	47 739	38 080	9 659	6 444
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Odsetki naliczone do otrzymania od kredytów	(5 080)	(3 968)	(1 112)	(616)
Dyskonto i odsetki od papierów wartościowych	(686)	(1 866)	1 180	299
Dodatnia wycena transakcji pochodnych	(314)	(421)	107	(47)
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	(4 255)	(3 552)	(703)	(256)
Prowizje opodatkowane z góry płacone pośrednikom kredytowym	(15 251)	(10 053)	(5 198)	(3 529)
ZFŚS	0	(2)	2	6
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego odnoszona na wynik finansowy	(25 586)	(19 862)	(5 724)	(4 143)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego odnoszona na kapitał własny	(1 133)	(214)	(919)	832
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego razem	(26 719)	(20 076)	(6 643)	(3 311)
Prezentacja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i rachunku zysków i strat:	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa z tytułu podatku odroczonego - odnoszony do rachunku zysków i strat	47 282	37 551	9 731	5 932
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – odnoszona do rachunku zysków i strat	(25 586)	(19 862)	(5 724)	(4 143)
Rezerwa / Aktywa z tytułu podatku odroczonego - wpływ na rachunek zysków i strat	21 696	17 689	4 007	1 789
Prezentacja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i pozostałych całkowitych dochodach:	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa z tytułu podatku odroczonego - odnoszony na pozostałe całkowite dochody	457	529	(72)	512
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – odnoszony na pozostałe całkowite dochody	(1 133)	(214)	(919)	832
Rezerwa / Aktywa z tytułu podatku odroczonego - wpływ na pozostałe całkowite dochody	(676)	315	(991)	1 344

Zobowiązania/należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	120	98
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	2 979	3 138

17. Podział wyniku finansowego

W 2014 roku i w okresie porównawczym Bank nie wypłacał dywidendy.

Zgodnie z Uchwałą Nr 5 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku Pocztowego S.A. z 14 kwietnia 2014 roku, zysk Banku za rok 2013 w kwocie 36 870 353,25 zł przeznaczono na:

- pokrycie straty z lat ubiegłych związanej z korektą bilansu otwarcia 2013 roku w kwocie 11 841 415,02 zł,
- kapitał rezerwowy w kwocie 23 028 938,23 zł,
- fundusz ogólnego ryzyka w kwocie 2 000 000,00 zł.

Zarząd Banku będzie rekomendował Walnemu Zgromadzeniu przeznaczenie całego zysku netto za 2014 rok na zasilenie kapitału rezerwowego i funduszu ogólnego ryzyka Banku.

18. Zysk na jedną akcję

Zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie wyniku finansowego netto za bieżący okres, przypadającego na akcjonariuszy Banku przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące wyniku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku na jedną akcję:

	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
Wynik finansowy netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w tys. zł)	43 639	36 027
Średnia ważona ilość akcji zwykłych (w szt.)	9 729 040	9 729 040
Zysk na jedną akcję (w zł)	4,49	3,70

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

W bieżącym okresie oraz w okresach poprzednich Bank nie emitował obligacji zamiennych na akcje ani opcji na akcje. Kapitał zakładowy dzieli się w całości na akcje zwykłe (nie ma akcji uprzywilejowanych co do podziału wyniku finansowego). Ze względu na powyższe wartość rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję jest równa wartości podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję. W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

19. Kasa i środki w Banku Centralnym

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Środki pieniężne w kasie	4 074	3 576
Środki pieniężne w rachunku bieżącym w Banku Centralnym	753 569	323 666
Razem	757 643	327 242

Środki pieniężne zgromadzone na rachunku bieżącym w Banku Centralnym Grupa wykorzystuje na pokrycie rezerwy obowiązkowej oraz na realizację bieżących rozliczeń pieniężnych w ciągu danego dnia. Grupa musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w wysokości odpowiadającej wartości z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Grupa utrzymuje na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim rezerwę obowiązkową w wysokości 3,5% depozytów otrzymanych. Średnia arytmetyczna stanu środków rezerwy obowiązkowej utrzymywanej przez Bank w Narodowym Banku Polskim wynosiła:

- 206 213 tys. zł w okresie od 31 grudnia 2013 roku do 30 stycznia 2014 roku,
- 216 147 tys. zł w okresie od 31 grudnia 2014 roku do 1 lutego 2015 roku.

Istotną część środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bieżącym w Banku Centralnym stanowią środki przyjęte od Poczty Polskiej S.A. będące krótkoterminowymi transferami płatności, na które składają się przede wszystkim:

- płatności emerytalno-rentowe, przekazywane przez Poczte Polską S.A. emerytom i rencistom w formie gotówkowej,
- wpłaty o charakterze masowym (np. rachunki za media) dokonane w sieci sprzedaży Poczty Polskiej S.A.,
- środki własne Poczty Polskiej S.A., głównie lokaty jednodniowe.

Środki te charakteryzują się wysoką zmiennością, sięgającą kilkuset milionów złotych w ciągu jednego miesiąca, co prowadzi do istotnych zmian w sumie bilansowej Grupy na poszczególne daty bilansowe.

Środki transferowe od Poczty Polskiej S.A. nie są ujmowane w wyliczeniu stabilnej bazy depozytowej służącej finansowaniu podstawowej działalności Grupy

20. Należności od innych banków

20.1. Należności od innych banków (netto)

Struktura rodzajowa	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Rachunki bieżące	4 841	4 458
Pozostałe należności, w tym:	153 428	31 871
- dłużne papiery wartościowe banków	151 818	30 182
Należności od banków brutto	158 269	36 329
Odpisy z tytułu utraty wartości należności	0	0
Należności od banków netto	158 269	36 329

Według terminów zapadalności	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca	6 451	6 147
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
Od 3 miesięcy do 1 roku	10 004	181
Od 1 roku do 5 lat	64 639	10 000
Powyżej 5 lat	77 175	20 001
Razem	158 269	36 329

20.2. Należności od innych banków wg metody szacunku odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości oraz przesłanki utraty wartości

Wszystkie należności od innych banków są oceniane indywidualnie. Nie zidentyfikowano dla nich przesłanek utraty wartości zarówno na 31 grudnia 2014 roku jak i 31 grudnia 2013 roku.

20.3. Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości

Na 31 grudnia 2014 roku, jak i na 31 grudnia 2013 roku nie nastąpiła utrata wartości należności od innych banków.

21. Należności i zobowiązania z tytułu zakupionych/sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

Należności i zobowiązania z tytułu zakupionych/sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (według kontrahenta)

	Stan na 31 grudnia 2014		Stan na 31 grudnia 2013	
	Należności	Zobowiązania	Należności	Zobowiązania
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
- od banków	0	172 389	0	41 428
- od klientów	0	5 312	0	8 182
Razem	0	177 701	0	49 610

Należności i zobowiązania z tytułu zakupionych/sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (według rodzaju)

	Stan na 31 grudnia 2014		Stan na 31 grudnia 2013	
	Należności	Zobowiązania	Należności	Zobowiązania
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
- obligacje Skarbu Państwa	0	177 701	0	49 610
Razem	0	177 701	0	49 610

Należności i zobowiązania z tytułu zakupionych/sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (według terminu zapadalności)

	Stan na 31 grudnia 2014		Stan na 31 grudnia 2013	
	Należności	Zobowiązania	Należności	Zobowiązania
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca	0	173 381	0	49 610
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	4 320	0	0
Razem	0	177 701	0	49 610

22. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Instrumenty pochodne	1 336	1 369
Razem	1 336	1 369

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Instrumenty pochodne	94	17
Razem	94	17

Instrumenty pochodne - struktura rodzajowa	Stan na		Stan na	
	31 grudnia 2014		31 grudnia 2013	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Swap walutowy	0	9	0	0
FRA	0	85	0	0
IRS	1 336	0	1 369	0
OIS	0	0	0	17
Razem	1 336	94	1 369	17

Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji na 31 grudnia 2014 roku

	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Walutowe instrumenty pochodne:						
Swap walutowy	1 763	0	0	0	0	1 763
kupno	886	0	0	0	0	886
sprzedaż	877	0	0	0	0	877
Instrumenty pochodne stopy procentowej:						
FRA	0	0	100 000	0	0	100 000
kupno	0	0	100 000	0	0	100 000
IRS	0	0	100 000	40 000	0	140 000
kupno	0	0	50 000	20 000	0	70 000
sprzedaż	0	0	50 000	20 000	0	70 000
Razem instrumenty pochodne	1 763	0	200 000	40 000	0	241 763

Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji na 31 grudnia 2013 roku

	do 1 miesiąca	od 1 miesiąca do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Instrumenty pochodne stopy procentowej:						
IRS	0	0	100 000	100 000	0	200 000
kupno	0	0	50 000	50 000	0	100 000
sprzedaż	0	0	50 000	50 000	0	100 000
OIS	200 000	0	0	0	0	200 000
kupno	100 000	0	0	0	0	100 000
sprzedaż	100 000	0	0	0	0	100 000
Razem instrumenty pochodne	200 000	0	100 000	100 000	0	400 000

23. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)

23.1. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (według rodzaju)

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	4 423 563	4 143 207
- kredyty w rachunku bieżącym	35 836	37 515
- kredyty konsumpcyjne	1 925 801	1 723 116
- kredyty na nieruchomości	2 444 023	2 367 726
- kredyty w rachunku karty kredytowej	17 903	14 850
klienci instytucjonalni	598 760	680 683
- kredyty w rachunku bieżącym	34 627	42 111
- kredyty na nieruchomości	297 997	293 502
- kredyty operacyjne	78 595	96 644
- kredyty inwestycyjne	147 337	161 494
- pożyczki hipoteczne pod zastaw nieruchomości	37 063	58 993
- pozostałe należności	3 141	27 939
instytucje samorządowe	303 362	356 614
- kredyty na nieruchomości	507	664
- kredyty operacyjne	0	2 611
- kredyty inwestycyjne	302 855	353 339
Kredyty i pożyczki brutto	5 325 685	5 180 504
Odpisy z tytułu utraty wartości należności	173 908	124 792
Kredyty i pożyczki netto	5 151 777	5 055 712

23.2. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (według terminów zapadalności)

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca	88 663	92 682
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	91 010	96 644
Od 3 miesięcy do 1 roku	377 408	387 644
Od 1 roku do 5 lat	1 354 549	1 363 562
Powyżej 5 lat	3 122 273	3 023 725
Dla których termin zapadalności upłynął	117 874	91 455
Razem	5 151 777	5 055 712

23.3. Kredyty i pożyczki udzielone klientom w podziale wg metody szacunku odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

Stan na 31 grudnia 2014	Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość brutto)		Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości			Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość netto)		Razem
	oceniene indywidualnie	oceniene grupowo	oceniene indywidualnie	oceniene grupowo		oceniene indywidualnie	oceniene grupowo	
				bez przesłanki utraty wartości	z przesłanką utraty wartości			
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	6 231	4 417 332	3 320	19 357	103 944	2 911	4 294 031	4 296 942
- kredyty w rachunku bieżącym	0	35 836	0	422	3 044	0	32 370	32 370
- kredyty konsumpcyjne	6 231	1 919 570	3 320	16 384	67 014	2 911	1 836 172	1 839 083
- kredyty na nieruchomości	0	2 444 023	0	2 293	31 768	0	2 409 962	2 409 962
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	17 903	0	258	2 118	0	15 527	15 527
klienci instytucjonalni	47 005	551 755	27 089	4 358	15 775	19 916	531 622	551 538
instytucje samorządowe	0	303 362	0	20	45	0	303 297	303 297
Razem	53 236	5 272 449	30 409	23 735	119 764	22 827	5 128 950	5 151 777

Stan na 31 grudnia 2013	Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość brutto)		Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości			Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość netto)		Razem
	oceniene indywidualnie	oceniene grupowo	oceniene indywidualnie	oceniene grupowo		oceniene indywidualnie	oceniene grupowo	
				bez przesłanki utraty wartości	z przesłanką utraty wartości			
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	6 012	4 137 195	2 921	11 853	75 223	3 091	4 050 119	4 053 210
- kredyty w rachunku bieżącym	0	37 515	0	547	2 291	0	34 677	34 677
- kredyty konsumpcyjne	6 012	1 717 104	2 921	8 386	44 308	3 091	1 664 410	1 667 501
- kredyty na nieruchomości	0	2 367 726	0	2 751	27 347	0	2 337 628	2 337 628
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	14 850	0	169	1 277	0	13 404	13 404
klienci instytucjonalni	64 754	615 929	23 369	2 974	8 428	41 385	604 527	645 912
instytucje samorządowe	0	356 614	0	24	0	0	356 590	356 590
Razem	70 766	5 109 738	26 290	14 851	83 651	44 476	5 011 236	5 055 712

Ekspozycje indywidualnie znaczące, dla których wystąpiła przesłanka utraty wartości, ale finalnie nie stwierdzono utraty wartości, włączane są do kalkulacji grupowej szacowania odpisów z tytułu strat poniesionych, lecz niezareportowanych (IBNR).

23.4. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg przesłanki utraty wartości

Stan na	Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość brutto)		Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości		Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość netto)		Razem
	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	
31 grudnia 2014	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	247 265	4 176 298	107 264	19 357	140 001	4 156 941	4 296 942
- kredyty w rachunku bieżącym	5 457	30 379	3 044	422	2 413	29 957	32 370
- kredyty konsumpcyjne	161 356	1 764 445	70 334	16 384	91 022	1 748 061	1 839 083
- kredyty na nieruchomości	76 414	2 367 609	31 768	2 293	44 646	2 365 316	2 409 962
- kredyty w rachunku karty kredytowej	4 038	13 865	2 118	258	1 920	13 607	15 527
klienci instytucjonalni	78 026	520 734	42 864	4 358	35 162	516 376	551 538
instytucje samorządowe	100	303 262	45	20	55	303 242	303 297
Razem	325 391	5 000 294	150 173	23 735	175 218	4 976 559	5 151 777

Stan na	Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość brutto)		Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości		Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość netto)		Razem
	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	
31 grudnia 2013	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	193 465	3 949 742	78 144	11 853	115 321	3 937 889	4 053 210
- kredyty w rachunku bieżącym	4 103	33 412	2 291	547	1 812	32 865	34 677
- kredyty konsumpcyjne	114 152	1 608 964	47 229	8 386	66 923	1 600 578	1 667 501
- kredyty na nieruchomości	72 761	2 294 965	27 347	2 751	45 414	2 292 214	2 337 628
- kredyty w rachunku karty kredytowej	2 449	12 401	1 277	169	1 172	12 232	13 404
klienci instytucjonalni	83 776	596 907	31 797	2 974	51 979	593 933	645 912
instytucje samorządowe	0	356 614	0	24	0	356 590	356 590
Razem	277 241	4 903 263	109 941	14 851	167 300	4 888 412	5 055 712

23.5. Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały zmiany stanów odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom w poszczególnych okresach sprawozdawczych.

	Stan odpisów aktualizujących na 1 stycznia 2014	Utworzone w okresie	Rozwiązane w okresie	Wykorzystanie*	Stan odpisów aktualizujących na 31 grudnia 2014
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	89 997	60 138	(11 336)	(12 178)	126 621
- kredyty w rachunku bieżącym	2 838	1 808	(1 180)	0	3 466
- kredyty konsumpcyjne	55 615	49 709	(6 428)	(12 178)	86 718
- kredyty na nieruchomości	30 098	7 426	(3 463)	0	34 061
- kredyty w rachunku karty kredytowej	1 446	1 195	(265)	0	2 376
klienci instytucjonalni	34 771	17 413	(4 749)	(213)	47 222
instytucje samorządowe	24	45	(4)	0	65
Razem	124 792	77 596	(16 089)	(12 391)	173 908

* Spisanie w ciężar rezerw i sprzedaż wierzytelności

	Stan odpisów aktualizujących na 1 stycznia 2013	Utworzone w okresie	Rozwiązane w okresie	Wykorzystanie*	Stan odpisów aktualizujących na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	70 131	44 900	(13 135)	(11 899)	89 997
- kredyty w rachunku bieżącym	1 693	1 823	(678)	0	2 838
- kredyty konsumpcyjne	46 880	28 713	(9 146)	(10 832)	55 615
- kredyty na nieruchomości	20 921	13 426	(3 184)	(1 065)	30 098
- kredyty w rachunku karty kredytowej	637	938	(127)	(2)	1 446
klienci instytucjonalni	24 563	13 966	(3 386)	(372)	34 771
instytucje samorządowe	412	4	(392)	0	24
Razem	95 106	58 870	(16 913)	(12 271)	124 792

* Spisanie w ciężar rezerw i sprzedaż wierzytelności

24. Inwestycyjne aktywa finansowe

Stan na 31 grudnia 2014	Dostępne do sprzedaży	Utrzymywane do terminu zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	
Notowane	620 592	393 688	1 014 280
Obligacje Skarbu Państwa, w tym:	611 726	393 688	1 005 414
- na pokrycie BFG	0	37 383	37 383
Obligacje i certyfikaty depozytowe banków	8 866	0	8 866
Nienotowane	479 955	25 031	504 986
Akcje	8	0	8
Instrumenty dłużne wyemitowane przez Narodowy Bank Polski	479 947	0	479 947
Obligacje i certyfikaty depozytowe banków	0	25 031	25 031
Razem inwestycyjne aktywa finansowe	1 100 547	418 719	1 519 266

Stan na 31 grudnia 2013	Dostępne do sprzedaży	Utrzymywane do terminu zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	
Notowane	615 185	372 080	987 265
Obligacje Skarbu Państwa, w tym:	585 445	372 080	957 525
- na pokrycie BFG	0	37 484	37 484
Obligacje i certyfikaty depozytowe banków	29 740	0	29 740
Nienotowane	839 833	14 938	854 771
Akcje	8	0	8
Instrumenty dłużne wyemitowane przez Narodowy Bank Polski	839 825	0	839 825
Obligacje i certyfikaty depozytowe banków	0	14 938	14 938
Razem inwestycyjne aktywa finansowe	1 455 018	387 018	1 842 036

Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – według terminów zapadalności

	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca	479 947	839 825
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
Od 3 miesięcy do 1 roku	91 491	212 630
Od 1 roku do 5 lat	520 235	327 620
Powyżej 5 lat	8 866	74 935
O nieokreślonej zapadalności	8	8
Razem	1 100 547	1 455 018

Inwestycyjne aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności – według terminów zapadalności

	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca	4 996	4 996
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	9 957	9 942
Od 3 miesięcy do 1 roku	214 905	54 153
Od 1 roku do 5 lat	178 233	317 927
Powyżej 5 lat	10 628	0
Razem	418 719	387 018

Reklasyfikacja papierów wartościowych

W wyniku zmiany intencji, w 2010 roku i w 2014 roku Grupa dokonała reklasyfikacji papierów wartościowych z portfela dostępnych do sprzedaży do utrzymywanych do terminu zapadalności zgodnie z kryteriami klasyfikacji opisanymi w MSR 39.

Poniższa tabela prezentuje informacje dotyczące wartości nominalnej, wartości bilansowej i wartości godziwej reklasyfikowanych papierów wartościowych na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku.

Nazwa	Stan na			Stan na		
	31 grudnia 2014			31 grudnia 2013		
	Wartość nominalna podlegająca reklasyfikacji	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość nominalna podlegająca reklasyfikacji	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
obligacje skarbowe	382 271	393 688	406 348	359 271	372 080	384 652
Razem	382 271	393 688	406 348	359 271	372 080	384 652

Wartości, jakie byłyby ujęte w rachunku zysków i strat oraz pozostałych całkowitych dochodach, gdyby reklasyfikacja nie nastąpiła

Nazwa	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014		okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	
	Rachunek zysków i strat	Pozostałe całkowite dochody	Rachunek zysków i strat	Pozostałe całkowite dochody
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
obligacje skarbowe	12 501	2 160	12 707	6 563
Razem	12 501	2 160	12 707	6 563

Wartości, jakie zostały ujęte w rachunku zysków i strat oraz pozostałych całkowitych dochodach po dokonanej reklasyfikacji

Nazwa	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014		okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	
	Rachunek zysków i strat	Pozostałe całkowite dochody	Rachunek zysków i strat	Pozostałe całkowite dochody
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
obligacje skarbowe	12 294	(2 248)	13 100	(394)
Razem	12 294	(2 248)	13 100	(394)

25. Rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Budynki i budowle	12 521	13 057
Grunty i inne	499	499
Ulepszenia w obcych obiektach	6 674	6 353
Urządzenia i maszyny	16 079	14 422
Środki trwałe w budowie	7 385	3 510
Środki transportu	0	59
Wyposażenie	4 763	6 460
Środki trwałe przyjęte w ramach umowy leasingu finansowego	0	306
Razem	47 921	44 666

Na 31 grudnia 2014 roku Grupa była stroną umów skutkujących powstaniem zobowiązań umownych z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 3 695 tys. zł.

Zmiana stanu wartości rzeczowych aktywów trwałych w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku

	Budynki i budowle	Grunty i inne	Ulepszenia w obcych objektach	Urządzenia i maszyny	Środki trwałe w budowie	Środki transportu	Wyposażenie	Leasing	Środki trwałe razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	19 469	499	23 331	44 062	3 510	230	27 566	2 188	120 855
Zwiększenia	44	0	2 873	7 340	9 491	7	1 323	0	21 078
Zakupy bezpośrednie	44	0	1 018	3 924	9 491	2	1 008	0	15 487
Inne zwiększenia	0	0	1 855	3 416	0	5	315	0	5 591
Zmniejszenia	0	0	(9 396)	(1 978)	(5 616)	(13)	(1 360)	(2 188)	(20 551)
Sprzedaż, likwidacja	0	0	(9 396)	(1 978)	(25)	(13)	(1 360)	(2 188)	(14 960)
Inne zmniejszenia	0	0	0	0	(5 591)	0	0	0	(5 591)
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	19 513	499	16 808	49 424	7 385	224	27 529	0	121 382
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	6 412	0	16 978	29 640	0	171	21 106	1 882	76 189
Zwiększenia	580	0	2 372	5 654	0	60	2 982	306	11 954
Amortyzacja	580	0	2 362	5 647	0	60	2 982	306	11 937
Inne zwiększenia	0	0	10	7	0	0	0	0	17
Zmniejszenia	0	0	(9 216)	(1 949)	0	(7)	(1 322)	(2 188)	(14 682)
Sprzedaż, likwidacja	0	0	(9 216)	(1 944)	0	(7)	(1 302)	(2 188)	(14 657)
Inne zmniejszenia	0	0	0	(5)	0	0	(20)	0	(25)
Skumulowana amortyzacja (umorzenia) na koniec okresu	6 992	0	10 134	33 345	0	224	22 766	0	73 461
Wartość netto środków trwałych na początek okresu	13 057	499	6 353	14 422	3 510	59	6 460	306	44 666
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	12 521	499	6 674	16 079	7 385	0	4 763	0	47 921

Zmiana stanu wartości rzeczowych aktywów trwałych w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku

	Budynki i budowle	Grunty i inne	Ulepszenia w obcych objektach	Urządzenia i maszyny	Środki trwałe w budowie	Środki transportu	Wyposażenie	Leasing	Środki trwałe razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto środków trwałych na początek okresu	19 046	499	22 201	38 345	3 104	210	27 144	2 188	112 737
Zwiększenia	423	0	2 292	7 787	6 201	44	2 296	0	19 043
Zakupy bezpośrednie	238	0	323	5 418	6 201	14	505	0	12 699
Inne zwiększenia	185	0	1 969	2 369	0	30	1 791	0	6 344
Zmniejszenia	0	0	(1 162)	(2 070)	(5 795)	(24)	(1 874)	0	(10 925)
Sprzedaż, likwidacja	0	0	(1 162)	(2 070)	(32)	(24)	(1 293)	0	(4 581)
Inne zmniejszenia	0	0	0	0	(5 763)	0	(581)	0	(6 344)
Wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	19 469	499	23 331	44 062	3 510	230	27 566	2 188	120 855
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	5 848	0	15 392	26 365	0	113	19 507	1 299	68 524
Zwiększenia	564	0	2 655	5 304	0	59	3 313	583	12 478
Amortyzacja	564	0	2 653	4 817	0	59	3 310	583	11 986
Inne zwiększenia	0	0	2	487	0	0	3	0	492
Zmniejszenia	0	0	(1 069)	(2 029)	0	(1)	(1 714)	0	(4 813)
Sprzedaż, likwidacja	0	0	(1 069)	(2 029)	0	(1)	(1 229)	0	(4 328)
Inne zmniejszenia	0	0	0	0	0	0	(485)	0	(485)
Skumulowana amortyzacja (umorzenia) na koniec okresu	6 412	0	16 978	29 640	0	171	21 106	1 882	76 189
Wartość netto środków trwałych na początek okresu	13 198	499	6 809	11 980	3 104	97	7 637	889	44 213
Wartość netto środków trwałych na koniec okresu	13 057	499	6 353	14 422	3 510	59	6 460	306	44 666

26. Wartości niematerialne

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Koszty zakończonych prac rozwojowych	6 537	4 012
Autorskie prawa majątkowe, licencje i oprogramowanie	22 279	23 840
Nakłady na wartości niematerialne	3 585	2 363
Wartości niematerialne razem	32 401	30 215

Na 31 grudnia 2014 roku Grupa była stroną umów skutkujących powstaniem zobowiązań umownych z tytułu nabycia wartości niematerialnych w kwocie 2 598 tys. zł.

Zmiana stanu wartości niematerialnych w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Autorskie prawa majątkowe, licencje i oprogramowanie	Nakłady na wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	4 482	79 945	2 363	86 790
Zwiększenia	3 762	6 235	6 984	16 981
Przeniesienie z nakładów	2 355	3 211	0	5 566
Zakupy bezpośrednio	1 407	3 024	6 984	11 415
Zmniejszenia	(187)	(2 989)	(5 762)	(8 938)
Sprzedaż, likwidacja	(187)	(2 989)	(196)	(3 372)
Rozliczenie nakładów	0	0	(5 566)	(5 566)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	8 057	83 191	3 585	94 833
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	470	56 105	0	56 575
Zwiększenia	1 071	7 796	0	8 867
Amortyzacja	1 071	7 796	0	8 867
Zmniejszenia	(21)	(2 989)	0	(3 010)
Sprzedaż, likwidacja	(21)	(2 989)	0	(3 010)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	1 520	60 912	0	62 432
Wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	4 012	23 840	2 363	30 215
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	6 537	22 279	3 585	32 401

Zmiana stanu wartości niematerialnych w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Autorskie prawa majątkowe, licencje i oprogramowanie	Nakłady na wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	2 137	67 404	4 557	74 098
Zwiększenia	2 345	12 678	7 554	22 577
Przeniesienie z nakładów	2 345	7 403	0	9 748
Zakupy bezpośrednie	0	5 275	7 554	12 829
Zmniejszenia	0	(137)	(9 748)	(9 885)
Sprzedaż, likwidacja	0	(137)	0	(137)
Rozliczenie nakładów	0	0	(9 748)	(9 748)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	4 482	79 945	2 363	86 790
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	4	46 755	0	46 759
Zwiększenia	466	9 487	0	9 953
Amortyzacja	466	9 487	0	9 953
Zmniejszenia	0	(137)	0	(137)
Sprzedaż, likwidacja	0	(137)	0	(137)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	470	56 105	0	56 575
Wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	2 133	20 649	4 557	27 339
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	4 012	23 840	2 363	30 215

27. Pozostałe aktywa

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Przychody do otrzymania	17 669	17 187
Dłużnicy różni i inne aktywa	15 432	14 010
Koszty do rozliczenia w czasie	2 914	3 484
Rozliczenia kart płatniczych	6 854	1 547
Zapasy związane z działalnością uboczną Banku	1 284	690
Pozostałe aktywa	254	366
Razem pozostałe aktywa brutto	44 407	37 284
Odpisy aktualizujące pozostałe aktywa	(15 133)	(10 210)
Razem pozostałe aktywa netto	29 274	27 074

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Wartość odpisów aktualizujących pozostałe aktywa na początek okresu	10 210	5 161
Utworzenie/aktualizacja odpisów	5 779	5 182
Wykorzystanie odpisów	(4)	(17)
Rozwiązanie odpisów	(852)	(116)
Wartość odpisów aktualizujących pozostałe aktywa na koniec okresu	15 133	10 210

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca	26 329	22 190
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	180	193
Od 3 miesięcy do 1 roku	2 695	4 613
Razem krótkoterminowe	29 204	26 996
Od 1 roku do 5 lat	4	5
Powyżej 5 lat	0	0
Razem długoterminowe	4	5
Nieokreślony termin zapadalności	66	73
Razem pozostałe aktywa netto	29 274	27 074

28. Zobowiązania wobec Banku Centralnego

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Rachunki bieżące łożo	11	11
Razem zobowiązania wobec Banku Centralnego	11	11

29. Zobowiązania wobec innych banków

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Rachunki bieżące	4 020	3 719
Depozyty terminowe	0	38 043
Razem zobowiązania wobec innych banków	4 020	41 762
w tym:		
Krótkoterminowe (do 1 roku)	4 020	41 762
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	0	0

Na 31 grudnia 2013 roku na kwotę depozytów terminowych składały się głównie depozyty terminowe typu O/N oraz depozyty krótkoterminowe do 3 miesięcy.

30. Zobowiązania wobec klientów

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Klienci instytucjonalni:		
Rachunki bieżące	593 056	584 135
Depozyty terminowe	1 173 795	1 386 033
Inne zobowiązania, w tym:	17 021	4 494
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	13 427	1 977
Razem - Klienci instytucjonalni	1 783 872	1 974 662
Klienci indywidualni:		
Rachunki bieżące	2 265 200	2 209 188
Depozyty terminowe	2 323 793	1 899 036
Inne zobowiązania, w tym:	61 333	48 947
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	4	4
Razem - Klienci indywidualni	4 650 326	4 157 171
Klienci instytucje rządowe i samorządowe:		
Rachunki bieżące	50 312	84 987
Depozyty terminowe	7 506	13 751
Inne zobowiązania, w tym:	7	7
- z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	7	7
Razem - Klienci instytucje rządowe i samorządowe	57 825	98 745
Razem	6 492 023	6 230 578
w tym:		
Krótkoterminowe (do 1 roku)	3 206 320	3 037 883
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	377 128	314 385
O nieokreślonej zapadalności	2 908 575	2 878 310

31. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Klasyfikacja	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Instrumenty finansowe wyceniane wg. zamortyzowanego kosztu	358 256	431 597
Razem	358 256	431 597

Według terminów zapadalności	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Do 1 miesiąca	0	34 204
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	232	0
Od 3 miesięcy do 1 roku	826	249 543
Od 1 roku do 5 lat	357 198	147 850
Razem	358 256	431 597

Stan na 31 grudnia 2014					
Nazwa	Nr serii obligacji	Wartość nominalna	Warunki oprocentowania	Termin wymagalności	Stan zobowiązań
		tys. zł			tys. zł
Obligacje					
Notowane	B2	147 850	WIBOR 6M + 1,40pp	13 grudnia 2016	147 845
Nienotowane	B4	170 000	WIBOR 6M + 1,45pp	17 grudnia 2018	169 847
Nienotowane	B3	40 000	4%	20 sierpnia 2018	40 564
Razem		357 850			358 256

Bank wprowadził w I kwartale 2014 roku obligacje serii B2 do obrotu w Alternatywnym Systemie Obrotu prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (*Catalyst*). W III kwartale 2014 roku Bank wyemitował obligacje długoterminowe zwykłe serii B3 w kwocie 40 000 tys. zł. W IV kwartale 2014 roku Bank wyemitował obligacje serii B4 o terminie zapadalności 4 lat w kwocie 170 000 tys. zł. Wszystkie wyemitowane obligacje są obligacjami niezabezpieczonymi. Bank wywiązał się ze wszystkich zobowiązań wynikających z warunków emisji obligacji.

Stan na 31 grudnia 2013					
Nazwa	Nr serii obligacji	Wartość nominalna	Warunki oprocentowania	Termin wymagalności	Stan zobowiązań
		tys. zł			tys. zł
Obligacje					
Notowane	B	200 000	WIBOR 6M + 1,70pp	10 lipca 2014	204 127
Nienotowane	D2	30 000	obligacje zerokuponowe	8 stycznia 2014	29 982
Nienotowane	D3	50 000	obligacje zerokuponowe	2 czerwca 2014	49 325
Nienotowane	B2	147 850	WIBOR 6M + 1,40pp	13 grudnia 2016	148 163
Razem		427 850			431 597

W roku zakończonym 31 grudnia 2013 roku Bank wywiązał się ze wszystkich zobowiązań wynikających z warunków emisji obligacji. Wszystkie wyemitowane obligacje są obligacjami niezabezpieczonymi.

32. Zobowiązania podporządkowane

Klasyfikacja	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Instrumenty finansowe wyceniane wg. zamortyzowanego kosztu, w tym:		
- pożyczki	43 106	43 036
- obligacje	98 984	98 991
Razem	142 090	142 027

Dnia 8 stycznia 2014 roku Bank zawarł umowę pożyczki podporządkowanej z Poczta Polska S.A. na kwotę 43 000 tys. zł. Pożyczka została udzielona na okres 7 lat. Jednocześnie obie strony zawarły porozumienie wcześniejszej spłaty pożyczki podporządkowanej udzielonej przez Poczta Polska S.A. na podstawie umowy z 8 lipca 2011 roku.

W dniu 21 marca 2014 roku Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) wyraziła zgodę na zaliczenie do funduszy uzupełniających Banku środków pieniężnych pochodzących z pożyczki podporządkowanej otrzymanej od Poczty Polskiej S.A. na podstawie umowy z 8 stycznia 2014 roku. Ponadto KNF wyraził zgodę na wcześniejszą spłatę pożyczki podporządkowanej udzielonej przez Poczta Polska S.A. na podstawie umowy z 8 lipca 2011 roku zaliczonej dotychczas do funduszy uzupełniających Banku. W związku z uzyskaną decyzją środki pieniężne z pożyczki podporządkowanej udzielonej przez Poczta Polska S.A. na podstawie umowy z 8 lipca 2011 roku zostały spłacone przez Bank 26 marca 2014 roku.

Stan na 31 grudnia 2014				
Nazwa	Wartość nominalna	Warunki oprocentowania	Termin wymagalności	Stan zobowiązań podporządkowanych
	tys. zł			tys. zł
Pożyczki				
Poczta Polska	43 000	WIBOR6M+3,25pp	15 stycznia 2021	43 106
Obligacje				
Notowane	47 340	WIBOR6M+3,75pp (do 8 lipca 2016) WIBOR6M+3,75pp + 1,5pp (od 9 lipca 2016 do 8 lipca 2021)	8 lipca 2021	48 714
Notowane	50 000	WIBOR6M+3,50pp	5 października 2022	50 270
Razem	140 340			142 090

Obligacje podporządkowane są przedmiotem obrotu w Alternatywnym Systemie Obrotu, na rynku *Catalyst* prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Stan na 31 grudnia 2013				
Nazwa	Wartość nominalna	Warunki oprocentowania	Termin wymagalności	Stan Zobowiązań podporządkowanych
	tys. zł			tys. zł
Pożyczki				
Poczta Polska	43 000	WIBOR6M+3pp	8 lipca 2016	43 036
Obligacje				
Notowane	47 340	WIBOR6M+3,75pp (do 8 lipca 2016) WIBOR6M+3,75pp + 1,5pp (od 9 lipca 2016 do 8 lipca 2021)	8 lipca 2021	48 707
Notowane	50 000	WIBOR6M+3,50pp	5 października 2022	50 284
Razem	140 340			142 027

Obligacje podporządkowane są przedmiotem obrotu w Alternatywnym Systemie Obrotu, na rynku *Catalyst* prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

33. Rezerwy

	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwa na odprawy emerytalno- rentowe	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	Inne rezerwy	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Stan na 1 stycznia 2014	1 371	757	1 125	166	3 419
Utworzenie rezerw	576	107	2 225	224	3 132
Aktualizacja rezerw	0	(153)	0	0	(153)
Wykorzystanie rezerw	(44)	(43)	0	(94)	(181)
Rozwiązanie rezerw	(643)	0	(2 719)	0	(3 362)
Inne	0	0	0	0	0
Stan na 31 grudnia 2014	1 260	668	631	296	2 855
w tym:					
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 225	15	631	296	2 167
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	35	653	0	0	688
Stan na 31 grudnia 2014	1 260	668	631	296	2 855

	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwa na odprawy emerytalno- rentowe	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	Inne rezerwy	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Stan na 1 stycznia 2013	2 470	675	684	166	3 995
Utworzenie rezerw	823	143	4 304	0	5 270
Aktualizacja rezerw	84	(34)	0	0	50
Wykorzystanie rezerw	(57)	(27)	0	0	(84)
Rozwiązanie rezerw	(1 949)	0	(3 863)	0	(5 812)
Stan na 31 grudnia 2013	1 371	757	1 125	166	3 419
w tym:					
Krótkoterminowe (do 1 roku)	1 371	51	1 125	166	2 713
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	0	706	0	0	706
Stan na 31 grudnia 2013	1 371	757	1 125	166	3 419

Opis najistotniejszych spraw spornych Grupy

W 2001 roku Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta ("Prezes UOKiK") wszczął postępowanie antymonopolowe przeciwko organizacjom kartowym Visa, Europay oraz bankom – emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard w zakresie praktyk ograniczających konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard.

W dniu 29 grudnia 2006 roku Prezes UOKiK uznał praktyki polegające na wspólnym ustalaniu przez banki opłaty „interchange” za ograniczające konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań konsumentów wobec akceptantów z tytułu płatności za nabywane przez konsumentów towary i usługi za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski oraz nakazał zaniechanie ich stosowania, jednocześnie nakładając na banki kary pieniężne, w tym na Bank w wysokości 2 895 tys. zł (uczestniczący tylko w systemie VISA) (decyzja Prezesa UOKiK nr DAR 15/2006). Bank utworzył na powyższą karę rezerwę w pełnej wysokości.

Od powyższej decyzji odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ("SOKiK") złożył Bank oraz inni uczestnicy postępowania. Na skutek tych odwołań, wyrokiem z 12 listopada 2008 roku SOKiK zmienił zaskarżoną decyzję nie stwierdzając w związku z przedmiotową sprawą stosowania przez banki praktyki ograniczającej konkurencję. Na skutek apelacji Prezesa UOKiK, Sąd Apelacyjny w dniu 22 kwietnia 2010 roku uchylił powyższy wyrok w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez SOKiK.

Wyrokiem z 21 listopada 2013 roku SOKiK:

- zmienił zaskarżoną decyzję w zakresie wysokości kar pieniężnych nałożonych na wymienione w wyroku banki,
- oddalił odwołania w pozostałym zakresie,
- zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania.

Od powyższego wyroku Bank wniósł 3 lutego 2014 roku apelację w części dotyczącej oddalenia odwołania. W dniu 12 lutego 2014 roku Prezes UOKiK złożył apelację od powyższego wyroku w części dotyczącej kar i kosztów postępowania. Wobec wniesienia apelacji przez Prezesa UOKiK i niektóre z banków, wyrok jest nieprawomocny.

Biorąc pod uwagę ocenę co do prawdopodobieństwa utrzymania niższego wymiaru kary dla Banku oraz analizując stanowiska Prezesa UOKiK oraz SOKiK w zakresie ustalenia wysokości nałożonych kar, jak również poszczególne scenariusze co do dalszego przebiegu postępowania, Bank oszacował wartość rezerwy na ewentualną karę pieniężną przy korzystnym dla Prezesa UOKiK wyroku Sądu Apelacyjnego, wg. stanu na 31 grudnia 2014 roku, na kwotę 1 043 tys. zł.

Opis najistotniejszych czynników wpływających na ustalenie rezerw na odprawy emerytalno-rentowe

Wyznaczanie rezerw emerytalno-rentowych przy wykorzystaniu metod aktuarialnych, naraża Bank na ryzyko aktuarialne obejmujące przede wszystkim ryzyko stopy procentowej, ryzyko długowieczności i ryzyko związane z wynagrodzeniem.

Ryzyko	Wpływ na wycenę
Ryzyko stopy procentowej	Spadek stóp oprocentowania nieobciążonych ryzykiem kredytowym instrumentów finansowych spowoduje wzrost wyceny wartości bieżącej rezerw emerytalno-rentowych.
Ryzyko długowieczności	Wartość bieżącą zobowiązań programu określonych świadczeń oblicza się przez odniesienie do najlepszych szacunków śmiertelności uczestników programu zarówno w okresie zatrudnienia, jak i po okresie zatrudnienia. Zwiększenie oczekiwanej długości trwania życia uczestników programu spowoduje wzrost wartości rezerw na odprawy emerytalno-rentowe.
Ryzyko wynagrodzeń	Wartość bieżącą zobowiązań programu określonych świadczeń oblicza się przez odniesienie do przyszłego poziomu wynagrodzeń uczestników programu. Wobec tego wzrost wynagrodzeń uczestników programu spowoduje zwiększenie wartości rezerw na odprawy emerytalno-rentowe.

Poniższa tabela zawiera podstawowe parametry wykorzystane do kalkulacji rezerw na odpisy emerytalno-rentowe.

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
Stopy dyskonta	3,5%	4,0%
Oczekiwane tempo wzrostu wynagrodzeń	2% - 3,5%	2% - 5%
Tablice śmiertelności przyjęte do wyliczeń*	100% PTTZ 2013	100% PTTZ 2012
Stopa inflacji	2,5%	2,5%
Rotacja (rocznie)	6,0% - 10,0%	5,0% - 9,0%

* zakłada się, że fakt posiadania pracy powoduje obniżenie śmiertelności o 10%

Poniższa tabela prezentuje kwoty ujmowane w rachunku zysków i strat oraz w pozostałych całkowitych dochodach w odniesieniu do programu określonych świadczeń.

	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Rezerwy na odpisy emerytalno-rentowe na początek okresu	757	675
Wartości ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, w tym:		
- koszty bieżącego zatrudnienia	65	111
- koszty przeszłego zatrudnienia	11	0
- koszty odsetkowe netto	31	32
Koszty ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	107	143
Wartości ujęte w skonsolidowanych pozostałych całkowitych dochodach, w tym:		
- aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	(60)	(145)
- aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	(93)	111
Składniki kosztów ujęte w skonsolidowanych pozostałych całkowitych dochodach	(153)	(34)
Wypłacone świadczenia	(43)	(27)
Rezerwy na odpisy emerytalno-rentowe na koniec okresu	668	757

34. Pozostałe zobowiązania

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	38 912	38 656
Rozliczenia z tytułu zastępczej obsługi kasowej z Poczta Polska	23 338	29 171
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	15 792	7 312
Rezerwy na premie, nagrody, wynagrodzenia	7 009	847
Rozrachunki międzybankowe	4 410	3 892
Rozliczenia publiczno - prawne	4 364	5 022
Przychody przyszłych okresów	2 136	1 542
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	2 038	1 822
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	1 367	251
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	0	306
Razem	99 366	88 821
w tym:		
Krótkoterminowe (do 1 roku)	99 079	88 580
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	287	241

35. Kapitały własne

35.1. Kapitał zakładowy

	Stan na 31 grudnia 2014		
	liczba akcji	rok rejestracji	wartość akcji tys. zł
Akcje imienne serii A o wartości nominalnej 10 zł każda	291 300	2011	2 913
Akcje imienne serii B o wartości nominalnej 10 zł każda	9 437 740	2011	94 377
Razem	9 729 040		97 290

	Stan na 31 grudnia 2013		
	liczba akcji	rok rejestracji	wartość akcji tys. zł
Akcje imienne serii A o wartości nominalnej 10 zł każda	291 300	2011	2 913
Akcje imienne serii B o wartości nominalnej 10 zł każda	9 437 740	2011	94 377
Razem	9 729 040		97 290

Na 31 grudnia 2014 roku kapitał zakładowy Banku składał się z 9 729 040 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda. Akcje Banku zostały całkowicie opłacone. Ogólna charakterystyka akcji została opisana poniżej:

- akcje imienne serii A – w liczbie 291 300 sztuk (należące do Poczty Polskiej S.A.) nie są uprzywilejowane, co do prawa głosu i są uprzywilejowane, co do podziału majątku w razie likwidacji Banku w proporcji 5 do 1 w stosunku do akcji zwykłych. Zbycie akcji serii A podmiotowi spoza akcjonariuszy założycieli powoduje utratę przez akcję uprzywilejowania,
- akcje imienne serii B - w ilości 7 005 470 sztuk (należące do Poczty Polskiej S.A.) oraz w ilości 2 432 270 sztuk (należące do Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski S.A.) nie są uprzywilejowane.

Według stanu na 31 grudnia 2014 roku, w porównaniu do 31 grudnia 2013 roku nie nastąpiły zmiany w kapitale zakładowym Banku.

Każda akcja daje swojemu posiadaczowi prawo do dywidendy i jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu.

35.2. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy jest tworzony z nadwyżki wartości emisyjnej akcji nad ich ceną nominalną oraz z obligatoryjnego 8% odpisu z zysku netto. Szczegółowy podział kapitału zapasowego zaprezentowano w zestawieniu zmian w kapitale własnym.

35.3. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny powstaje w wyniku rozpoznania efektu wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii dostępnych do sprzedaży w kwocie netto oraz zysków i strat aktuarialnych netto dotyczących wyceny programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia (rezerw emerytalno-rentowych).

Składniki te zostają przeniesione z kapitału z aktualizacji wyceny (z wyjątkiem zysków/strat aktuarialnych netto z wyceny programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia) w momencie wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części wycenianych aktywów lub w momencie rozpoznania utraty wartości (efekt wyceny jest wtedy odnoszony do rachunku zysków i strat).

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013	Zmiana 2014/2013
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	5 005	(2 309)	7 314
Z tytułu wyceny aktywów finansowych z portfela dostępnych do sprzedaży reklasifikowanych do kategorii utrzymywanych do terminu zapadalności	(1 882)	366	(2 248)
Zyski i straty aktuarialne z wyceny wartości zobowiązań z tytułu programu określonych świadczeń	430	277	153
Podatek odroczony od wyceny aktywów finansowych ujętej w kapitale z aktualizacji wyceny	(593)	369	(962)
Podatek odroczony od wyceny zysków/strat aktuarialnych ujętych w kapitale z aktualizacji wyceny	(83)	(54)	(29)
Kapitał z aktualizacji wyceny razem	2 877	(1 351)	4 228

35.4. Pozostałe kapitały rezerwowe

Kapitał rezerwowy tworzony jest zgodnie z Prawem bankowym i statutem Banku z podziału zysku netto. Składa się na niego fundusz ogólnego ryzyka bankowego oraz kapitał rezerwowy. Wartości funduszu ogólnego ryzyka i kapitału rezerwowego zostały pokazane poniżej.

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Fundusz ogólnego ryzyka	108 345	106 345
Kapitał rezerwowy	158 893	135 862
Pozostałe kapitały rezerwowe	267 238	242 207

36. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwa stanowi cenę, którą Grupa otrzymałaby za sprzedaż składnika aktywów lub zapłaciłaby za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Na 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku Grupa dokonała następującej klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości godziwej oraz tych aktywów i zobowiązań finansowych, które nie są wycenione na bieżąco w wartości godziwej:

- Poziom I: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o ceny notowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach za identyczne aktywa lub zobowiązania, do których Grupa ma dostęp w dniu wyceny.
- Poziom II: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o dane wejściowe inne niż ceny notowane uwzględnione na Poziomie I, które są obserwowalne w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, albo pośrednio, albo bezpośrednio.
- Poziom III: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o nieobserwowalne dane wejściowe dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązania.

A. Instrumenty finansowe niewyceniane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej

Główne kategorie aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy do wartości godziwej, stanowią składniki wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub kosztu historycznego takie jak:

- udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności nieprzeznaczone do obrotu,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności,
- zobowiązania finansowe nieprzeznaczone do obrotu.

Kasa, środki w Banku Centralnym oraz należności od innych banków

Na pozycję składa się wartość środków pieniężnych Grupy utrzymywanych na rachunkach bieżących w innych bankach oraz dłużne papiery wartościowe banków zaklasyfikowane do kategorii pożyczek i należności.

Dla bieżących należności oraz depozytów terminowych Grupy, których termin zapadalności nie przekracza jednego roku oraz pozostałych należności wartość godziwa jest zbieżna z ich wartością bilansową.

Wyznaczenie wartości godziwej dłużnych papierów wartościowych banków zaklasyfikowanych do kategorii pożyczek i należności odbywa się metodą dyskontowania przyszłych płatności z tychże instrumentów z wykorzystaniem spreadu wyznaczonego z momentu zawarcia transakcji. Dla dłużnych papierów wartościowych z wbudowaną opcją wcześniejszego wykupu wycenę dokonuje się przy założeniu realizacji opcji call w najbliższym możliwym terminie. Wycena opcji call wbudowanej w dłużny papier wartościowy na dzień bilansowy opiera się na wyznaczeniu różnicy pomiędzy wyceną tego papieru z uwzględnieniem realizacji opcji call w najbliższym możliwym terminie oraz zdyskontowanymi przepływami z tego papieru przy założeniu utrzymania tego papieru do terminu zapadalności.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

W pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom” Grupa ujmuje kredyty i pożyczki oraz dłużne papiery wartościowe zakwalifikowane zgodnie z MSR 39 do kategorii pożyczki i należności.

Wartość godziwa dla kredytów i pożyczek wyznaczona jest poprzez wyliczenie dla każdego kredytu korekty wartości bilansowej do wartości godziwej. Korekta ta została wyliczona, jako różnica pomiędzy sumą przyszłych przepływów pieniężnych kredytu lub pożyczki, zdyskontowanych rynkową stopą procentową (wg krzywej dochodowości zbudowanej z notowanych stawek WIBOR, FRA oraz IRS) powiększoną o rynkową marżę produktu a wartością niezapadłego kapitału kredytu na dzień bilansowy. Przyszłe przepływy pieniężne kredytu lub pożyczki obejmowały przepływy kapitałowe, wynikające z umowy oraz przepływy odsetkowe, wyznaczone kalkulacyjnie w oparciu o rynkową krzywą dochodowości zbudowaną z notowanych stawek WIBOR, FRA oraz IRS według kwotowań z dnia bilansowego, powiększoną o indywidualną marżę kontraktową dla każdego kredytu lub pożyczki. Rynkowa marża produktu została natomiast wyznaczona jako średnia efektywna marża ważona wartością kapitału dla analogicznej grupy produktów udzielonych w ciągu ostatnich 3 miesięcy poprzedzających datę bilansową. Korektę wartości bilansowej do wartości godziwej wyznaczano dla kredytów, dla których przyszłe przepływy finansowe są znane, natomiast dla pozostałych, w tym kredytów w rachunku bieżącym, kredytów z rozpoznaną utratą wartości, dla których utworzono odpis aktualizujący, przyjęto korektę zerową.

Wyznaczenie wartości godziwej korporacyjnych dłużnych papierów wartościowych odbywa się metodą dyskontowania przyszłych płatności z tychże instrumentów z wykorzystaniem spreadu wyznaczonego z momentu zawarcia transakcji. Dla papierów wartościowych z wbudowaną opcją wcześniejszego wykupu wycenę dokonuje się przy założeniu realizacji opcji call w najbliższym możliwym terminie. Wycena opcji call wbudowanej w dłużny papier wartościowy na dzień bilansowy opiera się na wyznaczeniu różnicy pomiędzy wyceną obligacji z uwzględnieniem realizacji opcji call w najbliższym możliwym terminie oraz zdyskontowanymi przepływami z obligacji przy założeniu utrzymania obligacji do terminu zapadalności.

Inwestycyjne aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Wartość godziwa obligacji Skarbu Państwa jest wyznaczana bezpośrednio w oparciu o ceny kwotowane na aktywnym rynku.

Wyznaczenie wartości godziwej innych dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowanych do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności odbywa się metodą dyskontowania przyszłych płatności z tychże instrumentów z wykorzystaniem spreadu wyznaczonego z momentu zawarcia transakcji. Dla dłużnych papierów wartościowych z wbudowaną opcją wcześniejszego wykupu wycenę dokonuje się przy założeniu realizacji opcji call w najbliższym możliwym terminie. Wycena opcji call wbudowanej w dłużny papier wartościowy na dzień bilansowy opiera się na wyznaczeniu różnicy pomiędzy wyceną dłużnego papieru wartościowego z uwzględnieniem realizacji opcji call w najbliższym możliwym terminie oraz zdyskontowanymi przepływami z dłużnego papieru wartościowego przy założeniu utrzymania tego papieru do terminu zapadalności.

W poniższych tabelach przedstawiono różnice pomiędzy wartością bilansową (wartość bilansowa oprocentowanych aktywów finansowych oraz zobowiązań finansowych została zaprezentowana wraz z narosłymi odsetkami) i szacowaną wartością godziwą aktywów i zobowiązań finansowych Grupy oraz klasyfikację według hierarchii wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, które nie są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według wartości godziwej.

Pozostałe aktywa/zobowiązania finansowe nieujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej

W przypadku grup aktywów finansowych i zobowiązań finansowych utrzymywanych według wartości wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości Grupa uznaje, że wartość godziwa jest zbieżna z wartością bilansową, co wynika z charakteru tych grup np. krótki termin do zapadalności lub wymagalności, unikalny charakter instrumentu. Dotyczy to w szczególności gotówki i środków pieniężnych, bieżących należności i zobowiązań oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego. Wartość godziwą dla depozytów terminowych banków, których termin zapadalności nie przekracza jednego roku oraz pozostałych zobowiązań finansowych stanowi ich wartość bilansowa.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa dla kategorii „Zobowiązania wobec klientów” została wyznaczona poprzez wyliczenie dla każdego depozytu terminowego korekty wartości bilansowej do wartości godziwej. Korekta ta została wyliczona, jako różnica pomiędzy sumą przyszłych przepływów kapitału i odsetek dla okresu od daty bilansowej do terminu zapadalności zdyskontowanych rynkową stopą procentową (wg krzywej dochodowości zbudowanej z notowanych stawek WIBOR, FRA oraz IRS) powiększoną o aktualną marżę produktu a wartością bilansową salda depozytu. Aktualna marża produktu została wyznaczona dla analogicznej grupy produktów udzielonych w ciągu ostatnich 3 miesięcy poprzedzających datę bilansową jako średnia różnica pomiędzy efektywnym oprocentowaniem depozytu i stopą bazową z dnia bilansowego. Korektę wartości bilansowej do wartości godziwej wyznaczano dla depozytów, dla których przyszłe przepływy finansowe są znane, natomiast dla pozostałych, w tym dla depozytów terminowych z terminem zapadalności do 3 miesięcy od dnia bilansowego przyjęto zerową korektę.

Zobowiązania podporządkowane i zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wyznaczenie wartości godziwej pożyczki podporządkowanej i zobowiązań z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych odbywa się metodą dyskontowania przyszłych płatności z tychże instrumentów z wykorzystaniem spreadu wyznaczonego z momentu zawarcia transakcji.

W poniższych tabelach przedstawiono różnice pomiędzy wartością bilansową (wartość bilansowa oprocentowanych aktywów finansowych oraz zobowiązań finansowych została zaprezentowana wraz z narosłymi odsetkami) i szacowaną wartością godziwą aktywów i zobowiązań finansowych Grupy oraz klasyfikację według hierarchii wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, które nie są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy według wartości godziwej.

	Stan na 31 grudnia 2014		Stan na 31 grudnia 2013	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	757 643	757 643	327 242	327 242
Należności od innych banków	158 269	164 343	36 329	36 327
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	5 151 777	5 022 830	5 055 712	4 988 692
osoby fizyczne	4 296 942	4 207 427	4 053 210	3 998 915
- kredyty w rachunku bieżącym	32 370	32 370	34 677	34 677
- kredyty konsumpcyjne	1 839 083	1 695 226	1 667 501	1 522 188
- kredyty na nieruchomości	2 409 962	2 464 304	2 337 628	2 428 646
- kredyty w rachunku karty kredytowej	15 527	15 527	13 404	13 404
klienci instytucjonalni	551 538	512 111	645 912	634 252
instytucje samorządowe	303 297	303 292	356 590	355 525
Inwestycyjne aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	418 719	431 636	387 018	399 701
Pozostałe aktywa	29 274	29 274	27 074	27 074
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	11	11	11	11
Zobowiązania wobec innych banków	4 020	4 020	41 762	41 762
Zobowiązania wobec klientów	6 492 023	6 506 449	6 230 578	6 250 590
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	358 256	359 920	431 597	427 256
Zobowiązania podporządkowane	142 090	140 563	142 027	140 974
Pozostałe zobowiązania	99 366	99 366	88 821	88 821

Stan na 31 grudnia 2014	Poziom I tys. zł	Poziom II tys. zł	Poziom III tys. zł	Razem tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	0	757 643	0	757 643
Należności od innych banków	0	6 452	157 891	164 343
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	0	75 139	4 947 691	5 022 830
osoby fizyczne	0	47 897	4 159 530	4 207 427
- kredyty w rachunku bieżącym	0	32 370	0	32 370
- kredyty konsumpcyjne	0	0	1 695 226	1 695 226
- kredyty na nieruchomości	0	0	2 464 304	2 464 304
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	15 527	0	15 527
klienci instytucjonalni	0	27 242	484 869	512 111
instytucje samorządowe	0	0	303 292	303 292
Inwestycyjne aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	406 556	0	25 080	431 636
Pozostałe aktywa	0	0	29 274	29 274
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	11	0	11
Zobowiązania wobec innych banków	0	4 020	0	4 020
Zobowiązania wobec klientów	0	2 907 744	3 598 705	6 506 449
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	359 920	359 920
Zobowiązania podporządkowane	0	0	140 563	140 563
Pozostałe zobowiązania	0	0	99 366	99 366

Stan na 31 grudnia 2013	Poziom I tys. zł	Poziom II tys. zł	Poziom III tys. zł	Razem tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	0	327 242	0	327 242
Należności od innych banków	0	6 147	30 180	36 327
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	0	85 029	4 903 663	4 988 692
osoby fizyczne	0	48 081	3 950 834	3 998 915
- kredyty w rachunku bieżącym	0	34 677	0	34 677
- kredyty konsumpcyjne	0	0	1 522 188	1 522 188
- kredyty na nieruchomości	0	0	2 428 646	2 428 646
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	13 404	0	13 404
klienci instytucjonalni	0	36 948	597 304	634 252
instytucje samorządowe	0	0	355 525	355 525
Inwestycyjne aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	384 760	0	14 941	399 701
Pozostałe aktywa	0	0	27 074	27 074
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	11	0	11
Zobowiązania wobec innych banków	0	41 762	0	41 762
Zobowiązania wobec klientów	0	2 876 961	3 373 629	6 250 590
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	427 256	427 256
Zobowiązania podporządkowane	0	0	140 974	140 974
Pozostałe zobowiązania	0	0	88 821	88 821

B. Instrumenty finansowe wyceniane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej

Poniższa tabela pokazuje kwalifikację aktywów i zobowiązań finansowych, które w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w wartości godziwej, według hierarchii wartości godziwej.

Stan na 31 grudnia 2014	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem tys. zł
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Aktywa finansowe, w tym:	611 726	481 283	8 866	1 101 875
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	1 336	0	1 336
Inwestycyjne aktywa finansowe	611 726	479 947	8 866	1 100 539
- dostępne do sprzedaży	611 726	479 947	8 866	1 100 539
Zobowiązania finansowe, w tym:	0	94	0	94
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	0	94	0	94

Stan na 31 grudnia 2013	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem tys. zł
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Aktywa finansowe, w tym:	585 445	841 194	29 740	1 456 379
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	1 369	0	1 369
Inwestycyjne aktywa finansowe	585 445	839 825	29 740	1 455 010
- dostępne do sprzedaży	585 445	839 825	29 740	1 455 010
Zobowiązania finansowe, w tym:	0	17	0	17
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	0	17	0	17

W analizowanym okresie nie miały miejsca przesunięcia pomiędzy Poziomem I i Poziomem II. Ponadto, nie miały miejsca przesunięcia z oraz do Poziomu III.

Z uwagi na niewielką skalę transakcji na instrumentach pochodnych zawieranych wyłącznie z bankami posiadającymi rating inwestycyjny, Grupa w wycenie instrumentów pochodnych nie uwzględnia ryzyka kredytowego kontrahenta oraz własnego ryzyka kredytowego, które w opinii Grupy ma nieznaczący wpływ na wycenę zawartych transakcji na instrumentach pochodnych.

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie zmiany stanu instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do Poziomu III w 2014 roku, których wartość godziwa ustalana jest na podstawie technik wyceny z wykorzystaniem nieobserwowalnych danych wejściowych.

Poziom III	Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży tys. zł
Stan na 1 stycznia 2014	29 740
Zyski lub straty	1 595
rozpoznane w rachunku zysków i strat:	1 771
- przychody z tytułu odsetek	3 072
- wynik na pozostałych instrumentach finansowych	(1 301)
rozpoznane w pozostałych dochodach całkowitych:	(176)
- zyski/straty z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(176)
Zakupy	103 427
Sprzedaże	(118 500)
Zapłacone odsetki	(7 396)
Transfery	0
Stan na 31 grudnia 2014	8 866

Poziom III	Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
	tys. zł
Stan na 1 stycznia 2013	9 068
Zyski lub straty	1 024
rozpoznane w rachunku zysków i strat:	1 056
- przychody z tytułu odsetek	1 404
- wynik na pozostałych instrumentach finansowych	(348)
rozpoznane w pozostałych dochodach całkowitych:	(32)
- zyski/straty z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(32)
Zakupy	21 461
Sprzedaże	0
Zapłacone odsetki	(1 813)
Transfery	0
Stan na 31 grudnia 2013	29 740

Potencjalny wpływ na zmianę wartości godziwej instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do Poziomu III przy wzroście spreadu kredytowego o 1 p.b. wynosi -2 tys. zł, natomiast przy spadku spreadu kredytowego o 1 p.b. wynosi 2 tys. zł.

Poniższa tabela prezentuje informacje o danych wejściowych wykorzystywanych do wyceny aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Lp.	Aktywa/zobowiązania finansowe	Wartość godziwa na		Hierarchia wartości godziwej	Techniki wyceny i podstawowe dane wsadowe	Znaczące nieobserwowalne informacje	Zależność wartości godziwej od danych nieobserwowalnych
		31 grudnia 2014	31 grudnia 2013				
		tys. zł	tys. zł				
1	Obligacje i bony Skarbu Państwa	Aktywa: 611 726	Aktywa: 585 445	Poziom 1	Cena BID dla pozycji długiej oraz cena ASK dla pozycji krótkiej w danym papierze, kwotowane na aktywnym rynku międzybankowym.	nd.	nd.
2	Bony pieniężne	Aktywa: 479 947	Aktywa: 839 825	Poziom 2	Zdyskontowany przepływ z papieru przy stopie dyskontowej równej rentowności kupionej.	nd.	nd.
3	Swapy stóp procentowych	Aktywa: 1 336 Zobowiązania: 0	Aktywa: 1 369 Zobowiązania: 17	Poziom 2	Zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne. Przyszłe przepływy oraz czynniki dyskontowe wyznaczone są na podstawie krzywych dochodowości zbudowanych z notowanych stawek WIBOR/LIBOR, FRA oraz IRS.	nd.	nd.
4	FRA	Zobowiązania: 85	nd	Poziom 2	Zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne. Przyszłe przepływy oraz czynniki dyskontowe wyznaczone są na podstawie krzywych dochodowości zbudowanych z notowanych stawek WIBOR/LIBOR, FRA oraz IRS.	nd.	nd.
5	FX swap	Zobowiązania: 9	nd	Poziom 2	Zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne. Krzywe wykorzystywane do dyskontowania zbudowane są na podstawie notowanych: stawek depo oraz punktów swapowych dla par walutowych.	nd.	nd.
6	Dłużne papiery wartościowe (obligacje komercyjne)	Aktywa: 8 866	Aktywa: 29 740	Poziom 3	Zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne. Dyskontowanie przyszłych płatności z papieru wartościowego odbywa się z wykorzystaniem krzywych dochodowości powiększonych o spread kredytowy z tytułu ryzyka kontrahenta.	Stosowane spready na 31 grudnia 2014: obligacje BPS: 463pb Stosowane spready na 31 grudnia 2013: obligacje BPS: 391pb obligacje IPS1014: 14pb	Im wyższy spread, tym niższa wartość godziwa.

W pozycji „Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży” skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupa prezentuje instrumenty kapitałowe o wartości bilansowej 8 tys. zł, które wyceniane są w koszcie nabycia w związku z tym, że ich wartość godziwa nie może być w wiarygodny sposób określona. Grupa nie ujmuje tych instrumentów w analizie hierarchii wartości godziwej inwestycyjnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

37. Leasing operacyjny

Grupa jako leasingobiorca

Grupa jest stroną umów leasingowych na podstawie, których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków obce środki trwałe przez uzgodniony okres umowy.

Umowy leasingu operacyjnego, w których Grupa występuje jako leasingobiorca, dotyczą przede wszystkim:

- dzierżawy pomieszczeń – umowy zawarte z reguły na 5 lat z możliwością przedłużenia okresu najmu,
- umowy dzierżawy samochodów – zawarte na 48 miesięcy z opcją wykupu po cenie zbliżonej do rynkowej.

Umowy na czas nieokreślony zostały policzone za okres wypowiedzenia.

Nie wystąpiły istotne warunkowe opłaty leasingowe ani nieodwoływalne umowy subleasingu.

Na dzień bilansowy Bank posiadała dwie istotne umowy leasingu operacyjnego dotyczące najmu pomieszczeń:

- umowę ramową w zakresie najmu nieruchomości Poczty Polskiej S.A. przez Bank Pocztowy S.A. zawarta 2 września 2011 roku. Umowa dotyczy najmu pomieszczeń na potrzeby placówek terenowych Banku. Umowa została zawarta na okres 5 lat. Jeżeli najpóźniej na 12 miesięcy przed upływem tego okresu, żadna ze jej stron nie złoży wypowiedzenia - po upływie pierwotnego okresu 5-letniego, umowa ramowa przekształci się w umowę zawartą na czas nieokreślony, która będzie mogła zostać rozwiązana z zachowaniem 18 miesięcznego okresu wypowiedzenia. Na warunkach określonych w umowie ramowej zawarte są umowy najmu dla poszczególnych lokalizacji Banku.
- umowę najmu powierzchni dla lokalizacji biura Centrali Banku w Warszawie. Umowa została zawarta 21 maja 2013 roku na czas określony do 14 czerwca 2019 roku, z możliwością przedłużenia na kolejne 5 lat.

Na 31 grudnia 2014 roku oraz na 31 grudnia 2013 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiały się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Do 1 roku	9 606	11 701
Od 1 do 5 lat	15 145	22 350
Powyżej 5 lat	0	0
Razem	24 751	34 051

Grupa jako leasingodawca

Grupa jest stroną umów leasingowych na podstawie, których oddaje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków własne środki trwałe przez uzgodniony okres umowy.

Umowy leasingu operacyjnego, w których Grupa występuje jako leasingodawca, dotyczą przede wszystkim dzierżawy pomieszczeń oraz udostępniania powierzchni w Centrali Banku w Bydgoszczy. Umowy zostały zawarte na czas nieokreślony.

Umowy na czas nieokreślony zostały policzone za okres wypowiedzenia.

Nie wystąpiły istotne warunkowe opłaty leasingowe ani nieodwoływalne umowy subleasingu.

Na 31 grudnia 2014 roku oraz na 31 grudnia 2013 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiały się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Do 1 roku	254	823
Od 1 do 5 lat	150	238
Powyżej 5 lat	0	0
Razem	404	1 061

38. Leasing finansowy

Grupa jako leasingobiorca

Na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku Grupa nie posiadała istotnych umów leasingu finansowego.

39. Informacje uzupełniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Kasa i środki w Banku Centralnym	757 643	327 242
Rachunki bieżące	4 841	4 458
Razem	762 484	331 700

Różnice między bilansowymi zmianami stanu pozycji oraz zmianami stanu tych pozycji wykazywanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku przedstawiały się następująco:

Zmiana stanu należności od innych banków	okres	
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu	(121 940)	(6 480)
Zmiana stanu rachunków nostro - środki pieniężne	382	(2 143)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	456	443
Zmiana stanu zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(121 102)	(8 180)

Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	okres	
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(96 065)	(456 167)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	31 203	33 981
Zmiana stanu zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(64 862)	(422 186)

Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	okres	
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w działalności operacyjnej	354 471	(393 793)
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny oraz efekt reklasifikacji aktywów finansowych pomiędzy kategoriami	5 066	(7 110)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	7 768	16 005
Zmiana stanu zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	367 305	(384 898)

Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	okres	
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	(31 701)	5 744
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(526)	284
Zmiana stanu zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(32 227)	6 028

Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	okres	
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	(37 742)	38 938
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	43	(44)
Zmiana stanu zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(37 699)	38 894

Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	okres	
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	261 445	(87 371)
Różnica pomiędzy odsetkami naliczonymi a zrealizowanymi kasowo w okresie sprawozdawczym	(970)	(978)
Zmiana stanu zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	260 475	(88 349)

Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	okres	
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Bilansowa zmiana stanu pozostałych zobowiązań	10 545	11 428
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	306	583
Zmiana stanu zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	10 851	12 011

Inne pozycje	okres	
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Likwidacja środków trwałych i wartości niematerialnych	649	219
Wycena zysków aktuarialnych	156	33
Inne pozycje	805	252

Grupa przyjęła następujący podział działalności na operacyjną, inwestycyjną i finansową w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

Działalność operacyjna stanowi podstawową działalność Grupy, która nie zalicza się do działalności inwestycyjnej i finansowej.

Działalność inwestycyjna polega na nabywaniu i sprzedaży składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz uzyskiwaniu wpływów w postaci dywidend otrzymanych w tytułu posiadania udziałów w jednostkach zależnych.

Działalność finansowa polega na zawieraniu długoterminowych (powyżej 12 miesięcy) operacji finansowych stanowiących źródło finansowania działalności Grupy tj. emisji dłużnych papierów wartościowych, zaciąganie pożyczek, wykup wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych i spłata zaciągniętych pożyczek oraz spłata związanych z nimi odsetek.

40. Pozabilansowe zobowiązania warunkowe

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone według rodzaju	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Finansowe	125 543	261 402
- niewykorzystane linie kredytowe	111 666	204 504
- udzielone linie depozytowe	0	40 000
- limity na kartach kredytowych	13 877	16 898
Gwarancyjne	49 959	47 166
- gwarancje udzielone	49 959	47 166
Razem	175 502	308 568

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone według terminów zapadalności	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Finansowe	125 543	261 402
Bez określonego terminu	79 479	131 249
Do 1 miesiąca	3 017	9 548
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	7 964	23 828
Od 3 miesięcy do 1 roku	21 034	72 709
Od 1 roku do 5 lat	14 049	24 068
Gwarancyjne	49 959	47 166
Do 1 miesiąca	1 087	34
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	98	22
Od 3 miesięcy do 1 roku	3 564	155
Od 1 roku do 5 lat	45 210	46 955
Razem	175 502	308 568

W ramach zobowiązań warunkowych dominują linie kredytowe. W procesie zarządzania ryzykiem w Grupie udzielone gwarancje oraz bezwarunkowe zobowiązania dotyczące finansowania traktowane są jako element zaangażowania obarczonego ryzykiem kredytowym. Ocena ryzyka wynikającego z udzielonych gwarancji i bezwarunkowych zobowiązań dotyczących finansowania stanowi element procesu oceny ryzyka kredytowego wynikającego z innych produktów kredytowych posiadanych przez danych klientów, tzn. wszystkie produkty kredytowe, łącznie z gwarancjami, udzielone konkretnym kredytobiorcom analizowane są równolegle zarówno pod kątem oceny przesłanek utraty wartości, jak i pomiaru odpisów aktualizujących.

W tabeli poniżej prezentujemy zaangażowanie pozabilansowe brutto (linie kredytowe, gwarancje) wobec pięciu największych klientów w danym roku według stanu na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku.

Nazwa kredytobiorcy	Stan na
	31 grudnia 2014
	tys. zł
Klient 1	48 800
Klient 2	12 923
Klient 3	10 832
Klient 4	4 643
Klient 5	1 611
Razem wybrani klienci	78 809

Nazwa kredytobiorcy	Stan na
	31 grudnia 2013
	tys. zł
Klient 1	73 753
Klient 2	20 736
Klient 3	8 551
Klient 4	6 559
Klient 5	4 100
Razem wybrani klienci	113 699

Oszacowana kwota rezerw na udzielone zobowiązania gwarancyjne i zobowiązania dotyczące finansowania na 31 grudnia 2014 roku wynosiła 631 tys. zł (na 31 grudnia 2013 roku wynosiła 1 125 tys. zł). Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe są ewidencjonowane na kontach bilansowych i prezentowane w nocie 32 jako pozycja „Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe”.

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe otrzymane

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe otrzymane według rodzaju	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Gwarancyjne	1 235	2 970
- gwarancje otrzymane	1 235	2 970
Razem	1 235	2 970

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe otrzymane według terminów zapadalności	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Gwarancyjne	1 235	2 970
Do 1 miesiąca	60	0
Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	234	1 458
Od 3 miesięcy do 1 roku	941	1 032
Od 1 roku do 5 lat	0	357
Powyżej 5 lat	0	123
Razem	1 235	2 970

Główną pozycją w kwocie zobowiązań warunkowych otrzymanych jest gwarancja otrzymana na zabezpieczenie zobowiązań Grupy wynikających z umowy najmu powierzchni biurowej.

Sprawy sądowe

W 2014 roku Grupa nie była stroną w żadnym postępowaniu toczącym się przed sądem lub organem administracji publicznej, którego wartość stanowiłaby, co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy. Wszelkie ryzyka wiążące się z postępowaniami toczącymi się przed sądem lub organem administracji publicznej są odpowiednio zabezpieczone poziomem utworzonych rezerw.

Suma roszczeń z tytułu toczących się postępowań, w których Grupa jest stroną pozwaną, dla których Grupa szacuje prawdopodobieństwo przegranej na poniżej 50%, wynosiła odpowiednio: na 31 grudnia 2014 roku 323 tys. zł oraz na 31 grudnia 2013 roku 473 tys. zł.

41. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Stan na 31 grudnia 2014			
Rodzaj aktywów Banku stanowiących zabezpieczenie	Rodzaj zobowiązania	Wartość nominalna zobowiązań podlegających zabezpieczeniu tys. zł	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie tys. zł
Obligacje skarbowe	Fundusz ochrony środków gwarantowanych *	34 415	37 383
	Zastaw z tytułu umowy o współpracy w zakresie obsługi kart płatniczych i kredytowych **	zmienne	9 088
	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu ***	177 674	177 701
Razem		212 089	224 172

* Zabezpieczeniu podlega wartość tworzonego przez Bank Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (t. jedn. Dz. U. z 2009 roku Nr 84, poz. 711, z późn. zm.)

Wartość bilansową aktywów stanowiących zabezpieczenie na pokrycie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych stanowią obligacje skarbowe z terminem wykupu zapewniającym zabezpieczenie wartości bilansowej przez okres określony ustawą. Fundusz jest powiększany lub pomniejszany w dniu 1 lipca każdego roku odpowiednio do wysokości sumy stanowiącej podstawę obliczenia kwoty rezerwy obowiązkowej

** zabezpieczeniu podlegają wszelkie zobowiązania wynikające z zawartej umowy o współpracy w zakresie personalizacji kart płatniczych organizacji VISA/MasterCard, obsługi i rozliczania transakcji dokonanych na terenie Polski i za granicą przy użyciu kart VISA/MasterCard Banku Pocztowego S.A. oraz obsługi rachunków kart kredytowych

*** zabezpieczeniu podlega zobowiązanie do odkupu dłużnych papierów wartościowych w ramach transakcji *sell-buy-back*

Stan na 31 grudnia 2013			
Rodzaj aktywów Banku stanowiących zabezpieczenie	Rodzaj zobowiązania	Wartość nominalna zobowiązań podlegających zabezpieczeniu tys. zł	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie tys. zł
Obligacje skarbowe	Fundusz ochrony środków gwarantowanych *	35 206	37 484
	Zastaw z tytułu umowy o współpracy w zakresie obsługi kart płatniczych i kredytowych **	zmienne	9 089
	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu ***	49 599	49 610
Razem		84 805	96 183

* Zabezpieczeniu podlega wartość tworzonego przez Bank Fundusz Ochrony Środków Gwarantowanych zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (t. jedn. Dz. U. z 2009 roku Nr 84, poz. 711, z późn. zm.)

Wartość bilansową aktywów stanowiących zabezpieczenie na pokrycie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych stanowią obligacje skarbowe z terminem wykupu zapewniającym zabezpieczenie wartości bilansowej przez okres określony ustawą. Fundusz jest powiększany lub pomniejszany w dniu 1 lipca każdego roku odpowiednio do wysokości sumy stanowiącej podstawę obliczenia kwoty rezerwy obowiązkowej

** zabezpieczeniu podlegają wszelkie zobowiązania wynikające z zawartej umowy o współpracy w zakresie personalizacji kart płatniczych organizacji VISA/MasterCard, obsługi i rozliczania transakcji dokonanych na terenie Polski i za granicą przy użyciu kart VISA/MasterCard Banku Pocztowego S.A. oraz obsługi rachunków kart kredytowych

***zabezpieczeniu podlega zobowiązanie do odkupu dłużnych papierów wartościowych w ramach transakcji *sell-buy-back*

42. Sprzedaż pakietów wierzytelności

W 2014 roku Bank dokonał dwóch transakcji sprzedaży pakietów wierzytelności kredytowych oraz jednej indywidualnej ekspozycji kredytowej z portfela kredytów instytucjonalnych. Pierwsza transakcja sprzedaży pakietu wierzytelności kredytowych została zrealizowana w dniu 10 czerwca 2014 roku, natomiast druga w dniu 21 listopada 2014 roku. Sprzedaż indywidualnej instytucjonalnej ekspozycji kredytowej zrealizowano na podstawie umowy z 15 października 2014 roku. Nabywcami pakietów wierzytelności zostały fundusze sekurytyzacyjne, które w toku przeprowadzonego postępowania przetargowego zaoferowały najkorzystniejsze ceny. Instytucjonalną ekspozycję kredytową nabył podmiot gospodarczy (wartość nominalna kapitału ekspozycji 2,81 mln zł, uzyskana cena sprzedaży 2,84 mln zł).

W wyniku pierwszej transakcji sprzedaży pakietu wierzytelności kredytowych dokonano zbycia 1 719 szt. kredytów objętych w istotnej części odpisami z tytułu utraty wartości, o wartości nominalnej kapitału 7,35 mln zł. oraz wartości odsetek i innych kosztów w kwocie 5,39 mln zł. W związku z przeprowadzoną sprzedażą Bank zmniejszył odpis z tytułu utraty wartości tych aktywów o 6,76 mln zł. Wynik brutto na transakcji sprzedaży pierwszego pakietu wierzytelności wyniósł 1,23 mln zł i został ujęty w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne” rachunku zysków i strat.

Drugą transakcją sprzedaży pakietu wierzytelności kredytowych objęto 785 szt. kredytów, o wartości nominalnej kapitału 6,22 mln zł oraz wartości odsetek i innych kosztów w kwocie 2,70 mln zł. Podobnie jak w pierwszej transakcji objęte były one w istotnej części odpisami z tytułu utraty wartości. W związku z przeprowadzoną sprzedażą Bank zmniejszył odpis z tytułu utraty wartości tych aktywów o 5,64 mln zł. Wynik brutto na transakcji sprzedaży drugiego pakietu wierzytelności wyniósł 619 tys. zł i został również ujęty w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne” rachunku zysków i strat.

Łącznie w wyniku realizacji w 2014 roku dwóch transakcji sprzedaży wierzytelności Bank dokonał sprzedaży 2 504 szt. wierzytelności kredytowych o wartości nominalnej kapitału 13,57 mln zł oraz wartości odsetek i innych kosztów 8,09 mln zł. W związku z przeprowadzonymi dwoma transakcjami sprzedaży Bank zmniejszył odpis z tytułu utraty wartości tych aktywów o 12,40 mln zł i uzyskał łączny wynik brutto na sprzedaży na poziomie 1,85 mln zł.

43. Informacje o podmiotach powiązanych

Podmioty powiązane z Grupą to:

- podmiot dominujący: Poczta Polska S.A.,
- podmiot o znaczącym wpływie na Bank: PKO Bank Polski S.A.,
- inne podmioty wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej,
- inne podmioty zależne od PKO Bank Polski S.A.,
- główna kadra kierownicza: członkowie Zarządu, członkowie Rady Nadzorczej oraz dyrektorzy Banku,
- główna kadra kierownicza podmiotu dominującego wobec Banku.

Zgodnie z MSR 24 do podmiotów powiązanych Grupa zalicza jednostki zależne od Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, który sprawuje kontrolę nad Bankiem za pośrednictwem głównego akcjonariusza. Na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania finansowego przez jednostki zależne od Skarbu Państwa należy rozumieć jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe, spółki z większościovym udziałem Skarbu Państwa, których lista jest publikowana na stronach internetowych Ministerstwa Skarbu Państwa oraz jednostki samorządu terytorialnego.

W roku 2014 roku nie miały miejsca niestandardowe znaczące transakcje z podmiotami powiązanimi, których charakter i warunki nie wynikały z bieżącej działalności operacyjnej. Wszystkie transakcje były zawierane na warunkach rynkowych.

Poniżej zaprezentowano charakter istotnych umów z podmiotami powiązanimi:

- umowy związane z pośrednictwem finansowym realizowanym w imieniu i na rzecz Banku w zakresie całej gamy produktów i usług Banku, w tym w szczególności Umowa Agencyjna z 2 września 2011 roku zawarta z Poczta Polska S.A.,
- umowy związane z pośrednictwem finansowym realizowanym przez Bank w imieniu i na rzecz podmiotu powiązanego Poczty Polskiej S.A. (w tym umowa rachunku bankowego wraz z produktami dodatkowymi),
- pakiet umów związanych z obsługą finansową przez Bank, w tym w szczególności umowy o charakterze *cash processingu* (m.in. umowa z Poczta Polska S.A. w sprawie obsługi gotówkowej placówek własnych Banku),
- umowa najmu regulująca zasady i warunki najmu/podnajmu lokali lub pomieszczeń na placówce Banku w ramach infrastruktury sieci placówek Poczty Polskiej S.A.,
- umowa dotycząca dzierżawy sprzętu, korzystania z systemu operacyjnego i baz danych.

Rozrachunki oraz przychody i koszty z podmiotami powiązаныmi zostały zaprezentowane w poniższych tabelach:

Stan na 31 grudnia 2014	Podmiot dominujący	Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę i jego jednostki zależne	Główna kadra kierownicza	Pozostałe jednostki z Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej S.A.
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności	57 611	12	11 304	294
Rachunki nostro	0	12	0	0
Kredyty udzielone	0	0	11 304	0
Inne należności	57 611	0	0	294
Zobowiązania	764 578	0	2 808	68 838
Depozyty otrzymane*	646 738	0	2 808	60 441
Zobowiązania z tyt. sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	5 312
Inne zobowiązania	117 840	0	0	3 085
Operacje pozabilansowe	48 800	941	155	277
Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	48 800	941	155	277
- udzielone	48 800	0	155	277
- otrzymane	0	941	0	0

* w tym środki transferowe, ZUS i wpłaty standard

okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	Podmiot dominujący	Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę i jego jednostki zależne	Główna kadra kierownicza	Pozostałe jednostki z Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej S.A.
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Przychody	16 648	157	522	30 767
- z tytułu odsetek	0	0	504	4
- z tytułu prowizji	16 607	157	16	30 589
- z tytułu innych przychodów	41	0	2	174
Koszty	(61 565)	(2 645)	(18 532)	(945)
- z tytułu odsetek	(9 570)	0	(78)	(737)
- z tytułu prowizji	(35 463)	(1 102)	(32)	0
- z tytułu kosztów rzeczowych	(16 532)	(1 543)	0	(208)
- z tytułu kosztów osobowych	0	0	(18 422)	0

Stan na 31 grudnia 2013	Podmiot dominujący	Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę i jego jednostki zależne	Główna kadra kierownicza	Pozostałe jednostki z Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej S.A.
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności	43 251	41	12 970	364
Rachunki nostro	0	41	0	0
Kredyty udzielone	0	0	12 970	341
Inne należności	43 251	0	0	23
Zobowiązania	1 008 516	16	2 806	58 556
Depozyty otrzymane*	900 085	16	2 806	49 929
Zobowiązania z tyt. sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	8 182
Inne zobowiązania	108 431	0	0	445
Operacje pozabilansowe	73 753	2 374	409	205
Warunkowe zobowiązania pozabilansowe	73 753	2 374	409	205
- udzielone	73 753	0	409	205
- otrzymane	0	2 374	0	0

* w tym środki transferowe, ZUS i wpłaty standard

okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	Podmiot dominujący	Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę i jego jednostki zależne	Główna kadra kierownicza	Pozostałe jednostki z Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej S.A.
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Przychody	22 785	347	635	28 803
- z tytułu odsetek	0	0	603	48
- z tytułu prowizji	22 360	347	31	28 721
- z tytułu innych przychodów	425	0	1	34
Koszty	(64 310)	(2 219)	(20 510)	(1 759)
- z tytułu odsetek	(17 138)	0	(115)	(968)
- z tytułu prowizji	(28 700)	(609)	(50)	0
- z tytułu kosztów rzeczowych	(18 472)	(1 610)	0	(770)
- z tytułu kosztów osobowych	0	0	(20 345)	(21)

Poniższe tabele prezentują informacje o rozrachunkach, przychodach i kosztach z jednostkami Skarbu Państwa i samorządu terytorialnego z wyłączeniem spółek z Grupy Poczty Polskiej oraz PKO Banku Polskiego S.A.

	Stan na 31 grudnia 2014		Stan na 31 grudnia 2013	
	Spółki z udziałem Skarbu Państwa	Instytucje rządowe i samorządowe	Spółki z udziałem Skarbu Państwa	Instytucje rządowe i samorządowe
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności	131 775	303 395	40 885	356 680
Należności od innych banków	131 775	0	20 179	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	303 395	0	356 673
Inwestycyjne aktywa finansowe	0	0	20 706	0
Inne należności	0	0	0	7
Zobowiązania	22 132	57 826	36 649	98 747
Depozyty otrzymane	22 132	57 825	36 649	98 746
Inne zobowiązania	0	1	0	1

	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014		okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	
	Spółki z udziałem Skarbu Państwa	Instytucje rządowe i samorządowe	Spółki z udziałem Skarbu Państwa	Instytucje rządowe i samorządowe
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Przychody	2 753	11 243	1 620	15 736
- z tytułu odsetek	2 655	11 018	1 525	15 350
- z tytułu prowizji	98	215	95	382
- z tytułu innych przychodów	0	10	0	4
Koszty	(591)	(2 030)	(786)	(3 890)
- z tytułu odsetek	(279)	(1 965)	(343)	(3 848)
- z tytułu prowizji	0	(57)	(1)	(39)
- z tytułu kosztów rzeczowych	(312)	0	(442)	0
- z tytułu innych kosztów	0	(8)	0	(3)

Transakcje z jednostkami zależnymi od Skarbu Państwa innymi niż wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Poczty Polskiej i PKO Banku Polskiego S.A. są związane z działalnością bankową (udzielanie finansowania, deponowanie środków).

Wysokość kredytów i pożyczek udzielonych członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku oraz podmiotu dominującego wobec Banku

Transakcje zawierane z kadrą zarządzającą zawierane są w ramach standardowej oferty produktowej.

Stan na 31 grudnia 2014	Członkowie Zarządu Banku	Rada Nadzorcza Banku	Członkowie Zarządu podmiotu dominującego Banku
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności	392	0	167
Kredyty udzielone	392	0	167
Zobowiązania	56	50	44
Depozyty otrzymane	56	50	44

okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	Członkowie Zarządu Banku	Rada Nadzorcza Banku	Członkowie Zarządu podmiotu dominującego Banku
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Przychody	14	0	9
- z tytułu odsetek	14	0	9
Koszty	(3)	0	(7)
- z tytułu odsetek	(1)	0	0
- z tytułu prowizji	(2)	0	(7)

Stan na 31 grudnia 2013	Członkowie Zarządu Banku	Rada Nadzorcza Banku	Członkowie Zarządu podmiotu dominującego Banku
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Należności	0	0	91
Kredyty udzielone	0	0	91
Zobowiązania	1	50	1
Depozyty otrzymane	1	50	1

okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	Członkowie Zarządu Banku	Rada Nadzorcza Banku	Członkowie Zarządu podmiotu dominującego Banku
	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Przychody	0	0	10
- z tytułu odsetek	0	0	8
- z tytułu prowizji	0	0	2
Koszty	(2)	0	(9)
- z tytułu odsetek	(2)	0	(1)
- z tytułu prowizji	0	0	(8)

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku i jednostek zależnych od Banku

	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Zarząd	3 065	2 650
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia, nagrody i narzuty)	2 818	2 556
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	247	94
Rada Nadzorcza	2 193	2 138
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia, nagrody i narzuty)	2 193	2 138
Razem	5 258	4 788

Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej Banku i jednostek zależnych Banku

	okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia, nagrody i narzuty)	13 047	15 487
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	117	70
Razem	13 164	15 557

44. Struktura zatrudnienia

Struktura zatrudnienia w Grupie w roku zakończonym 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku kształtowała się następująco:

w pełnych etatach	Stan na 31.12.2014	Stan na 31.12.2013
Centrala Banku	669	727
Placówki i Oddział Banku	178	244
Mikrooddziały	554	490
Jednostki zależne	232	239
Razem Grupa	1 633	1 700

45. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Do dnia sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2014 nie wystąpiły zdarzenia wpływające na sytuację majątkową i finansową Grupy.

46. Cele i zasady zarządzania ryzykiem w Grupie

Głównym celem zarządzania ryzykiem w Grupie jest zapewnienie bezpieczeństwa środkom powierzonym przez klientów Grupy oraz zapewnienie skuteczności realizacji celów strategicznych Grupy poprzez podejmowanie decyzji nakierowanych na maksymalizację uzyskiwanych dochodów w dłuższym horyzoncie czasowym, przy podejmowaniu akceptowalnego poziomu ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie jest procesem zintegrowanym i odbywa się w oparciu o wymogi nadzorcze oraz o wewnętrzne regulacje zatwierdzone przez Radę Nadzorczą oraz Zarząd Banku. Obowiązujące regulacje wewnętrzne w tym zakresie podlegają okresowej weryfikacji stosownie do zmian uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych funkcjonowania Grupy. Jednostką integrującą podejście do zarządzania ryzykiem w ramach Grupy jest Bank.

W Grupie przyjęto 3-stopniowy schemat organizacji regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem.

Ogólne ramy zarządzania ryzykiem zostały określone w następujących dokumentach przyjętych przez Radę Nadzorczą:

- „Generalnych zasadach zarządzania ryzykiem w Banku Pocztowym S.A.”,
- „Generalnych zasadach zarządzania kapitałem w Banku Pocztowym S.A.”,
- „Strategii rozwoju Banku Pocztowego S.A. w latach 2014-2017”,
- „Planie Finansowym Banku Pocztowego S.A. na 2014 r.”,
- „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Pocztowym S.A. na rok 2014”.

Ich uszczegółowieniem są, zaakceptowane przez Zarząd Banku, zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Delegują one obowiązki na poziom poszczególnych Departamentów i Biur oraz zawierają wytyczne dla jednostek zależnych Banku. Na ich podstawie opracowano szczegółowe procedury operacyjne zawierające opis poszczególnych czynności (w tym kontrolnych) przeprowadzanych przez Wydziały, Zespoły i Stanowiska.

W systemie zarządzania ryzykiem uczestniczą:

- Rada Nadzorcza,
- Zarząd,
- komitety ds. zarządzania ryzykiem powołane przez Zarząd, zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi,
- komórki organizacyjne zarządzające poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- komórki kontroli (w tym komórka audytu wewnętrznego oraz komórka compliance),
- pozostałe komórki organizacyjne,
- wybrane komórki organizacyjne jednostek zależnych.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz nad kontrolą procesu zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, jak również zatwierdza jego główne cele i wytyczne.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za całość zarządzania ryzykiem w Banku oraz na poziomie Grupy, jak również podejmowanie decyzji o charakterze strategicznym wpływającym na skalę i strukturę ryzyka. Zarząd zatwierdza metody zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Obejmują one takie czynności jak: identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola, raportowanie, podejmowanie działań zaradczych, a także przegląd i weryfikacja procesu zarządzania wybranym rodzajem ryzyka.

Komitety ds. zarządzania ryzykiem w Banku powoływane są przez Zarząd Banku i uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem. Komitety w Banku pełnią także funkcje opiniodawczą i rekomendacyjną w stosunku do Zarządu Banku w zakresie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, zasad i procedur realizacji poszczególnych etapów procesu zarządzania ryzykami, a także decyzyjną w zakresie uprawnień delegowanych przez Zarząd Banku. Dotyczy to w szczególności ustalania i monitorowania przestrzegania limitów, a także podejmowania decyzji kredytowych zgodnie z obowiązującym w Banku systemem limitów kompetencji decyzyjnych.

Ze względu na szeroki aspekt i przenikanie poszczególnych rodzajów ryzyka, każdy rodzaj ryzyka posiada komórkę wiodącą, która jest odpowiedzialna za koordynację procesu zarządzania danym rodzajem ryzyka. Komórki te odpowiadają za identyfikację, pomiar, monitoring i koordynację działań zaradczych w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka. Do zadań komórek należy także opracowywanie procedur dotyczących realizacji poszczególnych etapów procesu zarządzania ryzykiem.

W Banku funkcjonuje komórka audytu wewnętrznego, której celem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, procedur i mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie systemu zarządzania Bankiem, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku. W celu zapewnienia zgodności działania Banku z odpowiednimi prawami, przepisami

oraz standardami, w Banku funkcjonuje także wydzielona komórka compliance, której celem działania jest również właściwe zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Docelowa struktura ryzyka Banku oraz na poziomie Grupy jest uwarunkowana zdefiniowanym „apetytem na ryzyko”. Apetyt na ryzyko Banku określa gotowość Banku oraz Grupy do podejmowania określonej wielkości ryzyka w określonym horyzoncie czasowym i jest akceptowany przez Zarząd. Apetyt na ryzyko stanowi istotny element konstrukcji Strategii Banku i Planu Finansowego zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą.

Efektom prowadzonych działań w zakresie identyfikacji i pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka jest określenie, które z nich są istotne z punktu widzenia Grupy, ich klasyfikacja z punktu widzenia stałej oceny istotności (ryzyka trwale istotne i okresowo istotne), a także z perspektywy celowości pokrycia danego ryzyka kapitałem.

Jako ryzyko trwale istotne Grupa uznaje następujące rodzaje ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko stopy procentowej księgi bankowej,
- ryzyko płynności.

Dodatkowo Grupa identyfikuje następujące istotne rodzaje ryzyka:

- ryzyko strategiczne,
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko cyklu gospodarczego,
- ryzyka outsourcingu,
- ryzyko reputacji
- ryzyko kredytowe Filar II,
- ryzyko rezydualne,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko cen instrumentów dłużnych księgi handlowej.

W 2014 roku działalność Banku oraz Grupy była zgodna z wymogami regulacyjnymi wynikającymi z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 oraz Dyrektywy Parlamentu i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE.

46.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko, na jakie narażona jest Grupa z tytułu zawarcia transakcji kredytowych, skutkujące możliwością nie odzyskania udzielonych kwot, utratą dochodu lub poniesieniem straty finansowej. Jest ono wypadkową z obszaru opracowania i wprowadzenia produktu kredytowego, procesu kredytowania, a z drugiej strony działań ograniczających możliwość poniesienia strat. W ramach ryzyka kredytowego Grupa uwzględnia zarówno ryzyko kontrahenta, jak również ryzyko rozliczenia i dostawy.

Ustalając bieżącą politykę zarządzania ryzykiem kredytowym, Grupa ma na względzie utrzymanie ustalonego w strategii poziomu apetytu na ryzyko mierzonego wskaźnikiem NPL, założonego kosztu ryzyka, utrzymanie właściwego poziomu kapitału, przestrzeganie stosowanych przez Grupę limitów dotyczących działalności kredytowej, analizę mocnych i słabych stron działalności kredytowej Grupy oraz przewidywane możliwości i zagrożenia dla jej dalszego rozwoju. Polityka Grupy w zakresie akceptowalnego poziomu ryzyka kredytowego uwzględnia również cykliczność procesów ekonomicznych oraz zmiany zachodzące w samym portfelu ekspozycji kredytowych.

Grupa kieruje się m.in. następującymi zasadami w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym:

- analizuje ryzyko kredytowe pojedynczej ekspozycji kredytowej, portfela kredytowego i wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego,
- stosuje limity wewnętrzne i zewnętrzne wynikające odpowiednio z apetytu na ryzyko w różnych obszarach portfela kredytowego oraz wynikające z Prawa bankowego i realizacji rekomendacji KNF,
- funkcje związane z bezpośrednią analizą wniosków, oceną ryzyka i podejmowaniem decyzji kredytowych są oddzielone od funkcji związanych z pozyskiwaniem klientów (sprzedażą produktów bankowych),

- podstawowym kryterium zawierania transakcji kredytowych jest posiadanie zdolności i wiarygodności kredytowej przez klienta,
- podejmowanie decyzji kredytowych w Grupie odbywa się zgodnie z trybem i kompetencjami określonymi w przepisach wewnętrznych dotyczących oceny ryzyka kredytowego i podejmowania decyzji kredytowych,
- każda transakcja kredytowa od momentu zawarcia do pełnego rozliczenia jest monitorowana w zakresie wykorzystania kredytu, terminowości spłat, prawnych zabezpieczeń kredytu, powiązań kapitałowo-organizacyjnych dłużnika, a w przypadku klientów instytucjonalnych również pod względem bieżącej sytuacji ekonomiczno – finansowej,
- okresowo monitorowana jest sytuacja ekonomiczno-finansowa poszczególnych zakładów ubezpieczeń dostarczających zabezpieczenia kredytów oraz dostarczanie i opłacanie przez klientów polis i cesji praw z polis ubezpieczeniowych,,
- okresowo monitorowane są zmiany zachodzące na rynku nieruchomości oraz założenia i ramy prawno-ekonomiczne dokonywanych ocen wartości nieruchomości przyjmowanych jako zabezpieczenia ekspozycji kredytowych.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym odbywa się w Grupie na podstawie pisemnych instrukcji i procedur, w których są określone metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, limitowania oraz raportowania ryzyka kredytowego. W regulacjach jest określony zakres kompetencji poszczególnych jednostek Grupy w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym.

W celu wyznaczenia poziomu ryzyka kredytowego Grupa wykorzystuje m. in. następujące metody jego pomiaru:

- prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia powodującego stratę (PD),
- stopy odzysków (RR),
- strata w wyniku zdarzenia powodującego stratę (LGD),
- okres identyfikacji straty (LIP),
- udział i strukturę kredytów z utratą wartości (NPL),
- wskaźnik pokrycia kredytów z utratą wartości odpisami aktualizującymi (NPL coverage),
- miary efektywności modeli scoringowych (m.in. Gini, PSI ratio),
- koszt ryzyka.

Grupa przeprowadza cykliczne przeglądy realizacji przyjętej polityki zarządzania ryzykiem kredytowym. Przeglądowi i modyfikacji podlegają przede wszystkim:

- przepisy wewnętrzne dotyczące oceny i monitorowania ryzyka kredytowego klienta oraz weryfikacji wartości prawnych zabezpieczeń - dostosowywane są one do zmieniających się warunków rynkowych, specyfiki działalności typów (grup) klientów, przedmiotu kredytowania oraz określenia minimalnych wymogów stosowania obligatoryjnych form prawnych zabezpieczeń,
- wewnętrzny system limitowania działalności kredytowej oraz ustalania kompetencji decyzyjnych odnośnie podejmowania decyzji kredytowych,
- system identyfikacji, oceny i raportowania ryzyka kredytowego Komitetem Kredytowym, Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej Banku,
- maksymalne poziomy adekwatności wartości wskaźników wykorzystywanych przy ocenie ryzyka kredytowego oraz akceptowane formy wkładu własnego dla detalicznych kredytów mieszkaniowych,
- modele scoringowe oraz narzędzia informatyczne wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym.

System raportowania w Grupie składa się między innymi z następujących elementów:

- raportowania o poziomie ryzyka kredytowego, w tym analiz *vintage*, informacji o wykorzystaniu limitów oraz jakości i skuteczności procesów kredytowych,
- raportów z przeprowadzonych testów warunków skrajnych, przeglądu limitów oraz analiz back–testów dla odpisów aktualizacyjnych,
- analiz rynku nieruchomości oraz badania aktualnej wartości zabezpieczeń ekspozycji kredytowych,
- przeglądu realizacji zasad polityki ryzyka kredytowego.

Grupa przygotowuje następujące cykliczne raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko kredytowe:

- raport miesięczny dla Zarządu Banku i Komitetu Kredytowego Banku,
- raport kwartalny dla Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe (w podziale na klasy instrumentów finansowych)

	Wartość bilansowa netto	
	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	757 643	327 242
Należności od innych banków	158 269	36 329
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 336	1 369
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	5 151 777	5 055 712
- osoby fizyczne	4 296 942	4 053 210
- klienci instytucjonalni	551 538	645 912
- instytucje samorządowe	303 297	356 590
Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży :	1 100 547	1 455 018
- notowane	620 592	615 185
- nienotowane	479 955	839 833
Inwestycyjne aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności:	418 719	387 018
- notowane	393 688	372 080
- nienotowane	25 031	14 938
Pozostałe aktywa	29 274	27 074
Razem	7 617 565	7 289 762

Grupa jest dodatkowo narażona na ryzyko kredytowe z tytułu zawartych transakcji wykazywanych jako zobowiązania pozabilansowe. Wysokość maksymalnego narażenia na ryzyko kredytowe z tytułu tych transakcji wyraża ich wartość pozabilansowa zaprezentowana w nocie 41.

W celu zapobieżenia nadmiernej koncentracji zaangażowań, Grupa stosuje limity wewnętrzne i zewnętrzne wynikające z apetytu na ryzyko w różnych obszarach portfela kredytowego oraz z Prawa bankowego i realizacji rekomendacji KNF. Przy czym rodzaje i wielkość stosowanych przez Grupę limitów dotyczących działalności kredytowej określają przepisy wewnętrzne dotyczące limitowania działalności kredytowej w odniesieniu m. in. do koncentracji dużych zaangażowań, koncentracji branżowej, koncentracji zaangażowań ze względu na rodzaj zabezpieczenia oraz rodzaj produktu.

Grupa prowadzi działalność jedynie na terenie Polski. Poniższe tabele prezentują zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe w zakresie kredytów i pożyczek udzielonych klientom w poszczególnych województwach.

Struktura geograficzna portfela kredytowego - (wartości bilansowe netto)

Stan na 31 grudnia 2014	Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:							Razem tys. zł	Udział w portfelu kredytowym netto %
	osoby fizyczne				klienci instytucjonalni	instytucje samorządowe			
	kredyty w rachunku bieżącym	kredyty konsumpcyjne	kredyty na nieruchomości	kredyty w rachunku karty kredytowej					
tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł			
Mazowieckie	2 759	170 239	405 864	1 575	67 911	13 807	662 155	12,9%	
Wielkopolskie	5 365	217 087	313 678	2 089	64 589	30 977	633 785	12,3%	
Kujawsko-pomorskie	4 226	142 540	321 838	1 154	45 372	28 108	543 238	10,5%	
Dolnośląskie	1 349	197 412	236 999	1 082	54 880	36 802	528 524	10,3%	
Śląskie	3 670	246 760	137 499	1 847	31 102	24 912	445 790	8,7%	
Pomorskie	1 890	130 742	215 618	1 064	58 188	7 931	415 433	8,1%	
Łódzkie	1 563	107 717	156 638	809	56 742	17 140	340 609	6,6%	
Warmińsko-mazurskie	1 212	82 025	129 312	656	41 008	55 332	309 545	6,0%	
Zachodniopomorskie	2 593	119 415	115 494	1 219	53 005	5 324	297 050	5,8%	
Małopolskie	2 222	118 363	119 321	1 123	15 708	32 836	289 573	5,6%	
Lubuskie	1 038	73 929	75 422	724	26 963	9 134	187 210	3,6%	
Lubelskie	1 880	76 174	66 710	627	28 340	10 943	184 674	3,6%	
Podkarpackie	783	57 802	39 155	467	3 858	29 601	131 666	2,6%	
Opolskie	520	37 225	23 353	316	1 241	450	63 105	1,2%	
Świętokrzyskie	610	34 104	22 636	440	1 356	0	59 146	1,1%	
Podlaskie	690	25 577	30 426	333	1 143	0	58 169	1,1%	
Nieprzypisane	0	1 971	0	2	132	0	2 105	0,0%	
Razem	32 370	1 839 082	2 409 963	15 527	551 538	303 297	5 151 777	100,0%	

Stan na 31 grudnia 2013	Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:							Razem tys. zł	Udział w portfelu kredytowym netto %
	osoby fizyczne				klienci instytucjonalni	instytucje samorządowe			
	kredyty w rachunku bieżącym	kredyty konsumpcyjne	kredyty na nieruchomości	kredyty w rachunku karty kredytowej					
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł		
Mazowieckie	3 068	155 154	400 893	1 222	90 759	16 358	667 454	13,2%	
Wielkopolskie	5 870	201 417	311 279	1 905	83 720	35 436	639 627	12,7%	
Kujawsko-pomorskie	4 601	139 811	309 928	1 112	54 293	32 236	541 981	10,7%	
Dolnośląskie	1 332	149 411	215 008	888	66 809	51 835	485 283	9,6%	
Śląskie	3 659	224 186	136 240	1 497	31 087	28 157	424 826	8,4%	
Pomorskie	2 057	124 415	207 071	955	67 571	8 653	410 722	8,1%	
łódzkie	1 701	101 319	151 041	723	64 674	19 288	338 746	6,7%	
Warmińsko-mazurskie	1 284	76 540	122 882	561	44 514	63 031	308 812	6,1%	
Małopolskie	2 421	110 616	113 127	918	20 314	40 424	287 820	5,7%	
Zachodniopomorskie	2 810	106 945	113 162	1 075	55 235	6 149	285 376	5,6%	
Lubuskie	1 075	66 745	77 411	597	30 026	9 756	185 610	3,7%	
Lubelskie	2 092	67 966	65 649	557	24 409	11 826	172 499	3,4%	
Podkarpackie	766	48 349	38 922	413	5 881	31 643	125 974	2,5%	
Podlaskie	780	26 356	31 272	306	4 152	0	62 866	1,2%	
Opolskie	525	32 535	20 937	262	1 258	500	56 017	1,1%	
Świętokrzyskie	595	28 829	22 806	358	1 206	1 298	55 092	1,1%	
Nieprzypisane	41	6 907	0	55	4	0	7 007	0,1%	
Razem	34 677	1 667 501	2 337 628	13 404	645 912	356 590	5 055 712	100,0%	

Struktura geograficzna portfela kredytowego - (wartości pozabilansowe netto)

Wartość netto zaangażowania pozabilansowego w zakresie kredytów i pożyczek uwzględnia wartość rezerw na zobowiązania pozabilansowe, które zostały zaprezentowane w nocie 34.

Stan na 31 grudnia 2014	Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:							Razem tys. zł	Udział w zaangażowaniu pozabilansowym netto %
	osoby fizyczne				klienci instytucjonalni	instytucje samorządowe	tys. zł		
	kredyty w rachunku bieżącym	kredyty konsumpcyjne	kredyty na nieruchomości	kredyty w rachunku karty kredytowej					
Mazowieckie	3 353	2 970	5 454	1 415	51 659	0	64 851	37,1%	
Śląskie	2 730	2 476	1 083	1 958	13 256	0	21 503	12,3%	
Łódzkie	1 389	1 458	1 157	714	15 750	0	20 468	11,7%	
Wielkopolskie	4 328	1 339	2 614	1 659	1 401	0	11 341	6,5%	
Dołnośląskie	1 010	2 076	3 370	869	2 053	0	9 378	5,4%	
Kujawsko-pomorskie	4 075	1 089	1 211	989	350	0	7 714	4,4%	
Pomorskie	1 300	1 064	1 647	879	1 781	0	6 671	3,8%	
Lubelskie	1 717	1 129	1 059	722	1 771	0	6 398	3,7%	
Małopolskie	1 623	1 411	1 045	1 098	225	0	5 402	3,1%	
Zachodniopomorskie	1 842	978	657	818	239	0	4 534	2,6%	
Warmińsko-mazurskie	886	499	1 708	460	540	0	4 093	2,3%	
Lubuskie	1 030	813	330	482	1 187	0	3 842	2,2%	
Podkarpackie	916	487	866	623	54	0	2 946	1,7%	
Podlaskie	1 210	263	204	285	85	0	2 047	1,2%	
Świętokrzyskie	748	223	397	316	67	0	1 751	1,0%	
Opolskie	348	545	99	326	14	0	1 332	0,8%	
Nieprzypisane	13	564	0	23	0	0	600	0,3%	
Razem	28 518	19 384	22 901	13 636	90 432	0	174 871	100,0%	

Stan na 31 grudnia 2013	Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:							Razem tys. zł	Udział w zaangażowaniu pozabilansowym netto %
	osoby fizyczne				klienci instytucjonalni	instytucje samorządowe			
	kredyty w rachunku bieżącym	kredyty konsumpcyjne	kredyty na nieruchomości	kredyty w rachunku karty kredytowej					
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł			
Mazowieckie	3 336	2 691	7 197	1 732	85 647	0	100 603	37,6%	
Łódzkie	1 333	1 175	2 661	884	35 599	0	41 652	15,6%	
Dolnośląskie	1 180	2 213	7 249	1 203	8 420	0	20 265	7,6%	
Wielkopolskie	4 281	1 251	4 827	2 167	5 922	0	18 448	6,9%	
Kujawsko-pomorskie	4 104	672	4 235	1 267	2 416	0	12 694	4,7%	
Lubelskie	1 817	391	1 936	837	6 747	0	11 728	4,4%	
Śląskie	2 701	2 916	2 110	1 808	1 961	0	11 496	4,3%	
Zachodniopomorskie	1 855	959	2 087	1 237	2 742	0	8 880	3,3%	
Pomorskie	1 292	1 087	2 731	1 181	2 525	0	8 816	3,3%	
Małopolskie	1 752	719	1 993	923	3 263	0	8 650	3,2%	
Lubuskie	972	559	319	664	5 829	0	8 343	3,1%	
Warmińsko-mazurskie	937	617	1 988	740	1 965	0	6 247	2,3%	
Podkarpackie	928	522	1 144	636	78	0	3 308	1,2%	
Podlaskie	1 311	51	285	539	95	0	2 281	0,9%	
Świętokrzyskie	712	374	167	478	127	0	1 858	0,7%	
Opolskie	391	512	389	320	171	0	1 783	0,7%	
Nieprzypisane	9	180	0	42	160	0	391	0,1%	
Razem	28 911	16 889	41 318	16 658	163 667	0	267 443	100,0%	

Struktura branżowa portfela kredytowego

Poniższa tabela prezentuje strukturę koncentracji zaangażowania Grupy w poszczególne branże. W Grupie utrzymuje się dominacja kredytów udzielonych osobom fizycznym.

	Stan na 31 grudnia 2014				Stan na 31 grudnia 2013			
	Wartość bilansowa netto	Wartość pozabilansowa netto	Razem zaangażowanie kredytowe netto	Udział procentowy	Wartość bilansowa netto	Wartość pozabilansowa netto	Razem zaangażowanie kredytowe netto	Udział procentowy
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Osoby fizyczne	4 296 942	84 439	4 381 381	82,3%	4 053 386	103 776	4 157 162	78,1%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	330 901	24 023	354 924	6,7%	355 685	49 568	405 253	7,6%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	303 297	0	303 297	5,7%	356 367	0	356 367	6,7%
Zakwaterowanie	29 779	10 913	40 692	0,8%	25 181	72	25 253	0,5%
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	20 851	1 694	22 545	0,4%	16 871	6 608	23 479	0,4%
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	16 315	372	16 687	0,3%	31 566	2 534	34 100	0,6%
Edukacja	14 794	14	14 808	0,3%	16 054	634	16 688	0,3%
Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	14 484	245	14 729	0,3%	14 402	4 593	18 995	0,4%
Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	14 142	0	14 142	0,3%	29 395	238	29 633	0,6%
Pozostała działalność	110 272	53 171	163 443	3,1%	156 805	99 420	256 225	4,8%
Razem	5 151 777	174 871	5 326 648	100,0%	5 055 712	267 443	5 323 155	100,0%

Zaangażowanie brutto Grupy wobec dziesięciu największych klientów

Stan na 31 grudnia 2014		Zaangażowanie całkowite	Zaangażowanie bilansowe (kapitał)	Zaangażowanie pozabilansowe	Udział w portfelu kredytowym brutto
Nazwa kredytobiorcy	branża wg PKD	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Klient 1	Działalność pocztowa i kurierska	49 077	0	49 077	0,9%
Klient 2	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	29 653	16 730	12 923	0,6%
Klient 3	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	23 625	23 625	0	0,4%
Klient 4	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	20 746	19 135	1 611	0,4%
Klient 5	Zakwaterowanie	17 500	6 668	10 832	0,3%
Klient 6	Zakwaterowanie	16 851	16 692	159	0,3%
Klient 7	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14 203	14 203	0	0,3%
Klient 8	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14 200	14 200	0	0,3%
Klient 9	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12 582	12 582	0	0,2%
Klient 10	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11 100	11 100	0	0,2%
		209 537	134 935	74 602	3,9%

Stan na 31 grudnia 2013		Zaangażowanie całkowite	Zaangażowanie bilansowe (kapitał)	Zaangażowanie pozabilansowe	Udział w portfelu kredytowym brutto
Nazwa kredytobiorcy	branża wg PKD	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Klient 1	Działalność pocztowa i kurierska	73 753	0	73 753	1,4%
Klient 2	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	28 750	28 750	0	0,6%
Klient 3	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	21 618	15 059	6 559	0,4%
Klient 4	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	20 736	0	20 736	0,4%
Klient 5	Zakwaterowanie	17 521	17 472	49	0,3%
Klient 6	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16 003	16 003	0	0,3%
Klient 7	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	15 098	15 098	0	0,3%
Klient 8	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14 281	14 281	0	0,3%
Klient 9	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	13 762	13 375	387	0,3%
Klient 10	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12 930	12 930	0	0,2%
		234 452	132 968	101 484	4,5%

Struktura jakościowa

Grupa identyfikuje następującą strukturę jakościową aktywów finansowych:

- nieprzeterminowane, bez przesłanki utraty wartości,
- przeterminowane, bez przesłanki utraty wartości,
- dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości ale samej utraty wartości nie stwierdzono,
- dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości, rozpoznano utratę wartości i utworzono odpis aktualizujący.

Poniższe tabele prezentują podsumowanie powyższych kategorii jakościowych dla poszczególnych aktywów finansowych wg stanu na 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku.

A. Struktura jakościowa należności od innych banków

	Stan na 31 grudnia 2014				Stan na 31 grudnia 2013			
	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Udział w ekspozycji bilansowej netto	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Udział w ekspozycji bilansowej netto
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Należności od innych banków nieprzeterminowane, bez przesłanki utraty wartości	158 269	0	158 269	100,0%	36 329	0	36 329	100,0%
Należności od innych banków przeterminowane, bez przesłanki utraty wartości	0	0	0	0,0%	0	0	0	0,0%
Należności od innych banków, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości ale samej utraty wartości nie stwierdzono	0	0	0	0,0%	0	0	0	0,0%
Należności od innych banków, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości, rozpoznano utratę wartości i utworzono odpis aktualizujący	0	0	0	0,0%	0	0	0	0,0%
Razem	158 269	0	158 269	100,0%	36 329	0	36 329	100,0%

B. Struktura jakościowa inwestycyjnych aktywów finansowych

	Stan na 31 grudnia 2014				Stan na 31 grudnia 2013			
	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Udział w ekspozycji bilansowej netto	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Udział w ekspozycji bilansowej netto
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Inwestycyjne aktywa finansowe nieprzeterminowane, bez przesłanki utraty wartości	1 519 266	0	1 519 266	100,0%	1 842 036	0	1 842 036	100,0%
Inwestycyjne aktywa finansowe przeterminowane, bez przesłanki utraty wartości	0	0	0	0,0%	0	0	0	0,0%
Inwestycyjne aktywa finansowe, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości ale samej utraty wartości nie stwierdzono	0	0	0	0,0%	0	0	0	0,0%
Inwestycyjne aktywa finansowe, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości, rozpoznano utratę wartości i utworzono odpis aktualizujący	0	0	0	0,0%	0	0	0	0,0%
Razem	1 519 266	0	1 519 266	100,0%	1 842 036	0	1 842 036	100,0%

C. Struktura jakościowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom

Stan na	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Udział w ekspozycji bilansowej netto	Wartość pozabilansowa brutto	Odpis	Wartość pozabilansowa netto	Udział w ekspozycji pozabilansowej netto
31 grudnia 2014	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Kredyty i pożyczki nieprzeterminowane, bez przesłanki utraty wartości	4 689 905	10 334	4 679 571	90,8%	172 907	389	172 518	98,7%
Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez przesłanki utraty wartości	256 774	12 534	244 240	4,7%	1 154	60	1 094	0,6%
Kredyty i pożyczki, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości ale samej utraty wartości nie stwierdzono	53 615	867	52 748	1,0%	496	4	492	0,3%
Kredyty i pożyczki, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości, rozpoznano utratę wartości i utworzono odpis aktualizujący	325 391	150 173	175 218	3,4%	945	178	767	0,4%
Razem	5 325 685	173 908	5 151 777	100,0%	175 502	631	174 871	100,0%

Stan na	Wartość bilansowa brutto	Odpis	Wartość bilansowa netto	Udział w ekspozycji bilansowej netto	Wartość pozabilansowa brutto	Odpis	Wartość pozabilansowa netto	Udział w ekspozycji pozabilansowej netto
31 grudnia 2013	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%	tys. zł	tys. zł	tys. zł	%
Kredyty i pożyczki nieprzeterminowane, bez przesłanki utraty wartości	4 499 939	6 183	4 493 756	88,9%	264 194	816	263 378	98,5%
Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez przesłanki utraty wartości	365 669	8 352	357 317	7,1%	2 792	102	2 690	1,0%
Kredyty i pożyczki, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości ale samej utraty wartości nie stwierdzono	37 655	316	37 339	0,7%	1 023	9	1 014	0,4%
Kredyty i pożyczki, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości, rozpoznano utratę wartości i utworzono odpis aktualizujący	277 241	109 941	167 300	3,3%	559	198	361	0,1%
Razem	5 180 504	124 792	5 055 712	100,0%	268 568	1 125	267 443	100,0%

Kredyty i pożyczki udzielone klientom, nieprzeterminowane bez przesłanki utraty wartości

Kredyty i pożyczki udzielone klientom, dla których Bank nie stwierdził przeterminowania ani nie zidentyfikował przesłanki utraty wartości charakteryzują się akceptowalnym poziomem ryzyka kredytowego.

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	3 929 739	3 603 478
- kredyty w rachunku bieżącym	28 280	31 297
- kredyty konsumpcyjne	1 595 544	1 384 710
- kredyty na nieruchomości	2 293 433	2 176 293
- kredyty w rachunku karty kredytowej	12 482	11 178
klienci instytucjonalni	458 448	546 180
instytucje samorządowe	301 718	350 281
Razem	4 689 905	4 499 939
Odpis	10 334	6 183
Razem netto	4 679 571	4 493 756
Pozabilans brutto	172 907	264 194
Odpis na pozabilans	389	816
Pozabilans netto	172 518	263 378

Kredyty i pożyczki udzielone klientom, przeterminowane bez przesłanki utraty wartości

Poniższe tabele prezentują analizę wiekową kredytów i pożyczek udzielonych klientom, dla których stwierdzono przeterminowanie ale nie stwierdzono przesłanki utraty wartości.

Stan na	1 - 30 dni	31 – 60 dni	61 – 90 dni	Razem
31 grudnia 2014	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	200 482	31 470	14 607	246 559
- kredyty w rachunku bieżącym	1 702	237	160	2 099
- kredyty konsumpcyjne	131 406	25 221	12 274	168 901
- kredyty na nieruchomości	66 429	5 761	1 986	74 176
- kredyty w rachunku karty kredytowej	945	251	187	1 383
klienci instytucjonalni	6 526	1 410	735	8 671
instytucje samorządowe	1 544	0	0	1 544
Razem brutto	208 552	32 880	15 342	256 774
Odpis	5 315	3 588	3 631	12 534
Razem netto	203 237	29 292	11 711	244 240
Pozabilans brutto	774	230	150	1 154
Odpis na pozabilans	16	21	23	60
Pozabilans netto	758	209	127	1 094

Stan na	1 - 30 dni	31 – 60 dni	61 – 90 dni	Razem
31 grudnia 2013	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	314 138	25 364	6 685	346 187
- kredyty w rachunku bieżącym	1 667	347	82	2 096
- kredyty konsumpcyjne	199 783	18 960	5 507	224 250
- kredyty na nieruchomości	111 926	5 730	962	118 618
- kredyty w rachunku karty kredytowej	762	327	134	1 223
klienci instytucjonalni	13 102	47	0	13 149
instytucje samorządowe	6 333	0	0	6 333
Razem brutto	333 573	25 411	6 685	365 669
Odpis	4 918	2 040	1 394	8 352
Razem netto	328 655	23 371	5 291	357 317
Pozabilans brutto	2 444	271	77	2 792
Odpis na pozabilans	59	19	24	102
Pozabilans netto	2 385	252	53	2 690

Kredyty i pożyczki udzielone klientom, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości ale samej utraty wartości nie stwierdzono

Poniższe tabele prezentują kredyty i pożyczki udzielone klientom, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości ale samej utraty wartości nie stwierdzono, z uwzględnieniem wpływu finansowego efektu zabezpieczeń na odpis z tytułu utraty wartości.

Stan na 31 grudnia 2014	Wystąpiły przesłanki utraty wartości, ale samej utraty wartości nie stwierdzono, w tym:								
	wartość bilansowa brutto	wartość pozabilansowa brutto	utworzony odpis nieuwzględniający finansowego efektu zabezpieczeń		finansowy efekt zabezpieczeń, uwzględniony w odpisie		utworzony odpis uwzględniający finansowy efekt zabezpieczeń		
			bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- kredyty w rachunku bieżącym	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- kredyty konsumpcyjne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- kredyty na nieruchomości	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
klienci instytucjonalni	53 615	496	19 806	348	18 939	344	867	4	
instytucje samorządowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	53 615	496	19 806	348	18 939	344	867	4	

Stan na 31 grudnia 2013	Wystąpiły przesłanki utraty wartości, ale samej utraty wartości nie stwierdzono, w tym:								
	wartość bilansowa brutto	wartość pozabilansowa brutto	utworzony odpis nieuwzględniający finansowego efektu zabezpieczeń		finansowy efekt zabezpieczeń, uwzględniony w odpisie		utworzony odpis uwzględniający finansowy efekt zabezpieczeń		
			bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- kredyty w rachunku bieżącym	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- kredyty konsumpcyjne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- kredyty na nieruchomości	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- kredyty w rachunku karty kredytowej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
klienci instytucjonalni	37 655	1 023	17 690	436	17 374	427	316	9	
instytucje samorządowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	37 655	1 023	17 690	436	17 374	427	316	9	

Kredyty i pożyczki udzielone klientom, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości, rozpoznano utratę wartości i utworzono odpis aktualizujący

Poniższe tabele prezentują kredyty i pożyczki udzielone klientom, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości i rozpoznano utratę wartości oraz utworzono odpis aktualizujący, z uwzględnieniem wpływu finansowego efektu zabezpieczeń na odpis z tytułu utraty wartości.

Wystąpiły przesłanki utraty wartości, rozpoznano utratę wartości i utworzono odpis aktualizujący, w tym:									
Stan na	wartość bilansowa brutto	wartość pozabilansowa brutto	utworzony odpis nieuwzględniający finansowego efektu zabezpieczeń		finansowy efekt zabezpieczeń, uwzględniony w odpisie		utworzony odpis uwzględniający finansowy efekt zabezpieczeń		
			bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	
31 grudnia 2014	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	247 265	825	110 177	163	2 913	0	107 264	163	
- kredyty w rachunku bieżącym	5 457	10	3 044	3	0	0	3 044	3	
- kredyty konsumpcyjne	161 356	0	73 247	0	2 913	0	70 334	0	
- kredyty na nieruchomości	76 414	69	31 768	21	0	0	31 768	21	
- kredyty w rachunku karty kredytowej	4 038	746	2 118	139	0	0	2 118	139	
klienci instytucjonalni	78 026	120	62 661	15	19 797	0	42 864	15	
instytucje samorządowe	100	0	45	0	0	0	45	0	
Razem	325 391	945	172 883	178	22 710	0	150 173	178	

Wystąpiły przesłanki utraty wartości, rozpoznano utratę wartości i utworzono odpis aktualizujący, w tym:									
Stan na	wartość bilansowa brutto	wartość pozabilansowa brutto	utworzony odpis nieuwzględniający finansowego efektu zabezpieczeń		finansowy efekt zabezpieczeń, uwzględniony w odpisie		utworzony odpis uwzględniający finansowy efekt zabezpieczeń		
			bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	bilans	pozabilans	
31 grudnia 2013	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne	193 465	488	81 235	193	3 091	0	78 144	193	
- kredyty w rachunku bieżącym	4 103	9	2 291	3	0	0	2 291	3	
- kredyty konsumpcyjne	114 152	4	50 320	1	3 091	0	47 229	1	
- kredyty na nieruchomości	72 761	69	27 347	21	0	0	27 347	21	
- kredyty w rachunku karty kredytowej	2 449	406	1 277	168	0	0	1 277	168	
klienci instytucjonalni	83 776	71	64 171	28	32 374	23	31 797	5	
instytucje samorządowe	0	0	0	0	0	0	0	0	
Razem	277 241	559	145 406	221	35 465	23	109 941	198	

Finansowy efekt uwzględnienia odzysku z zabezpieczeń dla należności analizowanych indywidualnie wyniósł na 31 grudnia 2014 roku 42,0 mln zł, natomiast na 31 grudnia 2013 roku wyniósł 53,3 mln zł. Jest to kwota, o którą poziom wymaganych odpisów z tytułu utraty wartości byłby wyższy, gdyby przy szacowaniu odpisu nie zostały uwzględnione przepływy z zabezpieczeń.

W przypadku należności analizowanych indywidualnie, wartość odpisów bez uwzględnienia efektu finansowego odzysków z zabezpieczeń na 31 grudnia 2014 roku wyniosłaby 68,6 mln zł, a na 31 grudnia 2013 roku 77,0 mln zł.

Zabezpieczenia i inne elementy prowadzące do poprawy warunków kredytowania:

- hipoteka wpisana w księdze wieczystej (KW), na pierwszym miejscu; możliwe także dalsze miejsce w KW (jeśli suma wszystkich dokonanych wpisów nie przekracza 50% wartości rynkowej nieruchomości). Stosuje się wpis hipoteki w wysokości 100% wartości transakcji na zabezpieczenie kapitału powiększony, co najmniej o 60% wartości transakcji na zabezpieczenie odsetek, opłat i prowizji oraz kosztów Grupy z tytułu niespłacenia przez kredytobiorcę, kredytu/pożyczki w terminie,
- cesja praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych,
- oświadczenie kredytobiorcy (i/lub poręczyciela) o poddaniu się egzekucji do kwoty stanowiącej 150% udzielonego kredytu brutto wraz z datą, do której Grupa będzie mogła wystąpić o nadanie tytułowi klauzuli wykonalności,
- oświadczenie właściciela nieruchomości o poddaniu się egzekucji do kwoty hipoteki/hipotek ustanowionej/ych na nieruchomości/ach będącej/ych ich własnością, wraz z datą do której Grupa będzie mogła wystąpić w oparciu o oświadczenie o poddaniu się egzekucji o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności,
- weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową dla Grupy,
- w przypadku budowy domu/lokalu – cesja wierzytelności z umowy o budowę domu/lokalu z deweloperem/spółdzielnią mieszkaniową,
- przelew środków pieniężnych należących do kredytobiorcy na rachunek Grupy – na podstawie art. 102 Prawa bankowego (depozyty i lokaty bankowe),
- zastaw rejestrowy wraz z blokadą na prawach wynikających z papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa i NBP (bony i obligacje skarbowe),
- cesja praw z jednostek uczestnictwa w zaakceptowanym przez Grupę towarzystwie funduszy inwestycyjnych,
- cesja praw z polisy ubezpieczeniowej w zaakceptowanym przez Grupę towarzystwie ubezpieczeń,
- zastaw finansowy, zastaw rejestrowy, cesja, kaucja lub blokada na innych produktach inwestycyjnych zatwierdzanych indywidualnie przy podejmowaniu decyzji kredytowej.

Wartość godziwa zabezpieczeń hipotecznych dla ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie wynosiła 4 651,7 mln zł na 31 grudnia 2014 roku oraz 4 639,5 mln zł na 31 grudnia 2013 roku.

Kredyty restrukturyzowane (*forbearance*)

Realizowana wobec wybranych ekspozycji kredytowych restrukturyzacja (ang. *forbearance*) oznacza wymuszoną zmianę początkowych warunków obowiązującej umowy kredytu na wniosek banku lub kredytobiorcy, spowodowaną brakiem możliwości spłaty kredytu na obecnych warunkach, w związku z wystąpieniem zdarzenia, które spowodowało pogorszenie sytuacji majątkowej kredytobiorcy oraz powstanie zaległości w spłacie kredytu lub wpływa negatywnie na prognozę spłaty kredytu. Celem działań restrukturyzacyjnych jest w szczególności:

- dostosowanie warunków spłaty zobowiązań wynikających z transakcji kredytowej do aktualnych możliwości dłużnika do regulowania zobowiązań,
- umożliwienie dłużnikowi zrestrukturyzowania zadłużenia bez uruchamiania przez Grupę procedur windykacyjnych powodujących natychmiastową wymagalność całości zadłużenia i pogorszenie zdolności do regulowania zobowiązań,
- poprawienie pozycji windykacyjnej Grupy poprzez przyjęcie dodatkowych zabezpieczeń,
- umożliwienie dłużnikowi zrestrukturyzowania zadłużenia po uruchomieniu przez Grupę procedur windykacyjnych,
- minimalizacja strat Grupy.

Grupa stosuje następujące formy restrukturyzacji:

- zmianę harmonogramu spłat w ramach pierwotnego okresu kredytowania (tj. czasowe obniżenie wysokości raty do kwoty proponowanej przez dłużnika lub wynikającej z posiadanej zdolności do spłaty),
- wydłużenie okresu kredytowania,
- zmianę terminu spłaty raty,
- prolongatę w spłatach,
- zmianę zasad oprocentowania,
- przejęcie długu przez wstąpienie osoby trzeciej na miejsce dłużnika lub przystąpienie do długu osoby trzeciej,
- zmianę algorytmu spłat z malejących na równe,
- ustalenie harmonogramu spłat dla limitu w rachunku bieżącym i kredytu rewolwingowego lub malejącego salda wykorzystanej transakcji kredytowej,
- zmianę sposobu spłat – najpierw kapitał później odsetki,
- czasowe zawieszenie spłat odsetek,
- kapitalizację odsetek/kapitału,
- ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia transakcji,
- sprzedaż wierzytelności,
- konwersję,
- przejęcie zabezpieczeń i rozliczenie w ciężar długu,
- podpisanie nowej umowy kredytowej/porozumienia na spłatę zrestrukturyzowanego zadłużenia,
- inne działania mające na celu minimalizację strat Grupy.

Transakcje zrestrukturyzowane podlegają rejestracji i objęte są bieżącym monitoringiem. Prawidłowość realizacji warunków aneksu restrukturyzacyjnego/nowej umowy/porozumienia jest monitorowana w szczególności w zakresie zgodności spłaty zadłużenia z terminami i kwotami określonymi w aneksie restrukturyzacyjnym/nowej umowie/porozumieniu. W przypadku stwierdzenia zagrożenia dla realizacji aneksu restrukturyzacyjnego/nowej umowy/porozumienia, komórka organizacyjna przeprowadzająca monitoring warunków restrukturyzacji podejmuje działania w celu renegotjacji warunków lub przekazania transakcji do windykacji. Rejestr tworzony jest i aktualizowany na bieżąco na podstawie właściwych zapisów w systemach informatycznych Banku. Wyniki monitoringu transakcji objętych restrukturyzacją prezentowane są w okresach kwartalnych na Komitecie Kredytowym Banku. W ramach mechanizmów kontrolnych na koniec każdego kwartału dokonywany jest przegląd oznaczeń transakcji zrestrukturyzowanych.

Zgodnie z Rekomendacją R restrukturyzacja stanowi przesłankę utraty wartości ekspozycji kredytowej, a każda zrestrukturyzowana ekspozycja podlega pomiarowi pod kątem utraty wartości.

Poniżej tabelę prezentują wartość kredytów i pożyczek w procesie restrukturyzacji według stanu na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku.

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto, w tym:	5 325 685	5 180 504
Kredyty i pożyczki udzielone klientom forbearance brutto:	57 772	36 349
osoby fizyczne:	8 094	254
- kredyty konsumpcyjne	2 416	141
- kredyty na nieruchomości	5 678	113
klienci instytucjonalni:	49 678	36 095
- kredyty w rachunku bieżącym	4 262	3 742
- kredyty operacyjne	12 342	1 294
- kredyty inwestycyjne	28 140	27 069
- kredyty pozostałe	4 934	3 990
instytucje samorządowe	0	0
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom forbearance:	(17 529)	(11 553)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom forbearance netto	40 243	24 796

Kredyty i pożyczki udzielone klientom brutto według stosowanych zmian warunków spłaty dla forbearance*	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
- zmiana harmonogramu spłat	38 918	31 471
- wydłużenie okresu kredytowania	32 246	21 137
- karencja w spłacie	22 409	9 761
- ustalenie harmonogramu spłat dla limitu	650	665
- zmiana zasad oprocentowania	25 827	19 676
- zmiana zabezpieczenia	422	0
- przystąpienie do długu	249	254

* dla jednego kredytu i pożyczki można zastosować kilka zmian warunków spłaty

Struktura jakościowa kredytów i pożyczek w procesie restrukturyzacji według stanu na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku przedstawiała się następująco:

Stan na 31 grudnia 2014	Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość brutto)		Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości		Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość netto)		Razem
	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	7 984	110	2 205	0	5 779	110	5 889
- kredyty konsumpcyjne	2 416	0	441	0	1 975	0	1 975
- kredyty na nieruchomości	5 568	110	1 764	0	3 804	110	3 914
klienci instytucjonalni:	25 298	24 380	14 926	398	10 372	23 982	34 354
- kredyty w rachunku bieżącym	3 891	371	1 747	6	2 144	365	2 509
- kredyty operacyjne	5 996	6 346	3 450	103	2 546	6 243	8 789
- kredyty inwestycyjne	10 477	17 663	7 718	289	2 759	17 374	20 133
- kredyty pozostałe	4 934	0	2 011	0	2 923	0	2 923
instytucje samorządowe	0	0	0	0	0	0	0
Razem	33 282	24 490	17 131	398	16 151	24 092	40 243

Stan na 31 grudnia 2013	Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość brutto)		Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości		Kredyty i pożyczki udzielone klientom (wartość netto)		Razem
	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	z rozpoznaną utratą wartości	bez rozpoznanej utraty wartości	
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	141	113	21	0	120	113	233
- kredyty konsumpcyjne	141	0	21	0	120	0	120
- kredyty na nieruchomości	0	113	0	0	0	113	113
klienci instytucjonalni:	35 910	185	11 530	2	24 380	183	24 563
- kredyty w rachunku bieżącym	3 557	185	1 358	2	2 199	183	2 382
- kredyty operacyjne	1 294	0	304	0	990	0	990
- kredyty inwestycyjne	27 069	0	7 952	0	19 117	0	19 117
- kredyty pozostałe	3 990	0	1 916	0	2 074	0	2 074
instytucje samorządowe	0	0	0	0	0	0	0
Razem	36 051	298	11 551	2	24 500	296	24 796

Poniższe tabele prezentują zmianę wartości bilansowych kredytów i pożyczek w procesie restrukturyzacji w poszczególnych okresach sprawozdawczych.

	wartość netto na 1 stycznia 2014	wartość brutto ekspozycji ujętych w okresie	wartość brutto ekspozycji wyłączonych w okresie	spłata należności w okresie	zmiana odpisów aktualizujących w okresie	wartość netto na 31 grudnia 2014
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	233	7 889	0	(49)	(2 184)	5 889
- kredyty konsumpcyjne	120	2 321	0	(46)	(420)	1 975
- kredyty na nieruchomości	113	5 568	0	(3)	(1 764)	3 914
klienci instytucjonalni:	24 563	16 699	0	(3 116)	(3 792)	34 354
- kredyty w rachunku bieżącym	2 382	1 013	0	(493)	(393)	2 509
- kredyty operacyjne	990	11 268	0	(220)	(3 249)	8 789
- kredyty inwestycyjne	19 117	1 507	0	(436)	(55)	20 133
- kredyty pozostałe	2 074	2 911	0	(1 967)	(95)	2 923
instytucje samorządowe	0	0	0	0	0	0
Razem	24 796	24 588	0	(3 165)	(5 976)	40 243

	wartość netto na 1 stycznia 2013	wartość brutto ekspozycji ujętych w okresie	wartość brutto ekspozycji wyłączonych w okresie	spłata należności w okresie	zmiana odpisów aktualizujących w okresie	wartość netto na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	0	254	0	0	(21)	233
- kredyty konsumpcyjne	0	141	0	0	(21)	120
- kredyty na nieruchomości	0	113	0	0	0	113
klienci instytucjonalni:	30 388	8 441	0	(12 238)	(2 028)	24 563
- kredyty w rachunku bieżącym	1 022	3 157	0	(751)	(1 046)	2 382
- kredyty operacyjne	1 602	1 294	0	(1 607)	(299)	990
- kredyty inwestycyjne	27 764	0	0	(9 880)	1 233	19 117
- kredyty pozostałe	0	3 990	0	0	(1 916)	2 074
instytucje samorządowe	0	0	0	0	0	0
Razem	30 388	8 695	0	(12 238)	(2 049)	24 796

Wartość przychodów odsetkowych od kredytów i pożyczek w procesie restrukturyzacji w 2014 roku i 2013 roku przedstawia się następująco.

	okres	
	od 01.01.2014 do 31.12.2014	od 01.01.2013 do 31.12.2013
	tys. zł	tys. zł
osoby fizyczne:	227	4
- kredyty konsumpcyjne	103	1
- kredyty na nieruchomości	124	3
klienci instytucjonalni:	1 228	1 289
- kredyty w rachunku bieżącym	45	180
- kredyty operacyjne	226	23
- kredyty inwestycyjne	791	860
- kredyty pozostałe	166	226
instytucje samorządowe	0	0
Razem	1 455	1 293

46.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko wystąpienia utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań Grupy na skutek niekorzystnego ukształtowania się struktury aktywów i zobowiązań. Źródłem ryzyka płynności może być niedopasowanie strumieni pieniężnych, nagłe wycofanie depozytów przez deponentów, koncentracja źródeł finansowania oraz portfela kredytowego, utrzymywania nieadekwatnego poziomu portfela aktywów płynnych, ograniczona płynność aktywów, niedotrzymanie zobowiązań przez kontrahentów Banku i Grupy lub inna nieprzewidziana sytuacja na rynku finansowym.

Ryzyko płynności Grupy jest zarządzane na poziomie Banku, ponieważ ze względu na specyfikę działalności spółek zależnych ponoszone przez nie ryzyko płynności jest nieistotne.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest bilansowanie wpływów i wypływów środków z transakcji bilansowych i pozabilansowych w celu zapewnienia efektywnych kosztowo źródeł finansowania, generowania nadwyżek finansowych i odpowiedniego ich wykorzystania. Bank kształtuje strukturę aktywów i zobowiązań, zapewniającą osiągnięcie zakładanych wskaźników finansowych, przy zaakceptowanym przez Bank poziomie ryzyka płynności oraz w ramach zdefiniowanego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko.

Bank kieruje się m.in. następującymi zasadami w procesie zarządzania ryzykiem płynności:

- utrzymywany jest akceptowalny poziom płynności, którego podstawą jest utrzymanie odpowiedniego zasobu aktywów płynnych,
- główne źródło finansowania aktywów Banku stanowią stabilne środki finansowania,
- podejmowane są działania w celu utrzymywania poziomu ryzyka płynności w ramach przyjętego profilu ryzyka,
- nadzorcze miary płynności utrzymywane są powyżej ustalonych limitów.

Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się w Banku na podstawie pisemnych zasad i procedur, w których są określone metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, limitowania oraz raportowania ryzyka płynności. W regulacjach tych określony jest także zakres kompetencji poszczególnych jednostek Banku w procesie zarządzania ryzykiem płynności.

W celu zapewnienia wysokich standardów zarządzania ryzykiem płynności, zgodnych z najlepszą praktyką bankową, Bank co najmniej raz w roku dokonuje przeglądu oraz weryfikacji zasad oraz procedur, w tym także wewnętrznych limitów płynności.

W celu określenia poziomu ryzyka płynności Bank wykorzystuje różne metody jego pomiaru i oceny, w tym:

- metodę kontraktowej i urealnionej luki płynności,
- badanie stabilności i koncentracji bazy depozytowej,
- metodę nadwyżki aktywów płynnych nad pasywami niestabilnymi,
- analizy szokowe.

W celu ograniczania ryzyka płynności Bank stosuje limity płynności oraz progi ostrzegawcze nałożone na wybrane miary, m.in. na wskaźniki płynności czy niedopasowanie skumulowanych urealnionych przepływów wynikających z aktywów i pasywów w poszczególnych pasmach czasowych.

Zgodnie z Uchwałą KNF nr 386/2008 z 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności (z późn. zm.) Bank monitoruje oraz przestrzega nadzorcze wskaźniki płynności. W 2014 roku Bank spełniał wymagania w zakresie minimalnych poziomów nadzorczych miar płynności wskazanych w powyższej Uchwale KNF.

Na 31 grudnia 2014 roku wskaźniki płynności kształtowały się w ramach obowiązujących limitów ograniczających ryzyko płynności. Poniższa tabela przedstawia nadzorcze miary płynności wg stanu na 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku.

	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013	Limit
M1 (w tys. zł)	694 826	447 457	0
M2	1,49	1,31	1
M3	4,74	2,88	1
M4	1,19	1,13	1

Bank przygotowuje następujące cykliczne raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko płynności:

- raport dzienny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Zarządu Banku i Departamentu Skarbu,
- raport miesięczny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku,
- raport kwartalny dla Rady Nadzorczej Banku i Zarządu Banku.

Bank posiada zdefiniowane plany awaryjnego działania w sytuacji nagłych wahań poziomu bazy depozytowej. Z analizy szybko dostępnych źródeł finansowania wynika, iż w sytuacjach hipotetycznie obniżonej płynności, Bank jest w stanie pozyskać środki w odpowiedniej wysokości, bez uruchamiania, tzw. planów awaryjnych. Na 31 grudnia 2014 roku Bank dysponował wystarczającym zasobem aktywów płynnych, aby przetrwać w sytuacji urzeczywistnienia się sytuacji kryzysowych.

Urealnione luki płynności

Poniższa tabela przedstawia urealnione luki płynności dla Grupy wg stanu na 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku.

Stan na 31 grudnia 2014	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 6 miesięcy	Od 6 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa bilansowe razem	2 032 264	225 522	366 798	597 000	2 544 562	3 177 303
Pasywa bilansowe razem	1 108 379	342 328	347 236	503 134	3 984 141	1 517 897
Luka urealniona bilansowa	923 885	(116 806)	19 562	93 866	(1 439 579)	1 659 406
Luka skumulowana bilansowa	923 885	807 079	826 641	920 507	(519 072)	1 140 334
Zobowiązania pozabilansowe	17 889	8 386	3 648	14 174	356	0
Luka urealniona ogółem	905 996	(125 192)	15 914	79 692	(1 439 935)	1 659 406
Luka skumulowana ogółem	905 996	780 804	796 718	876 410	(563 525)	1 095 881

Stan na 31 grudnia 2013	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 6 miesięcy	Od 6 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa bilansowe razem	1 934 268	235 420	325 237	579 081	2 748 359	3 524 105
Pasywa bilansowe razem	1 255 727	374 258	407 852	771 628	3 456 149	1 403 468
Luka urealniona bilansowa	678 541	(138 838)	(82 615)	(192 547)	(707 790)	2 120 637
Luka skumulowana bilansowa	678 541	539 703	457 088	264 541	(443 249)	1 677 388
Zobowiązania pozabilansowe	30 629	27 933	12 197	17 190	23 399	0
Luka urealniona ogółem	647 912	(166 771)	(94 812)	(209 737)	(731 189)	2 120 637
Luka skumulowana ogółem	647 912	481 141	386 329	176 592	(554 597)	1 566 040

Aktywa oraz zobowiązania finansowe Grupy według ich daty zapadalności i wymagalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności

Tabela poniżej przedstawia aktywa oraz zobowiązania finansowe Grupy według ich daty zapadalności i wymagalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności, według stanu na 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku.

Stan na 31 grudnia 2014	Do 1 miesiąca włącznie	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Razem do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem powyżej 1 roku	O nieokreślonej zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa									
Kasa oraz środki w Banku Centralnym	757 643	0	0	757 643	0	0	0	0	757 643
Należności od innych banków	6 451	0	10 004	16 455	64 639	77 175	141 814	0	158 269
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 336	0	0	1 336	0	0	0	0	1 336
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	88 663	91 010	377 408	557 081	1 354 549	3 122 273	4 476 822	117 874	5 151 777
Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	479 947	0	91 491	571 438	520 235	8 866	529 101	8	1 100 547
Inwestycyjne aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	4 996	9 957	214 905	229 858	178 233	10 628	188 861	0	418 719
Pozostałe aktywa	26 329	180	2 695	29 204	4	0	4	66	29 274
Aktywa razem	1 365 365	101 147	696 503	2 163 015	2 117 660	3 218 942	5 336 602	117 948	7 617 565
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	1 307	0	51 800	53 107	21 619	0	21 619	0	74 726

Stan na 31 grudnia 2014	Do 1 miesiąca włącznie	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Razem do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem powyżej 1 roku	O nieokreślonej zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania									
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	11	0	0	11	0	0	0	0	11
Zobowiązania wobec innych banków	4 020	0	0	4 020	0	0	0	0	4 020
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	173 381	4 320	0	177 701	0	0	0	0	177 701
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	94	0	0	94	0	0	0	0	94
Zobowiązania wobec klientów	1 528 984	856 373	820 963	3 206 320	370 285	6 843	377 128	2 908 575	6 492 023
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	232	826	1 058	357 198	0	357 198	0	358 256
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	0	0	142 090	142 090	0	142 090
Pozostałe zobowiązania	86 902	10 364	648	97 914	86	201	287	1 165	99 366
Zobowiązania razem	1 793 392	871 289	822 437	3 487 118	727 569	149 134	876 703	2 909 740	7 273 561
Zobowiązania pozabilansowe udzielone	151 911	8 475	71 930	232 316	22 033	0	22 033	0	254 349

Stan na 31 grudnia 2013	Do 1 miesiąca włącznie	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Razem do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem powyżej 1 roku	O nieokreślonej zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa									
Kasa oraz środki w Banku Centralnym	327 242	0	0	327 242	0	0	0	0	327 242
Należności od innych banków	6 147	0	181	6 328	10 000	20 001	30 001	0	36 329
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 369	0	0	1 369	0	0	0	0	1 369
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	92 682	96 644	387 644	576 970	1 363 562	3 023 725	4 387 287	91 455	5 055 712
Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	839 825	0	212 630	1 052 455	327 620	74 935	402 555	8	1 455 018
Inwestycyjne aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	4 996	9 942	54 153	69 091	317 927	0	317 927	0	387 018
Pozostałe aktywa	22 190	193	4 613	26 996	5	0	5	73	27 074
Aktywa razem	1 294 451	106 779	659 221	2 060 451	2 019 114	3 118 661	5 137 775	91 536	7 289 762
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane	1 653	0	53 600	55 253	51 265	0	51 265	0	106 518

Stan na 31 grudnia 2013	Do 1 miesiąca włącznie	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Razem do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem powyżej 1 roku	O nieokreślonej zapadalności	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania									
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	11	0	0	11	0	0	0	0	11
Zobowiązania wobec innych banków	21 673	20 089	0	41 762	0	0	0	0	41 762
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przrzeczeniem odkupu	49 610	0	0	49 610	0	0	0	0	49 610
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	17	0	0	17	0	0	0	0	17
Zobowiązania wobec klientów	1 662 387	650 141	726 704	3 039 232	313 948	437	314 385	2 876 961	6 230 578
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	34 204	0	249 543	283 747	147 850	0	147 850	0	431 597
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	0	43 036	98 991	142 027	0	142 027
Pozostałe zobowiązania	79 078	7 557	1 490	88 125	73	168	241	455	88 821
Zobowiązania razem	1 846 980	677 787	977 737	3 502 504	504 907	99 596	604 503	2 877 416	6 984 423
Zobowiązania pozabilansowe udzielone	11 913	23 850	124 893	160 656	121 765	0	121 765	131 249	413 670

46.3. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku i Grupy oraz jej kapitału z powodu możliwości wystąpienia niekorzystnych zmian pozycji bilansowych i pozabilansowych, w wyniku zmian stóp procentowych oraz kursów walutowych.

Nadrzędnym celem zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku i Grupie jest optymalizowanie procesu zarządzania ekspozycjami przy jednoczesnej ochronie wyniku finansowego.

Ryzyko rynkowe Grupy jest zarządzane na poziomie Banku, ponieważ ze względu na specyfikę działalności spółek zależnych ponoszone przez nie ryzyko rynkowe jest nieistotne.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się w Banku na podstawie pisemnych zasad i procedur, w których są określone cele zarządzania ryzykiem rynkowym, metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, limitowania oraz raportowania ryzyka rynkowego. W regulacjach tych określony jest także zakres kompetencji poszczególnych jednostek Banku w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym.

W celu zapewnienia wysokich standardów zarządzania ryzykiem rynkowym, zgodnych z najlepszą praktyką bankową Bank dokonuje corocznego przeglądu obowiązujących zasad i procedur.

W Grupie występuje organizacyjne wyodrębnienie jednostek odpowiedzialnych za kontrolę, monitorowanie oraz zarządzanie ryzykiem rynkowym.

Raporty ryzyka rynkowego sporządzane są z podziałem na ryzyko stopy procentowej księgi bankowej, ryzyko stopy procentowej księgi handlowej oraz ryzyko walutowe. Dienne raporty służą do zarządzania operacyjnego ryzykiem rynkowym, natomiast raporty okresowe sporządzane są w celach zarządczych.

W zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko, na jakie narażony jest wynik finansowy oraz kapitały Banku oraz Grupy z powodu niekorzystnych zmian stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej wynika z następujących źródeł:

- ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania – polegającego na niedopasowaniu wielkości przeszacowywanych w danym czasie aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, ryzyko to wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, w tym przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji w bilansie powodującej zmiany w wyniku z tytułu odsetek,
- ryzyka bazowego – wynikającego z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych produktów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania,
- ryzyka krzywej dochodowości – polegającego na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku,
- ryzyka opcji klienta – powstającego, gdy klient zmienia wielkość i harmonogram przepływów gotówkowych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, do czego ma prawo zgodnie z umową kredytową lub depozytową, bez ponoszenia dodatkowych kosztów oraz z różnymi typami instrumentów dłużnych zawierających opcje typu *call* lub *put*, dające możliwość np. wcześniejszego wykupu instrumentu.

Bank dostosowuje zarządzanie ryzykiem stopy procentowej do rodzaju i skali prowadzonej działalności. W Banku ryzyko stopy procentowej dzieli się na ryzyko stopy procentowej księgi bankowej i księgi handlowej.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest kształtowanie struktury aktywów i pasywów, zapewniające ochronę wartości bieżącej oraz wyniku odsetkowego Banku dla księgi bankowej, a także uzyskiwanie korzyści finansowych poprzez zawieranie transakcji w instrumentach stopy procentowej na własny rachunek w ramach księgi handlowej, przy zaakceptowanym poziomie ryzyka stopy procentowej.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej odbywa się w Banku na podstawie pisemnych zasad i procedur, które określają między innymi metody:

- identyfikacji ryzyka,
- wyliczania miar ryzyka (pomiar ryzyka),
- limitowania ekspozycji na ryzyko – określanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- monitorowania pozycji i zmian w poszczególnych księgach, portfelach oraz poziomu wykorzystania limitów,
- raportowania ekspozycji na ryzyko,
- zabezpieczania ekspozycji narażonej na ryzyko stopy procentowej.

Pomiar i monitorowanie ryzyka stopy procentowej księgi bankowej dokonywane jest m.in. za pomocą następujących miar ryzyka:

- BPV (ang. *Basis Point Value*) – oznacza wyrażone w wartościach pieniężnych ryzyko stopy procentowej, jakie wiąże się z utrzymaniem danej pozycji przy zmianie stóp procentowych o jeden punkt bazowy,
- NII (ang. *net interest income*) – oznacza zmianę wyniku odsetkowego netto będącą różnicą między przychodami i kosztami odsetkowymi przy założonym poziomie zmiany stopy procentowej,
- wartości luki BPV w poszczególnych przedziałach przeszacowania,
- *Duration* – miara ryzyka stopy procentowej interpretowana jako średni czas trwania instrumentu lub portfela,
- wskaźników przedpłat kredytów i zrywalności depozytów dla poszczególnych typów produktów i podmiotów.

Z kolei pomiar i monitorowanie ryzyka stopy procentowej księgi handlowej dokonywane jest m.in. za pomocą następujących miar ryzyka:

- BPV oraz wartości luki BPV w poszczególnych przedziałach przeszacowania,
- wartości zagrożonej (VaR).

Dodatkowo Bank przeprowadza testy warunków skrajnych polegające na analizie wrażliwości, badającej wpływ zmian stóp procentowych na wartość bieżącą pozycji narażonych na ryzyko w oparciu o założone zmiany krzywej dochodowości, a także wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Grupy.

Bank przygotowuje następujące cykliczne raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko stopy procentowej księgi bankowej i księgi handlowej:

- raport dzienny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Zarządu Banku i Departamentu Skarbu,
- raport miesięczny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku,
- raport kwartalny dla Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

Na potrzeby wyliczenia miar ryzyka księgi bankowej wartość bieżąca kredytów i depozytów wyznaczana jest w oparciu o stawki referencyjne wynikające z terminów ich przeszacowania i korekty płynnościowej z wykluczeniem marży komercyjnej realizowanej na produkcie. Dodatkowo testy warunków skrajnych dla przesunięcia krzywej w dół odbywają się przy założeniu, że oprocentowanie pozycji wrażliwych na ryzyko stopy procentowej nie obniży się poniżej 0%.

Poniższe tabele przedstawiają poziom ryzyka stopy procentowej księgi bankowej (miara BPV i testy warunków skrajnych) według stanu na 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku.

Zestawienie BPV księgi bankowej

	BPV (1 p.b.)	
	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
księga bankowa	17	40

Wyniki testów warunków skrajnych na +/- 200 p.b. księgi bankowej

	Zmiana wartości bieżącej księgi bankowej	
	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
200 p.b. w dół	(1 034)	(7 837)
200 p.b. w górę	4 767	8 374

Poniższa tabela pokazuje zmianę rocznego wyniku odsetkowego przy zmianie stóp o +/- 100 p.b. i założonej stałości bilansu. Analiza uwzględnia następujące założenia:

- w przypadku spadku stóp: oprocentowanie kredytów nie będzie przekraczało czterokrotności stawki lombardowej a oprocentowanie depozytów (terminowych i rachunków bieżących) nie spadnie poniżej 0%;
- w przypadku wzrostu stóp: dla nieoprocenowanych rachunków bieżących oprocentowanie nie wzrośnie.

Roczna zmiana wyniku odsetkowego przy zmianie stóp o +/- 100 p.b.

	Zmiana rocznego wyniku odsetkowego	
	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
100 p.b. w dół	(51 777)	(18 053)
100 p.b. w górę	17 494	15 029

W 2014 roku i 2013 roku działalność handlowa Banku w zakresie stopy procentowej ograniczała się do transakcji na polskich papierach skarbowych w złotych. Bank nie zawierał spekulacyjnych transakcji pochodnych na własny rachunek oraz transakcji pochodnych z klientami.

Poniższa tabela przedstawia poziom ryzyka stopy procentowej księgi handlowej (miara BPV) według stanu na 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku.

Zestawienie BPV księgi handlowej

	BPV (1 p.b.)	
	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
księga handlowa	0	0

Poniżej przedstawione są aktywa i zobowiązania oraz pozycje pozabilansowe Grupy sklasyfikowane według kryterium ryzyka stopy procentowej – terminu przeszacowania dla pozycji o oprocentowaniu zmiennym lub terminu zapadalności/wymagalności dla pozycji o oprocentowaniu stałym, według stanu na 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku.

Stan na 31 grudnia 2014	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Aktywa/ zobowiązania nieoprocentowane	Razem
Aktywa	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	751 268	0	0	0	0	6 375	757 643
Należności od innych banków	0	0	49 000	29 970	69 000	10 299	158 269
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	0	1 336	1 336
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 138 590	2 281 642	715 752	485	0	15 308	5 151 777
Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	575 000	0	99 000	405 982	0	20 565	1 100 547
Inwestycyjne aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	5 000	10 000	207 271	175 000	10 000	11 448	418 719
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0	0	0	0	47 921	47 921
Wartości niematerialne	0	0	0	0	0	32 401	32 401
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	0	0	0	0	120	120
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	0	0	0	0	0	21 020	21 020
Pozostałe aktywa	0	0	0	0	0	29 274	29 274
Razem aktywa	3 469 858	2 291 642	1 071 023	611 437	79 000	196 067	7 719 027

Stan na 31 grudnia 2014	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Aktywa/ zobowiązania nieoprocentowane	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	0	11	11
Zobowiązania wobec innych banków	0	0	0	0	0	4 020	4 020
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	173 360	4 314	0	0	0	27	177 701
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	0	94	94
Zobowiązania wobec klientów	4 370 669	913 790	792 252	377 529	165	37 618	6 492 023
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	317 850	40 000	0	406	358 256
Zobowiązania podporządkowane	90 340	0	50 000			1 750	142 090
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	0	0	0	0	2 979	2 979
Rezerwy	0	0	0	0	0	2 855	2 855
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0	0	99 366	99 366
Kapitały	0	0	0	0	0	439 632	439 632
Razem zobowiązania i kapitały	4 634 369	918 104	1 160 102	417 529	165	588 758	7 719 027
Luka	(1 164 511)	1 373 538	(89 079)	193 908	78 835	(392 691)	0

Pozycje pozabilansowe							Razem
Transakcje stopy procentowej:	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa	100 000	0	50 000	20 000	0	0	170 000
Zobowiązania	0	20 000	150 000	0	0	0	170 000
Luka	100 000	(20 000)	(100 000)	20 000	0	0	0
Luka razem	(1 064 511)	1 353 538	(189 079)	213 908	78 835	(392 691)	0

Stan na 31 grudnia 2013	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Aktywa/ zobowiązania nieoprocentowane	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa							
Kasa, środki w Banku Centralnym	321 958	0	0	0	0	5 284	327 242
Należności od innych banków	0	0	30 000	0	0	6 329	36 329
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	0	1 369	1 369
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 614 914	1 826 064	611 496	3 229	9	0	5 055 712
Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	895 000	0	219 000	318 364	10 000	12 654	1 455 018
Inwestycyjne aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	5 000	10 000	52 000	307 271	0	12 747	387 018
Rzeczowe aktywa trwałe	0	0	0	0	0	44 666	44 666
Wartości niematerialne	0	0	0	0	0	30 215	30 215
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	0	0	0	0	98	98
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	0	0	0	0	0	18 004	18 004
Pozostałe aktywa	0	0	0	0	0	27 074	27 074
Razem aktywa	3 836 872	1 836 064	912 496	628 864	10 009	158 440	7 382 745

Stan na 31 grudnia 2013	Do 1 miesiąca	Od 1 miesiąca do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Aktywa/ zobowiązania nieoprocentowane	Razem
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	0	11	11
Zobowiązania wobec innych banków	18 000	20 000	0	0	0	3 762	41 762
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	49 599	0	0	0	0	11	49 610
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	0	17	17
Zobowiązania wobec klientów	4 573 462	625 067	688 607	324 451	237	18 754	6 230 578
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	230 000	0	197 850	0	0	3 747	431 597
Zobowiązania podporządkowane	90 340	0	50 000	0	0	1 687	142 027
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0	0	0	0	0	3 138	3 138
Rezerwy	0	0	0	0	0	3 419	3 419
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0	0	88 821	88 821
Kapitały	0	0	0	0	0	391 765	391 765
Razem zobowiązania i kapitały	4 961 401	645 067	936 457	324 451	237	515 132	7 382 745
Luka	(1 124 529)	1 190 997	(23 961)	304 413	9 772	(356 692)	0

Pozycje pozabilansowe							Razem
Transakcje stopy procentowej:	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Aktywa	0	0	50 000	50 000	0	0	100 000
Zobowiązania	50 000	0	50 000	0	0	0	100 000
Luka	(50 000)	0	0	50 000	0	0	0
Luka razem	(1 174 529)	1 190 997	(23 961)	354 413	9 772	(356 692)	0

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku i Grupy oraz poziomu jego kapitałów z tytułu niekorzystnych zmian kursów walutowych.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ochrona wyniku finansowego z tytułu różnic kursowych oraz uzyskiwanie korzyści finansowych poprzez zawieranie transakcji walutowych na własny rachunek przy zaakceptowanym poziomie ryzyka.

Bank w procesie zarządzania ryzykiem walutowym dokonuje pomiaru tego ryzyka poprzez:

- wyliczanie pozycji całkowitej Banku,
- wyliczanie pozycji w poszczególnych walutach,
- wyliczanie wartości zagrożonej (VaR),
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych.

Wartość narażona na ryzyko (VaR) definiowana jest jako maksymalna strata, którą może ponieść Bank w założonym horyzoncie czasowym, z określonym prawdopodobieństwem. Bank wylicza wartości VaR metodą symulacji historycznej przy założeniu 99,2% przedziału ufności i 10-dniowego okresu utrzymywania pozycji.

Testy warunków skrajnych będące dopełnieniem miary VaR dla ryzyka walutowego służą określeniu potencjalnej straty, na jaką narażony jest Bank przy wystąpieniu bardzo niekorzystnych (skrajnych) zmian kursów walutowych.

W procesie zarządzania ryzykiem walutowym Bank codziennie monitoruje:

- wartość pozycji w poszczególnych walutach,
- limity ograniczające wartość VaR oraz całkowitą pozycję walutową,
- limity stop-loss ograniczające wartość straty w okresie dziennym, tygodniowym i miesięcznym.

Statystyka miary VaR dla ryzyka walutowego w 2014 roku oraz wg stanu na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku.

	Wartość minimalna w 2014 roku	Wartość maksymalna w 2014 roku	Wartość średnia w 2014 roku	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
VaR	10	210	49	10	28

Bank przygotowuje następujące cykliczne raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko walutowe:

- raport dzienny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Zarządu Banku i Departamentu Skarbu,
- raport miesięczny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku,
- raport kwartalny dla Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

Poniższa tabela zawiera zestawienie wartości pozycji walutowych dla USD, EUR, GBP, CHF w 2014 roku według stanu na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku. Wartość maksymalna, minimalna i średnia zostały przedstawione w odniesieniu do wartości bezwzględnych pozycji (w tys. waluty).

	Wartość minimalna w 2014 roku	Wartość maksymalna w 2014 roku	Wartość średnia w 2014 roku	Stan na 31 grudnia 2014	Stan na 31 grudnia 2013
	tys.	tys.	tys.	tys. zł	tys. zł
USD	0	1 651	236	(9)	(12)
EUR	0	1 384	366	(135)	(445)
GBP	5	1 017	104	38	36
CHF	3	1 207	167	(3)	128

W 2014 roku i 2013 roku ryzyko walutowe Grupy kształtowało się na bardzo niskim poziomie, co wynikało z niewielkiego udziału aktywów i pasywów walutowych w sumie bilansowej (poniżej 2%). Wartość całkowitej pozycji walutowej nie przekraczała 2% funduszy własnych, co nie generowało wymogu kapitałowego dla tego rodzaju ryzyka.

Poniżej przedstawione są aktywa i zobowiązania oraz pozycje pozabilansowe Grupy na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku według podziału walutowego.

Stan na	Waluta								Razem
	PLN	EUR		USD		CHF		Pozostałe waluty	
31 grudnia 2014		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	
Aktywa	tys. zł	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	754 467	2 805	658	361	103	0	0	10	757 643
Należności od innych banków	153 925	1 897	445	1 119	319	705	199	623	158 269
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 336	0	0	0	0	0	0	0	1 336
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	5 148 845	2 762	648	0	0	170	48	0	5 151 777
Inwestycyjne aktywa finansowe:	1 519 257	9	2	0	0	0	0	0	1 519 266
- dostępne do sprzedaży	1 100 538	9	2	0	0	0	0	0	1 100 547
- utrzymywane do terminu zapadalności	418 719	0	0	0	0	0	0	0	418 719
Rzeczowe aktywa trwałe	47 921	0	0	0	0	0	0	0	47 921
Wartości niematerialne	32 401	0	0	0	0	0	0	0	32 401
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	120	0	0	0	0	0	0	0	120
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	21 020	0	0	0	0	0	0	0	21 020
Pozostałe aktywa	29 077	111	26	0	0	0	0	86	29 274
Razem aktywa	7 708 369	7 584	1 779	1 480	422	875	247	719	7 719 027

Stan na 31 grudnia 2014	Waluta								Razem
	PLN	EUR		USD		CHF		Pozostałe waluty	
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	
Zobowiązania	tys. zł	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	11	0	0	0	0	0	0	0	11
Zobowiązania wobec innych banków	4 020	0	0	0	0	0	0	0	4 020
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	177 701	0	0	0	0	0	0	0	177 701
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	94	0	0	0	0	0	0	0	94
Zobowiązania wobec klientów	6 482 940	7 544	1 770	1 505	429	0	0	34	6 492 023
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	358 256	0	0	0	0	0	0	0	358 256
Zobowiązania podporządkowane	142 090	0	0	0	0	0	0	0	142 090
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	2 979	0	0	0	0	0	0	0	2 979
Rezerwy	2 855	0	0	0	0	0	0	0	2 855
Pozostałe zobowiązania	99 129	230	54	7	2	0	0	0	99 366
Razem zobowiązania	7 270 075	7 774	1 824	1 512	431	0	0	34	7 279 395
Kapitały	439 632	0		0		0			439 632
Razem pasywa	7 709 707	7 774	1 824	1 512	431	0	0	34	7 719 027
Zaangażowanie netto	(1 338)	(190)	(45)	(32)	(9)	875	247	685	0
Pozycje pozabilansowe	176 074	305	71	0	0	(886)	(250)	0	175 493
Aktywa	176 074	305	71	0	0	0	0	0	176 379
Pasywa	0	0	0	0	0	886	250	0	886
Luka	174 736	115	26	(32)	(9)	(11)	(3)	685	175 493

Stan na 31 grudnia 2013	Waluta								Razem
	PLN	EUR		USD		CHF		Pozostałe waluty	
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	
Aktywa	tys. zł	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys. zł
Kasa, środki w Banku Centralnym	324 928	2 125	512	152	50	0	0	37	327 242
Należności od innych banków	32 270	762	184	1 858	617	264	78	1 175	36 329
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 369	0	0	0	0	0	0	0	1 369
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	5 049 486	6 058	1 461	0	0	168	50	0	5 055 712
Inwestycyjne aktywa finansowe:	1 842 028	8	2	0	0	0	0	0	1 842 036
- dostępne do sprzedaży	1 455 010	8	2	0	0	0	0	0	1 455 018
- utrzymywane do terminu zapadalności	387 018	0	0	0	0	0	0	0	387 018
Rzeczowe aktywa trwałe	44 666	0	0	0	0	0	0	0	44 666
Wartości niematerialne	30 215	0	0	0	0	0	0	0	30 215
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	98	0	0	0	0	0	0	0	98
Aktywa lub składniki aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	18 004	0	0	0	0	0	0	0	18 004
Pozostałe aktywa	26 966	108	26	0	0	0	0	0	27 074
Razem aktywa	7 370 030	9 061	2 185	2 010	667	432	128	1 212	7 382 745

Stan na 31 grudnia 2013	Waluta								Razem
	PLN	EUR		USD		CHF		Pozostałe waluty	
		w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	w walucie	w przeliczeniu na PLN	
Zobowiązania	tys. zł	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys.	tys. zł	tys. zł
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	11	0	0	0	0	0	0	0	11
Zobowiązania wobec innych banków	41 762	0	0	0	0	0	0	0	41 762
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	49 610	0	0	0	0	0	0	0	49 610
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	17	0	0	0	0	0	0	0	17
Zobowiązania wobec klientów	6 220 432	7 945	1 916	1 798	597	0	0	403	6 230 578
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	431 597	0	0	0	0	0	0	0	431 597
Zobowiązania podporządkowane	142 027	0	0	0	0	0	0	0	142 027
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	3 138	0	0	0	0	0	0	0	3 138
Rezerwy	3 419	0	0	0	0	0	0	0	3 419
Pozostałe zobowiązania	87 009	1 721	415	91	30	0	0	0	88 821
Razem zobowiązania	6 979 022	9 666	2 331	1 889	627	0	0	403	6 990 980
Kapitały	391 765	0	0	0	0	0	0	0	391 765
Razem pasywa	7 370 787	9 666	2 331	1 889	627	0	0	403	7 382 745
Zaangażowanie netto	(757)	(605)	(146)	121	40	432	128	809	0
Pozycje pozabilansowe	287 627	20 941	5 050	0	0	0	0	0	308 568
Aktywa	287 627	20 941	5 050	0	0	0	0	0	308 568
Pasywa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Luka	286 870	20 336	4 904	121	40	432	128	809	308 568

Pochodne instrumenty finansowe

W ofercie Grupy znajdują się instrumenty pochodne, jednak Grupa nie jest aktywnym uczestnikiem rynku instrumentów pochodnych. W ramach operacji wykonywanych przez Grupę zawierane są transakcje pochodne w celach zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej.

Grupa dokonuje codziennej wyceny instrumentów pochodnych wykorzystując model zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Podstawą wyceny są ogólnodostępne stawki oraz kwotowania rynkowe zapisywane w systemie Reuters. Z uwagi na nieznaczącą skalę transakcji na instrumentach pochodnych zawieranych wyłącznie z bankami posiadającymi ratingi inwestycyjne, Grupa w wycenie instrumentów pochodnych nie uwzględnia ryzyka kredytowego kontrahenta oraz własnego ryzyka kredytowego, które w opinii Grupy ma nieznaczący wpływ na wycenę zawartych transakcji pochodnych.

46.4. Ryzyko operacyjne

Grupa określa pojęcie ryzyka operacyjnego jako ryzyko poniesienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych. Definicja nie obejmuje ryzyka strategicznego i ryzyka reputacji, którymi zarządza się odrębnie, natomiast uwzględnia ryzyko prawne.

Zgodnie z przyjętymi założeniami w Banku jak również w Grupie, funkcjonuje struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmująca wszystkie komórki organizacyjne, oddział, placówki i mikrooddziały oraz jednostki zależne. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest przez wszystkich dyrektorów w podległych im obszarach.

W ramach bieżącego zarządzania podejmowane są działania mające na celu ocenę skali występującego ryzyka, ograniczenie skutków występujących zdarzeń oraz redukcję możliwości wystąpienia ryzyka w przyszłości. Nadzór nad całościowym procesem zarządzania ryzykiem operacyjnym sprawuje Zarząd Banku. Funkcję opiniodawczą w zakresie podejmowanych działań mających wpływ na ryzyko operacyjne pełni Komitet Ryzyka Operacyjnego. Z kolei funkcja koordynowania procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym została umiejscowiona w Pionie Ryzyka.

Każdy pracownik w ramach swojego stanowiska pracy identyfikuje zdarzenia ryzyka operacyjnego, które następnie są gromadzone w dedykowanej do tego celu bazie danych. Zdarzenia są na bieżąco weryfikowane przez tzw. koordynatorów ryzyka operacyjnego oraz monitorowane przez komórkę koordynującą pod względem liczby występujących zdarzeń oraz wielkości strat. Monitorowanie zagrożeń pozwala na podejmowanie działań w zakresie ograniczania skutków zdarzeń oraz wdrażania instrumentów ograniczających.

W ramach identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego Grupa monitoruje wykorzystanie apetytu na ryzyko operacyjne, kształtowanie się kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI), a także cyklicznie przeprowadza proces samooceny ryzyka operacyjnego. Proces samooceny obejmuje wszystkie komórki organizacyjne centrali Banku a także spółki zależne.

W Banku przygotowywane są następujące cykliczne raporty dotyczące narażenia na ryzyko operacyjne:

- raport miesięczny dla Zarządu Banku (informacja dla Zarządu),
- raport kwartalny dla Komitetu Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (KRO) oraz Zarządu Banku,
- raport półroczny dla Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku.

Grupa, mając na względzie ograniczanie ryzyka operacyjnego, nieustannie optymalizuje procesy w ramach struktur Banku oraz w obszarze współpracy z podmiotami Grupy, jak i z Poczta Polska S.A.

Dodatkowo w zakresie ograniczania ryzyka operacyjnego w Banku obowiązują między innymi procedury związane z realizacją „Generalnych zasad polityki bezpieczeństwa Banku Pocztowego S.A.”, dotyczące przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy, przeciwdziałania przestępczości, zasad ochrony zasobów Banku, zarządzania ciągłością działania, ochrony danych osobowych, informacji niejawnych i tajemnicy przedsiębiorcy oraz zasad zarządzania bezpieczeństwem informacji w systemach teleinformatycznych.

W celu zapewnienia wysokich standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgodnych z najlepszą praktyką bankową, Grupa dokonuje corocznego przeglądu obowiązujących zasad i procedur.

46.5. Pozostałe ryzyka

Poza powyżej wymienionymi i szczegółowo opisanymi rodzajami ryzyka Grupa identyfikuje i ocenia następujące rodzaje ryzyka:

- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko strategiczne,
- ryzyko cyklu gospodarczego,
- ryzyko reputacji,
- ryzyko outsourcingu.

Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności to ryzyko wystąpienia skutków nieprzestrzegania przez Grupę przepisów prawa, przepisów wewnętrznych oraz przyjętych przez Grupę standardów postępowania. Grupa uwzględnia także ryzyko braku zgodności generowane zarówno przez Bank jak również przez jednostki zależne oraz zarządza ryzykiem braku zgodności wynikającym ze współpracy Banku z Poczta Polska S.A.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności jest realizowany na podstawie pisemnych zasad i procedur. Określają one podstawowe zasady działania pracowników Banku, wyjaśniają główne procesy identyfikujące ryzyko braku zgodności oraz umożliwiają zarządzanie ryzykiem braku zgodności na wszystkich szczeblach organizacji Grupy.

Zakres zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje następujące obszary:

- zgodność działania Grupy z przepisami prawa i wymogami obowiązującymi banki,
- przestrzeganie właściwych standardów rynkowych, dobrych praktyk i kodeksów postępowania przyjętych przez sektor bankowy,
- przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
- przeciwdziałanie przestępczości na szkodę Grupy.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje identyfikację ryzyka, pomiar, monitorowanie, ograniczanie i raportowanie.

Identyfikacja ryzyka braku zgodności jest procesem ciągłym i odbywa się:

- na etapie opiniowania przepisów wewnętrznych przez komórkę ds. compliance pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa i wymogami obowiązującymi banki,
- z wykorzystaniem wyników testów zgodności oraz procesów samooceny zgodności przepisów wewnętrznych Banku,
- na podstawie bieżących analiz m.in.: bazy zdarzeń ryzyka operacyjnego, protokołów z kontroli funkcjonalnej następnej oraz raportów z audytów wewnętrznych, rejestru spraw sądowych, informacji o reklamacjach i skargach klientów mających związek z ryzykiem braku zgodności, informacji od kierujących komórkami o występujących ryzykach braku zgodności, zgłoszeń popełnienia przestępstwa.

Zidentyfikowane przypadki występującego ryzyka braku zgodności komórka ds. compliance ewidencjonuje w bazie zdarzeń ryzyka braku zgodności.

Proces pomiaru ryzyka braku zgodności jest realizowany w okresach kwartalnych przez komórkę ds. compliance przy wykorzystaniu arkusza oceny ryzyka uwzględniającego prognozowany wpływ skutków ryzyka braku zgodności na organizację oraz klientów i prawdopodobieństwo jego wystąpienia, a także inne kryteria takie jak np.:

- liczba występujących zdarzeń ryzyka braku zgodności lub rzeczywistych strat z tytułu występującego ryzyka,
- liczba krytycznych artykułów, informacji w prasie oraz zarzutów wobec Banku w zakresie ryzyka braku zgodności.

Wynikiem pomiaru jest ocena poziomu ryzyka wg 3 stopniowej skali (poziom niski, średni, wysoki).

W zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności wynikającym ze współpracy Banku z Poczta Polska S.A. komórka ds. compliance ewidencjonuje zdarzenia ryzyka braku zgodności oraz monitoruje działania dotyczące wyjaśnienia i ograniczenia ryzyka braku zgodności.

Ryzyko strategiczne

Ryzyko strategiczne jest to ryzyko na jakie narażona jest Grupa, a pośrednio jej wynik finansowy i kapitał, z tytułu niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, braku lub wadliwej realizacji przyjętej strategii oraz zmian w otoczeniu biznesowym lub niewłaściwej reakcji na zachodzące w nim zmiany.

W czerwcu 2014 roku Rada Nadzorcza Banku zatwierdziła „Strategię rozwoju Banku Pocztowego S.A. w latach 2014-2017”, której założenia wyznaczyły nowy kierunek i tempo rozwoju Banku. Głównym założeniem strategicznym Banku

jest budowa nowoczesnej i prostej oferty z wielokanałowym dostępem, skierowanej przede wszystkim do klientów z Polski regionalnej, przy jednoczesnym stałym zwiększaniu efektywności i rentowności Banku.

Monitorowanie realizacji strategii, z uwzględnieniem wpływu (bezpośredniego lub potencjalnego) czynników zewnętrznych, ma na celu badanie skuteczności podejmowanych działań w ramach dążenia do osiągnięcia celów Banku zdefiniowanych w strategii.

Ryzyko cyklu gospodarczego

Ryzyko cyklu gospodarczego to ryzyko długotrwałego wpływu niekorzystnej fazy cyklu gospodarczego (np. spowolnienia lub recesji) na wynik finansowy lub poziom kapitałów własnych Grupy.

Sytuacja w gospodarce wpływa na kondycję sektora bankowego i w związku z tym ocena sytuacji makroekonomicznej powinna być uwzględniana przy podejmowaniu decyzji w bankach. Bank prowadzi stały monitoring wskaźników makroekonomicznych obrazujących stan polskiej gospodarki, jak również raz w miesiącu przygotowuje szczegółowe raporty makroekonomiczne będące podstawą do podejmowania odpowiednich decyzji przez Zarząd Banku.

Ryzyko cyklu gospodarczego ujawnia się w przypadku pogorszenia koniunktury gospodarczej. W przypadku wzrostu bezrobocia, wzrostu podatków lub inflacji, wzrostu stóp procentowych lub występowania istotnych zmian kursów walutowych należy liczyć się z możliwością pogorszenia sytuacji finansowej klientów (w tym nestorów, jako grupy docelowej Banku). Może to się przełożyć na obniżenie ich zdolności do terminowego regulowania zaciągniętych zobowiązań oraz popytu na produkty oferowane przez Bank (depozyty, kredyty). Pogorszenie się koniunktury może spowodować również wzrost odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek lub ograniczyć wzrost wartości portfela kredytowego Banku na skutek mniejszego popytu na kredyt oraz niższej liczby klientów spełniających warunki umożliwiające uzyskanie pożyczki. W warunkach utrzymującej się niestabilnej sytuacji rynkowej, spowolnienia gospodarczego i rosnącego bezrobocia może również nastąpić istotny spadek wartości aktywów klientów Banku, m.in. wartości nieruchomości stanowiących zabezpieczenie udzielanych przez Bank kredytów.

Ze względu na niestabilne otoczenie zewnętrzne w 2014 roku, zarówno makroekonomiczne jak i polityczne, przekładające się na aktywność gospodarczą w kraju, ocena ryzyka cyklu gospodarczego w Banku została utrzymana na poziomie istotnym. Pomimo solidnych fundamentów polskiej gospodarki, umiarkowanej poprawy sytuacji na rynku pracy i poprawiającego się stanu finansów publicznych, wydarzenia na świecie takie jak konflikt rosyjsko-ukraiński, gwałtowny spadek cen ropy naftowej, nasilające się procesy deflacyjne, mogą przyczynić się do dalszego łagodzenia polityki pieniężnej, negatywnie odbijającego się na sektorze bankowym.

Ryzyko reputacji

Jest to ryzyko związane z pogorszeniem się reputacji Banku, czyli jego reputacji w oczach klientów i interesariuszy, obecnych lub potencjalnych. Skutkiem pogorszenia reputacji może być niekorzystny wpływ na kapitał Banku, czyli negatywny wpływ na planowany wynik finansowy Banku, m.in. poprzez odpływ klientów oraz spowolniony lub zahamowany napływ nowych.

Zarządzanie ryzykiem reputacji ma na celu zapewnienie dobrego wizerunku Banku, jak również zminimalizowanie prawdopodobieństwa pogorszenia się jego reputacji, a co za tym idzie niekorzystnego wpływu na kapitał Banku. Zarządzanie ryzykiem reputacji realizowane jest poprzez:

- stały monitoring i analizę zdarzeń oraz przekazów medialnych, mogących mieć wpływ na wizerunek Banku oraz, w razie konieczności, realizację działań zaradczych,
- okresowe raportowanie na temat poziomu ryzyka reputacji.

Ryzyko outsourcingu

Ryzyko outsourcingu jest to ryzyko negatywnego wpływu ze strony podmiotu zewnętrznego na ciągłość, integralność lub jakość funkcjonowania Banku, jego majątku lub pracowników.

Powierzenie czynności bankowych oraz czynności faktycznych związanych z działalnością bankową podmiotom zewnętrznym niesie ze sobą konieczność przeprowadzenia przez Bank szeregu analiz, zarówno przed, jak i w trakcie współpracy z insourcerem. Ocena istotności ryzyka outsourcingu zależy od zakresu zleczanych czynności oraz liczby podmiotów wykonujących te czynności w imieniu i na zlecenie Banku. Powierzenie szerokiego zakresu czynności małej liczbie podmiotów zewnętrznych powoduje ryzyko koncentracji i potencjalne problemy związane z zapewnieniem terminowego wykonania czynności, w przypadku zaprzestania przez te podmioty świadczenia usług. Z kolei zbyt duża liczba insourcerów powoduje, że Bank nie może wykluczyć możliwości utraty choćby częściowej kontroli nad wykonywaniem zleczonych czynności.

Zarządzanie ryzykiem outsourcingu odbywa się w Banku na podstawie pisemnych zasad i procedur, w których są zawarte metody identyfikacji, pomiaru oraz monitorowania ryzyka outsourcingu. W regulacjach tych określono także

zakres kompetencji poszczególnych jednostek Banku w procesie powierzenia czynności bankowych oraz czynności faktycznych związanych z działalnością bankową podmiotom zewnętrznym.

Kluczowe informacje na temat ryzyka outsourcingu są okresowo prezentowane na posiedzeniach Komitetu Ryzyka Operacyjnego.

46.1 Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie adekwatnością kapitałową Grupy realizowane jest na poziomie Banku. Ma ono na celu utrzymywanie posiadanych przez Bank kapitałów własnych na poziomie nie niższym niż wymagany przez zewnętrzne i wewnętrzne regulacje. Regulacje te uzależniają wymagany poziom kapitałów od skali działalności i ryzyka podejmowanego przez Bank.

Mając na uwadze powyższy cel Grupa regularnie:

- identyfikuje ryzyka istotne z punktu widzenia swojej działalności,
- zarządza ryzykami istotnymi,
- wyznacza kapitał wewnętrzny, który zobowiązuje się posiadać na wypadek materializacji ryzyka,
- kalkuluje i raportuje miary adekwatności kapitałowej,
- alokuje kapitał wewnętrzny na obszary biznesowe,
- przeprowadza testy warunków skrajnych,
- porównuje potrzeby kapitałowe z posiadanym poziomem kapitałów własnych,
- integruje proces oceny adekwatności kapitałowej z procesem opracowywania Strategii Banku, planów finansowych i sprzedażowych.

Grupa przygotowuje następujące cykliczne raporty w celu bieżącego monitorowania adekwatności kapitałowej:

- raport miesięczny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz dla Zarządu Banku,
- raport kwartalny dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku.

W 2014 roku poziom współczynnika wypłacalności, współczynnika kapitału Tier 1 oraz wewnętrznego współczynnika wypłacalności Grupy kształtował się powyżej wymaganego minimalnego poziomu regulacyjnego.

W celu zapewnienia wysokich standardów zarządzania kapitałowego, zgodnych z najlepszą praktyką bankową, Grupa dokonuje corocznego przeglądu obowiązujących zasad i procedur.

Fundusze własne i współczynnik wypłacalności

Dla celów wyznaczania funduszy własnych Grupa stosuje metody wynikające z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 575/2013 z 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające Rozporządzenie (UE) nr 648/2012 („Rozporządzenie CRR”). Fundusze własne Grupy składają się z funduszy podstawowych Tier 1 (CET1) oraz funduszy Tier 2 w ujęciu jednostkowym (Bank na mocy przepisów Rozporządzenia CRR zwolniony jest z ustalenia wymogów kapitałowych na poziomie skonsolidowanym).

W 2014 roku fundusze podstawowe Tier 1 Grupy obejmowały:

- instrumenty kapitałowe spełniające warunki, o których mowa w Rozporządzeniu CRR,
- agio emisyjne związane z instrumentami, o których mowa w punkcie powyżej,
- zyski zatrzymane, w tym zyski z bieżącego okresu lub zyski roczne przed podjęciem formalnej decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy w danym roku po uzyskaniu uprzedniego zezwolenia właściwego organu,
- skumulowane inne całkowite dochody,
- kapitały rezerwowe,
- fundusz ogólnego ryzyka,
- niezrealizowane zyski i straty wyceniane według wartości godziwej (w kwotach uwzględniających przepisy przejściowe o których mowa w art. 467 oraz art. 468 Rozporządzenia CRR),
- inne pozycje funduszy podstawowych Tier 1, określone w Rozporządzeniu CRR,

i były pomniejszane o:

- wartości niematerialne według ich wyceny bilansowej,
- ujemne różnice z wyceny instrumentów dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży.

Z kolei fundusze Tier 2 Grupy w 2014 roku stanowiły środki pieniężne pochodzące z uzyskanej w 2014 roku pożyczki podporządkowanej udzielonej przez Poczta Polska S.A. oraz dwóch emisji obligacji podporządkowanych (przeprowadzonych odpowiednio w 2011 roku oraz 2012 roku).

Poniższa tabela prezentuje wartości funduszy własnych, współczynnika wypłacalności oraz współczynnika Tier 1 na 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku (wyliczenie funduszy własnych i wymogów kapitałowych na datę 31 grudnia 2013 roku w oparciu o przepisy Uchwały 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z 10 marca 2010 roku w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka).

Fundusze własne	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Kapitał podstawowy Tier 1	399 481	364 937
Opłacone instrumenty kapitałowe	94 378	97 290
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier 1	2 330	0
Agio	8 600	8 600
Zyski zatrzymane, możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej, w tym:	38 179	25 030
- zysk	38 179	36 871
- strata	0	(11 841)
Skumulowane inne całkowite dochody	3 571	(1 943)
Korekty z tytułu niezrealizowanych zysków/strat z instrumentów w kapitale podstawowym Tier 1 *	(5 532)	(167)
Kapitał rezerwowy	183 019	159 989
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	108 345	106 345
Inne wartości niematerialne	(32 307)	(30 207)
Dodatkowe korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	(1 102)	0
Kapitał uzupełniający Tier 2	130 872	123 140
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier 2	93 000	123 140
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier 2	37 872	0
Fundusze własne	530 353	488 077

* korekta w roku 2014 - dotyczy usunięcia 100% dodatniej wyceny z tyt. niezrealizowanych zysków w okresie przejściowym, korekta w roku 2013 - dotyczy usunięcia 20% dodatniej wyceny z tyt. niezrealizowanych zysków

Wymogi kapitałowe	Stan na	Stan na
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	tys. zł	tys. zł
Wymogi kapitałowe dla ryzyka kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie, w tym dla ekspozycji z wagą ryzyka 0%	278 431	267 750
z wagą ryzyka 20%	0	0
z wagą ryzyka 35%	4 955	5 884
z wagą ryzyka 50%	43 135	45 440
z wagą ryzyka 75%	1 154	1 091
z wagą ryzyka 100%	162 333	145 771
z wagą ryzyka 150%	59 528	69 164
z wagą ryzyka 250%	2 491	400
pozostałe wagi ryzyka	4 835	0
Korekta wyceny kredytowej (CVA)	0	0
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	39	0
Całkowity wymóg kapitałowy	37 495	33 981
Współczynnik wypłacalności	13,4%	12,9%
Tier 1	10,1%	9,7%

Podpisy wszystkich członków Zarządu

---

19 marca 2015 roku   Szymon Midera   Wiceprezes Zarządu
p.o. Prezesa Zarządu

---

19 marca 2015 roku   Hubert Meronk   Członek Zarządu

---

19 marca 2015 roku   Michał Sobiech   Członek Zarządu

---

19 marca 2015 roku   Paweł Sptawski   Członek Zarządu

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

---

19 marca 2015 roku   Michał Sasim   Dyrektor Departamentu
Rachunkowości
